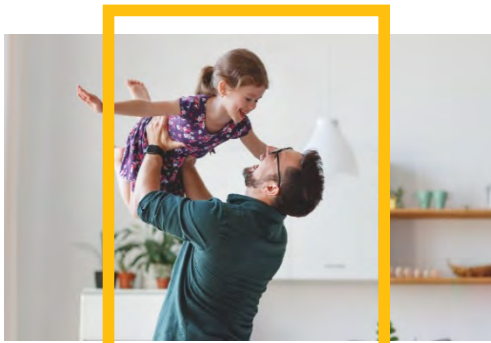

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

zgodne z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości
Finansowej zatwierdzonymi przez
Unię Europejską za rok zakończony
dnia 31 grudnia 2019 r.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ - ciąg dalszy	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	9
1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej	9
2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia	9
2.1. Przejęcie kontroli nad spółkami operującymi farmami wiatrowymi należącymi do grupy in.ventus	11
2.2. Pozostałe zmiany w składzie Grupy TAURON	13
3. Oświadczenie o zgodności	14
4. Kontynuacja działalności	14
5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	14
6. Zasady (polityka) rachunkowości oraz istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	15
7. Opublikowane standardy, zmiany do standardów i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie	16
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	16
8.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów oraz interpretacji	17
8.2. Pozostałe zmiany zasad rachunkowości i zasad prezentacji stosowanych przez Grupę	19
SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	21
9. Informacje dotyczące segmentów działalności	21
9.1. Segmenty operacyjne	23
9.2. Geograficzne obszary działalności	24
UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH	24
10. Utrata wartości aktywów niefinansowych	24
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	28
11. Przychody ze sprzedaży	28
12. Rekompensaty	31
13. Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	32
13.1. Koszty według rodzajów	33
13.2. Koszty świadczeń pracowniczych	34
13.3. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące	34
14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	35
15. Przychody i koszty finansowe	35
16. Koszty wynikające z leasingu	36
17. Podatek dochodowy	36
17.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	37
17.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	37
17.3. Odroczony podatek dochodowy	38
18. Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję	38
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	39
19. Rzeczowe aktywa trwałe	39
20. Prawa do użytkowania aktywów	42
21. Wartość firmy	43
22. Świadectwa energii i prawa do emisji gazów	43
22.1. Długoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	43
22.2. Krótkoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów	44
22.3. Bilans praw do emisji dwutlenku węgla w Rejestrze Unii	44
23. Pozostałe aktywa niematerialne	44
24. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	46
25. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	48
26. Pozostałe aktywa finansowe	48
27. Pozostałe aktywa niefinansowe	49
27.1. Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	49
27.2. Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe	50
28. Zapasy	50
29. Należności od odbiorców	51
30. Należności z tytułu podatku dochodowego	52
31. Należności z tytułu pozostałych podatków i opłat	53
32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	53
33. Kapitał własny	54
33.1. Kapitał podstawowy	54
33.2. Prawa akcjonariuszy	55
33.3. Kapitał zapasowy	55
33.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy	55
33.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	55

33.6. Udziały niekontrolujące	55
34. Dywidendy wypłacone	56
35. Zobowiązania z tytułu zadłużenia	56
35.1. Kredyty i pożyczki	57
35.2. Wyemitowane obligacje	60
35.3. Kowenanty w umowach dotyczących zadłużenia	62
35.4. Zobowiązanie z tytułu leasingu	62
36. Rezerwy na świadczenia pracownicze	63
36.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	64
36.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze	65
37. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	65
37.1. Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	66
37.2. Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	67
38. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji CO ₂	67
38.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji CO ₂	67
38.2. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	68
39. Pozostałe rezerwy	68
39.1. Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	69
39.2. Rezerwy na umowy rodzące obciążenia	69
39.3. Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	70
40. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	71
40.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe	72
40.2. Rozliczenia międzyokresowe kosztów	72
41. Zobowiązania wobec dostawców	72
42. Zobowiązania inwestycyjne	72
43. Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków i opłat	73
44. Pozostałe zobowiązania finansowe	73
45. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	74
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	74
46. Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	74
46.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	75
46.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	76
46.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	76
INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	77
47. Instrumenty finansowe	77
47.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych	78
47.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych	80
47.3. Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń	81
48. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	82
48.1. Ryzyko kredytowe	83
48.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców	84
48.1.2 Ryzyko kredytowe związane z innymi należnościami finansowymi	84
48.1.3 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z instrumentami pochodnymi	85
48.1.4 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami	85
48.2. Ryzyko związane z płynnością	86
48.3. Ryzyko rynkowe	88
48.3.1 Ryzyko stopy procentowej	88
48.3.2 Ryzyko walutowe	90
48.3.3 Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa	92
49. Ryzyko operacyjne	92
INNE INFORMACJE	93
50. Zobowiązania warunkowe	93
51. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań	96
52. Informacja o podmiotach powiązanych	100
52.1. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami	100
52.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa	100
52.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej	101
53. Zarządzanie kapitałem i finansami	101
54. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego	103
55. Pozostałe istotne informacje	103
56. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	104

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży	11	19 558 292	18 121 748
Rekompensaty	12	952 650	-
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług, w tym:	13	(19 264 536)	(16 437 147)
<i>Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych</i>	13.3	(1 275 480)	(815 410)
Zysk brutto ze sprzedaży		1 246 406	1 684 601
Koszty sprzedaży	13	(499 171)	(477 794)
Koszty ogólnego zarządu	13	(658 664)	(631 487)
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	14	158 936	160 519
Udział w zyskach (stratach) wspólnych przedsięwzięć	24	47 947	54 890
Zysk operacyjny		295 454	790 729
Koszty odsetkowe od zadłużenia	15	(250 800)	(147 372)
Przychody finansowe i pozostałe koszty finansowe	15	(60 022)	(138 710)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(15 368)	504 647
Podatek dochodowy	17.1	3 685	(297 602)
Zysk (strata) netto		(11 683)	207 045
Wycena instrumentów zabezpieczających	33.5	15 179	(24 297)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		505	7 240
Podatek dochodowy	17.1	(2 884)	4 617
Pozostałe całkowite dochody podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		12 800	(12 440)
Zyski/(straty) aktuarialne	36.1	(140 320)	(14 830)
Podatek dochodowy	17.1	26 654	2 819
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	24	(987)	(71)
Pozostałe całkowite dochody nie podlegające przeklasyfikowaniu w wynik finansowy		(114 653)	(12 082)
Pozostałe całkowite dochody netto		(101 853)	(24 522)
Łączne całkowite dochody		(113 536)	182 523
Zysk (strata) netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(10 908)	204 880
Udziałom niekontrolującym		(775)	2 165
Całkowity dochód przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(112 530)	180 398
Udziałom niekontrolującym		(1 006)	2 125
Zysk (strata) na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w złotych)	18	(0,01)	0,12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	19	31 099 071	29 406 667	28 276 071
Prawa do użytkowania aktywów	20	1 773 498	-	-
Wartość firmy	21	26 183	26 183	40 156
Świadectwa energii i prawa do emisji CO ₂ do umorzenia	22.1	468 197	661 603	303 130
Pozostałe aktywa niematerialne	23	478 261	1 287 703	1 254 077
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	24	559 144	543 913	499 204
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	25	238 035	217 402	240 767
Pozostałe aktywa finansowe	26	235 522	254 677	238 354
Pozostałe aktywa niefinansowe	27.1	152 288	168 051	202 785
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17.3	22 088	30 105	46 122
		35 052 287	32 596 304	31 100 666
Aktywa obrotowe				
Świadectwa energii i prawa do emisji CO ₂ do umorzenia	22.2	1 285 193	201 663	652 260
Zapasy	28	684 152	509 801	295 463
Należności od odbiorców	29	2 290 746	2 229 363	2 032 813
Należności z tytułu podatku dochodowego	30	255 702	14 497	2 128
Należności z tytułu pozostałych podatków i opłat	31	384 714	209 746	241 998
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	25	4 999	5	329 665
Pozostałe aktywa finansowe	26	599 035	443 033	219 933
Pozostałe aktywa niefinansowe	27.2	100 275	55 629	34 931
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32	1 237 952	823 724	909 249
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		22 710	13 712	15 910
		6 865 478	4 501 173	4 734 350
SUMA AKTYWÓW		41 917 765	37 097 477	35 835 016

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ - ciąg dalszy

	Nota	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)	Stan na 1 stycznia 2018 (dane przekształcone)
PASYWA				
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej				
Kapitał podstawowy	33.1	8 762 747	8 762 747	8 762 747
Kapitał zapasowy	33.3	6 801 584	8 511 437	7 657 086
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	33.5	15 666	3 371	23 051
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		14 521	14 016	6 776
Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty)	33.4	2 597 708	1 004 253	1 586 786
		18 192 226	18 295 824	18 036 446
Udziały niekontrolujące	33.6	900 434	132 657	31 367
Kapitał własny ogółem		19 092 660	18 428 481	18 067 813
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	35	11 830 183	8 488 210	9 501 414
Rezerwy na świadczenia pracownicze	36	1 313 480	1 114 191	1 380 650
Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe	37	663 130	396 513	351 138
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	40	460 003	440 309	541 318
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	17.3	605 285	823 754	871 865
Pozostałe zobowiązania finansowe	44	79 417	107 770	91 879
Pozostałe zobowiązania niefinansowe		11 776	11 507	1 588
		14 963 274	11 382 254	12 739 852
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	35	2 484 093	2 475 167	351 382
Zobowiązania wobec dostawców	41	847 226	1 127 738	1 042 427
Zobowiązania inwestycyjne	42	757 943	794 917	797 304
Rezerwy na świadczenia pracownicze	36	118 418	117 287	134 273
Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji CO ₂	38	1 378 233	495 472	948 946
Pozostałe rezerwy	39	563 753	559 365	353 271
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe	40	185 544	200 097	296 576
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		3 853	426	38 446
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków i opłat	43	589 001	405 654	411 714
Pozostałe zobowiązania finansowe	44	560 455	773 571	342 162
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	45	364 376	337 048	310 850
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		8 936	-	-
		7 861 831	7 286 742	5 027 351
Zobowiązania razem		22 825 105	18 668 996	17 767 203
SUMA PASYWÓW		41 917 765	37 097 477	35 835 016

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Nota	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej					Razem	Udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
		Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Zyski zatrzymane/ (Niepokryte straty)			
Stan na 31 grudnia 2017 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	6 776	1 586 786	18 036 446	31 367	18 067 813
Wpływ zastosowania MSSF 9		-	-	-	-	(100 422)	(100 422)	(14)	(100 436)
Wpływ zastosowania MSSF 15		-	-	-	-	179 426	179 426	411	179 837
Stan na 1 stycznia 2018 roku		8 762 747	7 657 086	23 051	6 776	1 665 790	18 115 450	31 764	18 147 214
Dywidenda	33.6	-	-	-	-	-	-	(879)	(879)
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	33.6	-	-	-	-	(24)	(24)	99 647	99 623
Podział zysków lat ubiegłych		-	854 351	-	-	(854 351)	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	854 351	-	-	(854 375)	(24)	98 768	98 744
Zysk netto		-	-	-	-	204 880	204 880	2 165	207 045
Pozostałe całkowite dochody		-	-	(19 680)	7 240	(12 042)	(24 482)	(40)	(24 522)
Łączne całkowite dochody		-	-	(19 680)	7 240	192 838	180 398	2 125	182 523
Stan na 31 grudnia 2018 roku		8 762 747	8 511 437	3 371	14 016	1 004 253	18 295 824	132 657	18 428 481
Dywidenda	33.6	-	-	-	-	-	-	(1 932)	(1 932)
Objęcie udziałów przez udziałowców niekontrolujących	33.6	-	-	-	-	8 843	8 843	771 157	780 000
Pozostałe transakcje z udziałowcami niekontrolującymi	33.6	-	-	-	-	89	89	(442)	(353)
Pokrycie straty z lat ubiegłych	33.3	-	(1 709 853)	-	-	1 709 853	-	-	-
Transakcje z właścicielami		-	(1 709 853)	-	-	1 718 785	8 932	768 783	777 715
Strata netto		-	-	-	-	(10 908)	(10 908)	(775)	(11 683)
Pozostałe całkowite dochody		-	-	12 295	505	(114 422)	(101 622)	(231)	(101 853)
Łączne całkowite dochody		-	-	12 295	505	(125 330)	(112 530)	(1 006)	(113 536)
Stan na 31 grudnia 2019 roku		8 762 747	6 801 584	15 666	14 521	2 597 708	18 192 226	900 434	19 092 660

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(15 368)	504 647
Udział w (zyskach)/stratach wspólnych przedsięwzięć		(47 947)	(54 890)
Amortyzacja		1 991 733	1 838 941
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych		1 310 000	862 209
Różnice kursowe		(35 614)	78 542
Odsetki i prowizje		250 571	145 136
Zysk na okazijnym nabyciu farm wiatrowych		(119 515)	-
Pozostałe korekty zysku przed opodatkowaniem		49 052	24 065
Zmiana stanu kapitału obrotowego	46.1	(923 601)	(783 845)
Podatek dochodowy zapłacony	46.1	(423 736)	(392 184)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 035 575	2 222 621
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	46.2	(4 035 132)	(3 741 566)
Przekazanie środków pieniężnych w ramach transakcji nabycia farm wiatrowych (po potrąceniu nabytych środków pieniężnych)	46.2	(543 079)	-
Udzielenie pożyczek	46.2	(23 225)	(52 110)
Nabycie aktywów finansowych		(17 455)	(29 965)
Razem płatności		(4 618 891)	(3 823 641)
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		28 696	29 000
Splata udzielonych pożyczek		15 600	301 225
Dywidendy otrzymane		36 442	23 608
Wykup jednostek uczestnictwa		-	77 742
Pozostałe wpływy		3 415	4 664
Razem wpływy		84 153	436 239
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(4 534 738)	(3 387 402)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wykup dłużnych papierów wartościowych	46.3	(2 420 000)	-
Splata pożyczek/kredytów	46.3	(867 360)	(168 874)
Odsetki zapłacone	46.3	(212 556)	(160 170)
Splata zobowiązań leasingowych	46.3	(75 047)	(23 521)
Zwrócone dotacje		-	(10 000)
Pozostałe płatności		(20 914)	(18 687)
Razem płatności		(3 595 877)	(381 252)
Emisja dłużnych papierów wartościowych	46.3	500 000	1 350 000
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów	46.3	5 150 000	293
Wpływy od udziałowców niekontrolujących	46.3	780 000	100 000
Otrzymane dotacje		60 669	102 359
Razem wpływy		6 490 669	1 552 652
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		2 894 792	1 171 400
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		395 629	6 619
Różnice kursowe netto		(256)	(422)
Środki pieniężne na początek okresu	32	807 972	801 353
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	32	1 203 601	807 972
o ograniczonej możliwości dysponowania	32	729 450	231 987

INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ ORAZ PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Informacje ogólne dotyczące Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. oraz jej jednostki dominującej

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa TAURON”) składa się z TAURON Polska Energia S.A. („jednostka dominująca”, „Spółka”, „Spółka dominująca”) i jej spółek zależnych. TAURON Polska Energia S.A., mająca siedzibę w Katowicach przy ul. ks. Piotra Ściegiennego 3, prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 6 grudnia 2006 roku. Do dnia 16 listopada 2007 roku Spółka działała pod firmą Energetyka Południe S.A.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Katowice-Wschód Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271562.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony. Działalność prowadzona jest na podstawie odpowiednich koncesji przyznanych poszczególnym jednostkom wchodzącym w skład Grupy.

Podstawowy przedmiot działalności Grupy TAURON jest odzwierciedlony w podziale na segmenty: Wydobycie, Wytwarzanie – segment obejmujący wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanie energii cieplnej, Dystrybucja, Sprzedaż oraz działalność pozostała - w tym obsługa klienta, o czym szerzej w nocie 9 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku. Ze względu na wprowadzoną retrospektywnie zmianę polityki rachunkowości, co zostało przedstawione w nocie 8.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, prezentowany jest również bilans otwarcia najwcześniejszego prezentowanego okresu, tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 30 marca 2020 roku.

Skład Zarządu

W skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2019 roku wchodził:

- Filip Grzegorzczak - Prezes Zarządu,
- Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu,
- Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu.

W dniu 21 września 2019 roku Rada Nadzorcza Spółki odwołała Wiceprezesa Zarządu Kamila Kamińskiego ze składu Zarządu i pełnionej funkcji.

Po dniu bilansowym nie było zmian w składzie Zarządu Spółki.

2. Skład Grupy TAURON oraz wspólne przedsięwzięcia

Na dzień 31 grudnia 2019 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały i akcje w następujących istotnych spółkach zależnych:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale spółki	Udział TAURON Polska Energia S.A. w organie stanowiącym spółki
1	TAURON Wydobycie S.A.	Jaworzno	Wydobycie	100,00%	100,00%
2	TAURON Wytwarzanie S.A.	Jaworzno	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
3	Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Jaworzno	Wytwarzanie	84,76%	84,76%
4	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o.	Jelenia Góra	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
5	Marselwind Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
6	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
7	TAURON Serwis Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	95,61%	95,61%
8	TAURON Dystrybucja S.A.	Kraków	Dystrybucja	99,75%	99,75%
9	TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Dystrybucja	99,75%	99,75%
10	TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Kraków	Sprzedaż	100,00%	100,00%
11	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	Gliwice	Sprzedaż	100,00%	100,00%
12	TAURON Czech Energy s.r.o.	Ostrawa, Republika Czeska	Sprzedaż	100,00%	100,00%
13	TAURON Dystrybucja Serwis S.A.	Wrocław	Sprzedaż	100,00%	100,00%
14	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	Wrocław	Pozostałe	100,00%	100,00%
15	Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.	Krzeszowice	Pozostałe	100,00%	100,00%
16	Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.	Warszawa	Pozostałe	100,00%	100,00%
17	Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. ²	Katowice	Pozostałe	100,00%	100,00%
18	Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o.	Stalowa Wola	Pozostałe	100,00%	100,00%
19	Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. ¹	Tarnów	Pozostałe	99,75%	99,75%
20	TEC1 Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
21	TEC2 Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
22	TEC3 Sp. z o.o.	Katowice	Wytwarzanie	100,00%	100,00%
23	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno I sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
24	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno II sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
25	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno III sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
26	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno IV sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
27	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno V sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
28	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno VI sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
29	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Śniatowo sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
30	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Dobrzyń sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
31	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Gołdap sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%
32	TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ino 1 sp.k. ³	Katowice	Wytwarzanie	n/d	100,00%

¹ Udział w TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o. oraz Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Polska Energia S.A. jest użytkownikiem udziałów spółki TAURON Dystrybucja Pomiary Sp. z o.o.

² W dniu 23 sierpnia 2019 roku zarejestrowano transgraniczne połączenie spółki Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ) (spółka przejmowana), o czym szerzej w nocie 2.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

³ Prawa i obowiązki w spółkach komandytowych posiadane są przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółki zależne TEC1 Sp. z o.o. i TEC3 Sp. z o.o. oraz niemieckie spółki osobowe, o czym szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku TAURON Polska Energia S.A. posiadała udział pośredni i bezpośredni w następujących istotnych spółkach współzależnych:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Segment operacyjny	Udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym spółki
1	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. ¹	Stalowa Wola	Wytwarzanie	50,00%
2	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
3	TAMEH POLSKA Sp. z o.o. ²	Dąbrowa Górnicza	Wytwarzanie	50,00%
4	TAMEH Czech s.r.o. ²	Ostrawa, Republika Czeska	Wytwarzanie	50,00%

¹ Udział w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. posiadany jest przez TAURON Polska Energia S.A. w sposób pośredni poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A.

² TAURON Polska Energia S.A. posiada bezpośredni udział w kapitale i organie stanowiącym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która posiada 100% udział w kapitale i organie stanowiącym TAMEH POLSKA Sp. z o.o. oraz TAMEH Czech s.r.o.

2.1. Przejęcie kontroli nad spółkami operującymi farmami wiatrowymi należącymi do grupy in.ventus

W dniu 3 września 2019 roku podpisana została dokumentacja transakcyjna nabycia przez spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A.: TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o., TEC3 Sp. z o.o. pięciu farm wiatrowych należących do grupy in.ventus i wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) wobec spółek operujących farmami wiatrowymi. Transakcja została przeprowadzona w drodze nabycia przez spółki:

- TEC1 Sp. z o.o. - praw i obowiązków komplementariusza polskich spółek osobowych będących właścicielami farm wiatrowych;
- TEC2 Sp. z o.o. - praw i obowiązków komplementariusza niemieckich spółek osobowych będących komandytariuszami polskich spółek osobowych,
- TEC3 Sp. z o.o. - praw i obowiązków komandytariusza polskich i niemieckich spółek osobowych, przy jednoczesnym nabyciu wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG oraz wierzytelności przysługujących poprzednim właścicielom nabytych spółek z tytułu udzielonych polskim spółkom komandytowym pożyczek i kredytów.

Mając na celu przeprowadzenie transakcji w docelowym kształcie, w dniu 2 września 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenia Wspólników spółek TEC1 Sp. z o.o., TEC2 Sp. z o.o. i TEC3 Sp. z o.o. podjęły uchwały o podwyższeniu kapitałów zakładowych powyższych spółek. Nowe udziały objęte zostały przez Spółkę za łączną kwotę 600 900 tysięcy złotych. Nadwyżka powyższej kwoty otrzymanej w ramach podwyższenia kapitału nad wartością przekazanych środków pieniężnych w ramach transakcji w kwocie 579 661 tysięcy złotych, przeznaczona jest na działalność operacyjną spółek.

Łączna wartość przekazanych środków pieniężnych ustalona została na podstawie mechanizmu „locked-box” na dzień 31 grudnia 2018 roku i wyniosła 579 661 tysięcy złotych, z czego kwota 21 590 tysięcy złotych stanowi cenę nabycia przedsięwzięcia, natomiast kwota 558 071 tysięcy złotych stanowi spłatę wierzytelności kredytowej wobec Hamburg Commercial Bank AG. Powyższa zapłata dokonana została gotówkowo.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie różni się w ocenie Spółki od jej wartości nominalnej.

	Stan na 3 września 2019 roku (niebadane)
Cena nabycia przedsięwzięcia, w tym:	21 590
Zapłacona kwota za prawa i obowiązki w spółkach komandytowych	8 490
Zapłacona kwota za wierzytelności przysługujące poprzednim właścicielom z tytułu udzielonych pożyczek	13 100
Spłata wierzytelności przysługujących Hamburg Commercial Bank AG z tytułu udzielonych kredytów	558 071
Łączna wartość przekazanych środków pieniężnych w ramach transakcji	579 661

Grupa przeprowadziła analizę, w wyniku której stwierdziła, iż przeprowadzona transakcja jest nabyciem przedsięwzięcia w rozumieniu MSSF 3 *Połączenia jednostek*. Nabyte farmy wiatrowe są w pełni operacyjne, transakcja objęła co do zasady nabycie całości działalności i procesów funkcjonujących farm (za wyjątkiem procesów związanych z zarządzaniem farmami, które zostaną zastąpione przez procesy funkcjonujące już w Grupie), w tym umów najmu i dzierżawy gruntów, na których posadowiony jest majątek wytwórczy, umowy na utrzymanie i serwis aktywów wytwórczych oraz umów sprzedaży energii. Biorąc pod uwagę powyższe, spełnione są warunki uznania przedmiotu transakcji za przedsięwzięcie w rozumieniu MSSF 3 *Połączenia jednostek*.

Zgodnie z MSSF 3 *Połączenia jednostek* transakcja podlega rozliczeniu metodą przejęcia. Dniem objęcia kontroli nad przejętym przedsięwzięciem był 3 września 2019 roku. Na dzień 30 września 2019 roku, biorąc pod uwagę krótki okres czasu jaki upłynął od dnia objęcia kontroli, Grupa nie była w stanie pozyskać wszystkich informacji niezbędnych do zakończenia identyfikacji i wyceny do wartości godziwej przejmowanych aktywów i zobowiązań i dokonała tymczasowego rozliczenia transakcji. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa zakończyła przeprowadzony przez niezależnych rzeczoznawców proces wyceny do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych oraz rezerw na demontaż farm wiatrowych, stanowiących najistotniejsze elementy aktywów netto nabytego przedsięwzięcia, jak również zidentyfikowała i wyceniła do wartości godziwej pozostałe nabyte aktywa netto. W związku z powyższym, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa prezentuje wartości godziwe nabytych aktywów i zobowiązań i dokonuje ostatecznego rozliczenia transakcji metodą przejęcia.

Wartości godziwe nabytych na dzień objęcia kontroli aktywów i zobowiązań przedstawia poniższa tabela:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)*

	Stan na 3 września 2019 roku (niebadane)		Stan na 3 września 2019 roku (niebadane)
AKTYWA		PASYWA	
Aktywa trwałe		Zobowiązania długoterminowe	
Rzeczowe aktywa trwałe	712 193	Zobowiązania z tytułu kredytów wobec Hamburg Commercial Bank AG	558 071
Prawa do użytkowania aktywów	36 163	Zobowiązania z tytułu leasingu	32 964
Pozostałe aktywa niefinansowe	484	Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu	60 817
	748 840	Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 122
			654 974
Aktywa obrotowe		Zobowiązania krótkoterminowe	
Zapasy	10 579	Zobowiązania z tytułu leasingu	2 251
Należności od odbiorców i pozostałe aktywa finansowe	3 802	Zobowiązania wobec dostawców i inne zobowiązania finansowe	3 459
Pozostałe aktywa niefinansowe oraz należności z tytułu pozostałych podatków i opłat	6 605	Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy krótkoterminowe	606
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36 582	Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków i opłat	4 013
	57 568		10 329
SUMA AKTYWÓW	806 408	SUMA PASYWÓW	665 303
		PRZEJĘTE AKTYWA NETTO	141 105

Zobowiązania z tytułu kredytów wobec Hamburg Commercial Bank AG nabyte w ramach aktywów netto w wysokości 558 071 tysięcy złotych zostały spłacone bezpośrednio w ramach transakcji. W wyniku powyższego, po przeprowadzeniu transakcji portfel przejmowanych spółek nie posiada zadłużenia finansowego z tytułu kredytów w stosunku do podmiotów spoza Grupy TAURON.

W stosunku do wartości aktywów netto prezentowanych w ramach tymczasowego rozliczenia transakcji w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku (które nie podlegały badaniu), istotnym zmianom uległa wartość:

- rzeczowych aktywów trwałych, których wartość tymczasowa wynosiła 857 797 tysięcy złotych;
- rezerwy na demontaż, której wartość tymczasowa wynosiła 51 258 tysięcy złotych.

W efekcie powyższych zmian, związanych z wyceną do wartości godziwej, istotnej zmianie uległa także kwota zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego tymczasowa wartość wynosiła 31 055 tysięcy złotych. Wartość godziwa pozostałych aktywów netto nie różni się istotnie od ich wartości tymczasowych.

Na dzień przejęcia, kwota ustalonej wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań przewyższa wartość przekazanej przez Grupę zapłaty, w związku z czym Grupa ocenia, iż dokonana transakcja jest okazym nabyciem.

	Stan na 3 września 2019 roku (niebadane)
Cena nabycia	21 590
Nabyte aktywa netto możliwe do zidentyfikowania	141 105
Zysk z okazynego nabycia	119 515

Mając na uwadze szczególne wymagania MSSF 3 *Połączenia jednostek* w zakresie możliwości rozpoznania ewentualnego zysku na okazym nabyciu, Grupa ponownie oceniła kompletność identyfikacji przejmowanych aktywów i zobowiązań oraz procedur stosowanych do określenia ich wartości. W konsekwencji przeprowadzonych procedur Grupa uznała, że uzasadnione jest ujęcie zysku na okazym nabyciu w powyższej kwocie, w ramach działalności operacyjnej w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa ocenia, iż na wystąpienie zysku z okazynego nabycia na transakcjiłożył się szereg okoliczności, z których najważniejsze związane są z sytuacją finansową podmiotów dokonujących zbycia aktywów, jak również z korzystnymi z punktu widzenia Spółki zmianami sytuacji rynkowej w zakresie odnawialnych źródeł energii. W szczególności należy zauważyć, iż Hamburg Commercial Bank AG, w wyniku dokonanej w 2018 roku prywatyzacji, prowadzi działania mające na celu poprawę swojej sytuacji finansowej m.in. w drodze restrukturyzacji posiadanego portfela wierzytelności kredytowych. Równocześnie należy zauważyć, iż spółki w których Grupa TAURON nabyła prawa i obowiązki znajdowały się w trudnej sytuacji finansowej związanej m.in. z koniecznością obsługi zadłużenia finansowego w warunkach spadku cen świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych w latach poprzednich. Dodatkowym aspektem wspierającym rentowność dokonanej transakcji była zmiana rynkowa dotycząca wzrostu cen energii elektrycznej oraz świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych w okresie od momentu zaakceptowania przez sprzedającego oferty wiążącej do momentu zamknięcia transakcji.

Przychody ze sprzedaży nabytych farm wiatrowych od dnia przejęcia do dnia 31 grudnia 2019 roku wyniosły 68 869 tysięcy złotych, a zysk operacyjny wyniósł 37 324 tysiące złotych. Grupa szacuje przychody ze sprzedaży nabytych farm wiatrowych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku na 174 862 tysiące złotych, a zysk operacyjny na 41 958 tysięcy złotych.

Nabycie kontroli nad farmami wiatrowymi należącymi uprzednio do grupy in.ventus jest zgodne z ogłoszoną dnia 27 maja 2019 roku aktualizacją kierunków strategicznych, będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025, która przewiduje znaczące zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w strukturze zainstalowanych mocy wytwórczych Grupy TAURON, co zostało opisane szerzej w nocie 55 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W związku z transakcją zakupu farm wiatrowych w dniu 4 września 2019 roku w Sądzie Okręgowym w Krakowie, w sprawie z powództwa Hamburg Commercial Bank AG przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz kar umownych naliczonych w związku z wypowiedzeniem wyżej wymienionych umów na łączną kwotę 232 879 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 7 marca 2019 roku do dnia zapłaty, Hamburg Commercial Bank AG i spółka zależna TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyły pismo procesowe, w którym bank oświadcza, że cofa pozew przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. i zrzeka się roszczenia. Zarówno Hamburg Commercial Bank AG jak i TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wniosły o umorzenie postępowania w całości oraz ustalenie przez sąd, że każda ze stron poniesie koszty związane z procesem samodzielnie. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył powyższe postępowanie i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Postanowienie sądu jest prawomocne.

W dniu 24 września 2019 roku we wszystkich sprawach z powództw spółek z grupy in.ventus wszczętych przeciwko spółce Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz TAURON Polska Energia S.A. strony złożyły zgodny wniosek o zawieszenie postępowań. Powyższe postępowania zostały przez sąd zawieszone.

2.2. Pozostałe zmiany w składzie Grupy TAURON

Zmiany udziału TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, miały miejsce podwyższenia kapitału spółki zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. Łącznie zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego o 11 300 tysięcy złotych. Nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki objął Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych za łączną cenę emisyjną 440 000 tysięcy złotych (z czego wpłata na poczet objęcia udziałów w wysokości 100 000 tysięcy złotych została wniesiona w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku), PFR Inwestycje Fundusz Inwestycji Zamkniętych za łączną cenę emisyjną 440 000 tysięcy złotych oraz Spółka za łączną cenę emisyjną 250 000 tysięcy złotych. Nadwyżka ceny emisyjnej udziałów ponad ich wartość nominalną w łącznej wysokości 1 118 700 tysięcy złotych została przekazana na kapitał zapasowy Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. W wyniku tej transakcji udział Spółki w kapitale i organie stanowiącym obniżył się z 97,89% do 84,76%.

Pod dniu bilansowym, w dniu 2 marca 2020 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki o kwotę 4 551 tysięcy złotych. Wszystkie udziały zostały objęte przez Spółkę za łączną kwotę 455 100 tysięcy złotych. W dniu 5 marca 2020 roku Spółka przekazała środki na podwyższanie kapitału. Udział Spółki w kapitale zakładowym oraz w głosach na Walnym Zgromadzeniu po powyższej transakcji zmieni się i będzie wynosił 85,88%.

Połączenie transgraniczne Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ)

W dniu 6 maja 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach oraz w dniu 17 maja 2019 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Akcjonariuszy TAURON Sweden Energy AB (publ) z siedzibą w Sztokholmie podjęły uchwały dotyczące transgranicznego połączenia Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką TAURON Sweden Energy AB (publ) (spółka przejmowana).

W dniu 23 sierpnia 2019 roku połączenie spółek zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy w Katowicach. Sąd w Szwecji dokonał wykreślenia spółki TAURON Sweden Energy AB (publ) w dniu 26 sierpnia 2019 roku.

Zmiany udziału TAURON Polska Energia S.A. w kapitale TAURON Dystrybucja S.A.

W związku z umorzeniem akcji nabytych przez spółkę TAURON Dystrybucja S.A. od akcjonariuszy mniejszościowych, w ramach procedury przymusowego odkupu akcji, nastąpiło obniżenie kapitału zakładowego spółki, w związku z czym udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale zakładowym TAURON Dystrybucja S.A. wzrósł z 99,74% do 99,75%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku udział TAURON Polska Energia S.A. w kapitale i organie stanowiącym pozostałych istotnych spółek zależnych i współzależnych nie uległ zmianie od dnia 31 grudnia 2018 roku.

3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską („UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Spółki Grupy oraz jednostka dominująca prowadzą swoje księgi rachunkowe i sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez UE, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o., która prowadzi swoje księgi rachunkowe oraz sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Republice Czeskiej oraz spółek TEC1 sp. z o.o., TEC2 sp. z o.o., TEC3 sp. z o.o. i spółek komandytowych, które prowadzą swoje księgi rachunkowe oraz sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

W trakcie roku 2019 nastąpiło połączenie TAURON Sweden Energy AB (publ) ze spółką Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. Do dnia połączenia TAURON Sweden Energy AB (publ) prowadziła swoje księgi rachunkowe oraz sporządzała sprawozdania finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w Szwecji.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia niniejszego sprawozdania skonsolidowanego do zgodności z MSSF zatwierdzonymi przez UE.

4. Kontynuacja działalności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Grupa identyfikuje i aktywnie zarządza ryzykiem płynności rozumianym jako możliwość utraty lub ograniczenie zdolności do regulowania bieżących wydatków i pomimo wystąpienia na dzień bilansowy ujemnego kapitału pracującego, posiada pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności. Na dzień bilansowy Grupa posiada dostępne finansowanie w ramach umów kredytowych, w tym kredytów w rachunkach bieżących. Po dniu bilansowym Spółka zawarła kolejne umowy finansowania. Wspomniane umowy zostały szerzej opisane w nocie 48.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Po dniu bilansowym na obszarze działalności Grupy pojawiła się epidemia COVID-19, powodująca zakłócenia w systemie gospodarczym i administracyjnym w Polsce oraz wywołująca istotne zmiany w otoczeniu rynkowym, mogące mieć wpływ na sytuację finansową Grupy, co zostało opisane szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Zarząd przeanalizował sytuację w kontekście COVID-19 oraz w oparciu o rozpatrywane scenariusze, na chwilę obecną w obszarze płynności, finansowania i zabezpieczenia kontynuowania działalności operacyjnej nie identyfikuje ryzyka dla kontynuacji działalności w przewidywanej przyszłości, w tym z uwzględnieniem opisanych w nocie 56 zdarzeń po dniu bilansowym.

5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i spółek zależnych, z wyjątkiem TAURON Czech Energy s.r.o. objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Walutą funkcjonalną TAURON Czech Energy s.r.o. jest korona czeska („CZK”). Pozycje sprawozdań finansowych TAURON Czech Energy s.r.o. są przeliczane przy użyciu odpowiednich kursów wymiany na walutę prezentacji Grupy TAURON.

Walutą funkcjonalną spółki TAURON Sweden Energy AB (publ) do dnia połączenia ze spółką Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. było euro („EUR”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

6. Zasady (polityka) rachunkowości oraz istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Zasady (polityka) rachunkowości

Istotne zasady rachunkowości przedstawiono w poszczególnych notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za wyjątkiem zasad konsolidacji oraz rozliczania nabycia przedsięwzięć (w tym pod wspólną kontrolą), które zostały przedstawione poniżej.

Zasady konsolidacji oraz rozliczanie nabycia przedsięwzięć (w tym pod wspólną kontrolą):

Konsolidacja

Za jednostki zależne uznaje się te jednostki, w odniesieniu do których jednostka dominująca, bezpośrednio lub pośrednio poprzez swoje jednostki zależne sprawuje kontrolę.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości. Salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski i straty (jeżeli nie wskazują na utratę wartości) wynikające z transakcji w ramach Grupy są eliminowane.

Nabycia przedsięwzięć

Objęcie kontroli nad przedsięwzięciem rozlicza się metodą przejścia. Na dzień przejścia jednostka przejmująca ujmuje możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa oraz przejęte zobowiązania i wycenia w ich wartościach godziwych.

Nadwyżka sumy przekazanej zapłaty za przejście, kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej na dzień przejścia uprzednio posiadanego udziału w jednostce przejmowanej, nad kwotą netto ustalonej na dzień przejścia wartości godziwych możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych stanowi wartość firmy. W przypadku gdy wspomniana różnica jest ujemna to Grupa dokonuje ponownej oceny identyfikacji oraz wyceny możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej oraz wartości godziwej zapłaty i ujmuje od razu w sprawozdaniu z całkowitych dochodów ewentualną nadwyżkę pozostałą po dokonaniu ponownej oceny (zysk z okazynego nabycia).

Nabycia przedsięwzięć pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa

Transakcje połączenia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą Skarbu Państwa (tj. podmioty łączące się były zarówno przed, jak i po transakcji kontrolowane przez Skarb Państwa) rozliczane są metodą łączenia udziałów na zasadach opisanych poniżej.

Sprawozdanie finansowe po połączeniu odzwierciedla fakt ciągłości wspólnej kontroli oraz nie odzwierciedla zmian wartości aktywów netto do wartości godziwych (lub też rozpoznania nowych aktywów) lub wyceny wartości firmy, ponieważ żaden z łączących się podmiotów nie jest w istocie nabywany. Sprawozdanie finansowe przygotowywane jest tak, jakby łączące się podmioty były połączone ze sobą od dnia objęcia ich wspólną kontrolą.

Różnica pomiędzy wartością księgową aktywów netto rozpoznanych w wyniku połączenia a wartością udziałów rozpoznawanych dotychczas w księgach spółki przejmującej lub przekazaną zapłatą zostaje rozpoznana w kapitale własnym spółki przejmującej.

Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca istotne zmiany wielkości szacunkowych oraz metodologii dokonywania szacunków, które miałyby wpływ na okres bieżący lub na okresy przyszłe, inne niż opisane w dalszej części niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pozycje skonsolidowanego sprawozdania finansowego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań opisano w poszczególnych notach niniejszego skonsolidowanego

sprawozdania finansowego. Istotne szacunki odnoszą się do odpisów na aktywa niefinansowe ujmowane w wyniku przeprowadzanych testów na utratę wartości, o czym szerzej w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poza powyższym, Grupa dokonuje istotnych szacunków w zakresie ujmowanych zobowiązań warunkowych, w szczególności w zakresie spraw sądowych, w których spółki Grupy są stroną. Zobowiązania warunkowe zostały szerzej opisane w nocie 50 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7. Opublikowane standardy, zmiany do standardów i interpretacje, które nie weszły jeszcze w życie

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, zmiany do standardu lub interpretacji, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

- Zmiany do standardów wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W ocenie Zarządu następujące zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych</i> oraz MSR 8 <i>Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów: Definicja istotnych pominięć lub zniekształceń pozycji</i>	1 stycznia 2020
Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF	1 stycznia 2020
Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i> , MSR 39 <i>Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena</i> oraz MSSF 7 <i>Instrumenty finansowe: ujawnienia: Reforma wskaźników referencyjnych stóp procentowych</i>	1 stycznia 2020

- Standardy wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zmiany do standardów, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską i nie weszły jeszcze w życie**

W dniu 1 stycznia 2020 roku wchodzi w życie zmiany do MSSF 3 *Połączenia jednostek* (zmiany do standardu nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską). Najistotniejsze zmiany wprowadzane do ww. standardu obejmują doprecyzowanie definicji przedsięwzięcia. Zmiany mają zastosowanie prospektywne w stosunku do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie. Przeprowadzona przez Grupę w roku 2019 transakcja przejęcia kontroli nad spółkami operującymi farmami wiatrowymi należącymi do grupy in.ventus, opisana szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, została ostatecznie rozliczona jako nabycie przedsięwzięcia zgodnie z brzmieniem MSSF 3 *Połączenia jednostek* obowiązującym do dnia 31 grudnia 2019 roku. Grupa nie przeprowadzała analiz pod kątem określenia skutków rozliczenia powyższej transakcji zgodnie z nowym brzmieniem MSSF 3 *Połączenia jednostek* obowiązującym od dnia 1 stycznia 2020 roku, w związku z czym Grupa nie wyklucza, iż rozliczenie transakcji zgodnie ze zmienionym brzmieniem standardu mogłoby nieść za sobą odmienne skutki niż zaprezentowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W ocenie Zarządu następujące standardy oraz zmiany do standardów nie spowodują istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard	Data wejścia w życie według standardu, niezatwierdzone przez UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
MSSF 14 <i>Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe</i>	1 stycznia 2016*
MSSF 17 <i>Umowy ubezpieczeniowe</i>	1 stycznia 2021
Zmiany do MSSF 10 <i>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</i> oraz MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem</i> oraz późniejsze zmiany	data wejścia w życie zmian została odroczone
Zmiany do MSR 1 <i>Prezentacja sprawozdań finansowych: Klasyfikacja zobowiązań finansowych jako krótko- lub długoterminowe</i>	1 stycznia 2022

*Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe*.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych standardów, zmian do standardów i interpretacji wymienionych poniżej oraz zmian zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę, co zostało opisane poniżej.

8.1. Zastosowanie nowych standardów, zmian do standardów oraz interpretacji

W ocenie Zarządu standard MSSF 16 *Leasing* ma istotny wpływ na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

MSSF 16 *Leasing*

Data wejścia w życie w UE - okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2019 lub po tej dacie.

Zgodnie z MSSF 16 *Leasing* leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie jest możliwe. Jeżeli nie można określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. Określenie okresu leasingu zgodnie z MSSF 16 *Leasing* wymaga oceny, która nie była wcześniej wymagana dla leasingu operacyjnego, gdyż nie powodowała zmiany sposobu ujęcia wydatków w sprawozdaniu finansowym. Zmienne płatności leasingowe powinny zostać uwzględnione przy ustalaniu opłat leasingowych, w przypadku gdy ich zmienność zależy od indeksu lub stopy procentowej lub gdy w swojej istocie są płatnościami stałymi.

W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 *Leasing* – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy.

Wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego wraz z zastosowaniem praktycznych rozwiązań dopuszczonych do zastosowania przez MSSF 16 *Leasing*, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing* oraz SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne*.

Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa ujęła składniki aktywów z tytułu praw do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Grupa stosuje podejście portfelowe do leasingów o podobnych cechach, dotyczących jednolitych aktywów, wykorzystywanych w podobny sposób. Rozliczając umowy leasingu metodą portfelową Grupa stosuje szacunki i założenia odpowiadające rozmiarowi i składowi posiadanego portfela, w tym w postaci szacunku średniego ważonego okresu trwania leasingu. Grupa stosuje podejście portfelowe w szczególności dla umów najmu, dzierżawy i innych umów spełniających kryteria uznania za leasing dotyczących pomieszczeń i gruntów dla celów montażu infrastruktury ciepłej i elektroenergetycznej. W zakresie umów i relacji biznesowych zidentyfikowanych jako umowy spełniające warunki MSSF 16 *Leasing* Grupa przyjmuje dla umów zawartych na czas nieokreślony okres trwania leasingu zbieżny z okresem ekonomicznego użytkowania związanych z prawem do użytkowania aktywów.

Przeprowadzona analiza wpływu MSSF 16 *Leasing* na stosowane zasady rachunkowości wykazała, iż dla Grupy istotna jest zmiana polegająca na konieczności ujęcia w sprawozdaniu finansowym składników aktywów z tytułu praw do użytkowania i zobowiązań z tytułu leasingu w przypadku umów leasingu klasyfikowanych dotychczas (do 31 grudnia 2018 roku) jako leasing operacyjny, z których kluczowe obszary stanowią prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umowy najmu i dzierżawy pod zabudowę węzłów ciepłowniczych i pod stacje transformatorowe, a także umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, służebności oraz inne umowy nienazwane dotyczące części gruntów pod infrastrukturę liniową oraz decyzje dotyczące umieszczenia urządzenia w pasie drogi publicznej. Analiza obejmowała w szczególności przegląd zawartych przez Grupę umów pod kątem ich identyfikacji jako umów leasingowych, w tym w szczególności identyfikację składnika aktywów, weryfikację sprawowania kontroli nad jego użytkowaniem, ustalenie okresu leasingu jak również sporządzenie metodyki wyznaczania krańcowej stopy procentowej.

Grupa zdecydowała, że aktywa z tytułu praw do użytkowania prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oddzielnie od innych aktywów. Zobowiązania z tytułu leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu zadłużenia, łącznie z innymi tytułami dotychczas ujmowanymi w tej pozycji. W dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing* Grupa ujęła składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania dotyczący: prawa wieczystego użytkowania gruntów, umów najmu i dzierżawy pod zabudowę węzłów ciepłowniczych i pod stacje transformatorowe, służebności oraz nakładów na służebności nie oddanych do użytkowania a także umów najmu, dzierżawy, użytkowania oraz innych umów nienazwanych dotyczących części gruntów pod infrastrukturę liniową oraz decyzji dotyczących umieszczenia urządzenia w pasie drogi publicznej, spełniających warunki MSSF 16 *Leasing* w

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)*

kwocie równej zobowiązaniu z tego tytułu, skorygowanej o kwoty odnoszące się do tych aktywów, ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania. W związku z powyższym Grupa zreklasifikowała kwotę 825 307 tysięcy złotych z pozostałych aktywów niematerialnych do praw do użytkowania aktywów.

Wpływ zastosowania MSSF 16 Leasing na dzień 1 stycznia 2019 roku

	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)	Przeklasyfikowanie z pozostałych aktywów niematerialnych do praw do użytkowania aktywów	Ujęcie praw do użytkowania aktywów oraz zobowiązań z tytułu leasingu	Stan na 1 stycznia 2019 (niebadane)
AKTYWA				
Aktywa trwałe	32 596 304	-	905 833	33 502 137
Prawa do użytkowania aktywów	-	825 307	905 833	1 731 140
Pozostałe aktywa niematerialne	1 287 703	(825 307)	-	462 396
Aktywa obrotowe	4 501 173	-	12 282	4 513 455
Aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	13 712	-	12 282	25 994
SUMA AKTYWÓW	37 097 477	-	918 115	38 015 592
PASYWA				
Kapitał własny ogółem	18 428 481	-	-	18 428 481
Zobowiązania długoterminowe	11 382 254	-	865 880	12 248 134
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	8 488 210	-	865 880	9 354 090
Zobowiązania krótkoterminowe	7 286 742	-	52 235	7 338 977
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	2 475 167	-	39 953	2 515 120
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami trwałymi zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	12 282	12 282
SUMA PASYWÓW	37 097 477	-	918 115	38 015 592

Podział aktywów użytkowanych na podstawie umowy leasingu na poszczególne grupy przedstawiono szerzej w nocy 20 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ujęte przez Grupę w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym składniki aktywów z tytułu praw do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu leasingu na dzień pierwszego zastosowania standardu w kwocie 918 115 tysięcy złotych wzrosły o kwotę 304 721 tysięcy złotych w stosunku do kwoty wykazanej przez Grupę w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres dziewięciu miesięcy zakończony dnia 30 września 2019 roku. Powyższe ma związek z faktem, iż w czerwcu 2019 roku Komitet ds. Interpretacji MSSF wydał podsumowanie decyzji podjętych na publicznych posiedzeniach dotyczących interpretacji m.in. w zakresie kwestii prawa do podziemnych części gruntu. W efekcie decyzji Komitetu ds. Interpretacji MSSF, Grupa TAURON zdecydowała o przeprowadzeniu dodatkowych analiz względem wybranych grup umów, pod kątem określenia, czy wchodzi one w zakres MSSF 16 Leasing, w kontekście konkluzji przyjętych przez Komitet ds. Interpretacji MSSF. Umowy te obejmują w szczególności umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, służebności, inne umowy nienazwane dotyczące części gruntów pod infrastrukturę liniową, decyzje dotyczące umieszczenia urządzenia w pasie drogi publicznej, umowy na umieszczenie urządzeń w pasie drogi wewnętrznej oraz służebności przesyłu i inne umowy z Lasami Państwowymi mające tę samą treść ekonomiczną. W rezultacie przeprowadzonych prac Grupa stwierdziła, że powyższe umowy stanowią leasing w rozumieniu MSSF 16 Leasing.

Uzgodnienie kwot przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 Leasing na dzień 31 grudnia 2018 roku z zobowiązaniami z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 Leasing na dzień 1 stycznia 2019 roku:

Uzgodnienie MSR 17 Leasing do MSSF 16 Leasing	
Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego zgodnie z MSR 17 Leasing na dzień 31 grudnia 2018 roku	1 364 263
Dodatkowe ujawnienie umów MSSF 16 Leasing w roku 2019	526 532
Dyskonto przy zastosowaniu krańcowej stopy procentowej	(949 321)
Zobowiązania z tytułu leasingu krótkoterminowego	(23 284)
Zobowiązania z tytułu leasingu aktywów niskocennych	(100)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 Leasing	25
Zobowiązania z tytułu leasingu zgodnie z MSSF 16 Leasing na dzień 1 stycznia 2019 roku	918 115

Podział zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku według okresów spłaty

		Terminy spłaty przypadające w okresie (od dnia 1 stycznia 2019 roku):			
		poniżej 5 lat	od 5 do 10 lat	od 10 do 20 lat	powyżej 20 lat
Wartość na dzień 1 stycznia 2019	918 115	170 999	116 686	243 950	386 480

Do kalkulacji zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing* Grupa zastosowała krańcowe stopy procentowe kształtujące się w przedziale od 4,18% do 10,22%.

Średnioważone stopy procentowane zastosowane dla poszczególnych segmentów prezentuje tabela poniżej:

Segment operacyjny	Średnia stopa procentowa przyjęta dla segmentu
Wydobycie	8,35%
Wytwarzanie	4,72%
Dystrybucja	4,39%
Sprzedaż	4,47%

Grupa zastosowała następujące praktyczne rozwiązania z dniem pierwszego zastosowania MSSF 16 *Leasing*, tj. na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- standard MSSF 16 *Leasing* zastosowano tylko do umów, które nie są zakończone na dzień jego pierwszego zastosowania,
- przyjęto pojedynczą stopę dyskontową do portfela leasingów o podobnych cechach,
- nie zastosowano wymogów MSSF 16 *Leasing* do umów leasingowych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania,
- nie uwzględniono początkowych kosztów bezpośrednich w wycenie składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania,
- wykorzystano wiedzę w zakresie obowiązujących umów leasingu, dotyczącą w szczególności wykorzystania określonej w umowie opcji przedłużenia leasingu lub opcji wypowiedzenia leasingu,
- w przypadku, gdy nie jest możliwe wyodrębnienie składnika nieleasingowego dla klasy bazowego składnika aktywów, jako pojedynczy element leasingowy ujęto zarówno elementy leasingowe, jak i elementy nieleasingowe,
- zdecydowano o stosowaniu wymogów MSSF 16 *Leasing* do leasingu aktywów niematerialnych, innych niż wynikające z umów licencyjnych objętych zakresem MSR 38 *Aktywa niematerialne*,
- zdecydowano o nie stosowaniu MSSF 16 *Leasing* w odniesieniu do leasingów, których bazowy składnik aktywów ma wartość nieprzekraczającą 20 tysięcy złotych i nie dotyczy prawa wieczystego użytkowania gruntów.

W ocenie Zarządu wprowadzenie następujących zmian do standardów oraz interpretacji nie miało istotnego wpływu na stosowaną dotychczas politykę rachunkowości:

Standard/Interpretacja	Data wejścia w życie w UE (okresy roczne rozpoczynające się dnia lub po tej dacie)
Zmiany do MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>	1 stycznia 2019
Interpretacja KIMSF 23 <i>Niepewność co do traktowania podatku dochodowego</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do MSR 19 <i>Świadczenia pracownicze</i>	1 stycznia 2019
Zmiany do różnych standardów <i>Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)</i> :	
MSR 12 <i>Podatek dochodowy</i>	1 stycznia 2019
MSR 23 <i>Koszty finansowania zewnętrznego</i>	1 stycznia 2019
MSSF 3 <i>Połączenia jednostek</i>	1 stycznia 2019
MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i>	1 stycznia 2019

8.2. Pozostałe zmiany zasad rachunkowości i zasad prezentacji stosowanych przez Grupę

Grupa przeprowadziła analizę dopuszczalnych i stosowanych w otoczeniu konkurencyjnym sposobów prezentacji w sprawozdaniu finansowym aktywów górniczych, tj.:

- aktywów związanych z drążeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych i zbrojeniem ścian w kopalniach węgla kamiennego, do których zalicza się nakłady poniesione na prace związane z drążeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych, pomniejszone o wartość węgla handlowego wydobytego w trakcie ich realizacji oraz nakłady poniesione na prace związane ze zbrojeniem ścian,

- aktywów dotyczących zdejmowania nadkładu w kopalniach odkrywkowych, do których zalicza się nakłady poniesione na prace związane z usuwaniem nadkładu ułatwiające dostęp do zidentyfikowanej części złóż kamienia wapiennego, powiększone o przypisane bezpośrednio powiązane koszty ogólne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy Grupa dokonała zmiany polityki rachunkowości w zakresie ujęcia aktywów górniczych.

Aktywa górnicze związane z drążeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych i zbrojeniem ścian

Zgodnie ze zmienioną polityką rachunkowości ewidencjonowane na kontach czynnych rozliczeń międzyokresowych skumulowane koszty prac związanych z drążeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych oraz skumulowane koszty prac związanych ze zbrojeniem ścian Grupa prezentuje w rzeczowych aktywach trwałych. Rozliczenie nakładów poniesionych na w/w aktywa następuje w miesięcznych ratach w ciągu okresu eksploatacji ścian, którym wyrobiska służą, proporcjonalnie do produkcji węgla handlowego i jest prezentowane w wyniku finansowym jako amortyzacja. Eksploatacja ścian w danym pokładzie eksploatacyjnym jest procesem trwającym powyżej dwunastu miesięcy. W momencie rozliczenia następuje, co do zasady, faktyczna likwidacja wyrobiska. Przed zmianą zasad rachunkowości koszty prac związanych z drążeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych oraz skumulowane koszty prac związanych ze zbrojeniem ścian prezentowane były w pozostałych aktywach niefinansowych.

Aktywa dotyczące zdejmowania nadkładu

Zgodnie ze zmienioną polityką rachunkowości ewidencjonowane na kontach czynnych rozliczeń międzyokresowych skumulowane koszty prac związanych ze zdejmowaniem nadkładu w kopalniach odkrywkowych Grupa prezentuje w rzeczowych aktywach trwałych. Rozliczenie nakładów poniesionych na w/w aktywa następuje przy zastosowaniu metody opartej na przewidywanym okresie eksploatacji udostępnionego złoża trwającym powyżej dwunastu miesięcy i jest prezentowane w wyniku finansowym jako amortyzacja. Przed zmianą zasad rachunkowości koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych prezentowane były w pozostałych aktywach niefinansowych.

Zmieniona prezentacja w ocenie Grupy lepiej odzwierciedla charakter aktywów, które powstają i są utrzymywane w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym. Rozliczenie nakładów to systematyczne rozłożenie wartości nakładów na przestrzeni okresu użytkowania. Ujęcie rozliczania nakładów w kosztach amortyzacji odzwierciedla więc charakter i sposób użytkowania aktywów. Ponadto, przeprowadzona analiza wskazała, że zmieniona prezentacja jest najczęściej stosowana w otoczeniu konkurencyjnym przez spółki notowane na giełdzie papierów wartościowych działające w obszarze wydobycia węgla.

Zmiana nie wpłynęła na wynik finansowy Grupy. W związku z rozliczaniem nakładów w koszty amortyzacji zmiana wpłynęła na EBITDA, tj. zysk/(stratę) operacyjną powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Dodatni wpływ powyższej zmiany na EBITDA w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniósł 95 837 tysięcy złotych.

Grupa dokonała odpowiedniego przekształcenia danych porównywalnych. Wpływ opisanej powyżej zmiany na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 1 stycznia 2018 roku przedstawia tabela poniżej.

	Stan na 31 grudnia 2018			Stan na 1 stycznia 2018		
	Dane zatwierdzone	Zmiana prezentacji aktywów górniczych	Dane przekształcone	Dane zatwierdzone	Zmiana prezentacji aktywów górniczych	Dane przekształcone
AKTYWA						
Aktywa trwałe	32 541 865	54 439	32 596 304	31 048 542	52 124	31 100 666
Rzeczowe aktywa trwałe	29 238 051	168 616	29 406 667	28 079 886	196 185	28 276 071
Pozostałe aktywa niefinansowe	282 228	(114 177)	168 051	346 846	(144 061)	202 785
Aktywa obrotowe	4 555 612	(54 439)	4 501 173	4 786 474	(52 124)	4 734 350
Pozostałe aktywa niefinansowe	110 068	(54 439)	55 629	87 055	(52 124)	34 931
SUMA AKTYWÓW	37 097 477	-	37 097 477	35 835 016	-	35 835 016

Wpływ na EBITDA za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane zatwierdzone)	Zmiana prezentacji aktywów górniczych	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Zysk operacyjny	790 729	-	790 729
Amortyzacja	(1 721 783)	(117 158)	(1 838 941)
Odpisy aktualizujące	(862 414)	-	(862 414)
EBITDA	3 374 926	(117 158)	3 492 084

SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

9. Informacje dotyczące segmentów działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne* za bieżący okres sprawozdawczy oraz okres porównywalny.

Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty, uwzględniające rodzaj oferowanych wyrobów i usług. Każdy z segmentów stanowi strategiczną jednostkę gospodarczą, oferującą inne wyroby i obsługującą inne rynki.

Grupa stosuje takie same zasady rachunkowości dla wszystkich segmentów operacyjnych. Grupa rozlicza transakcje między segmentami w taki sposób, jakby dotyczyły one podmiotów niepowiązanych, czyli przy zastosowaniu bieżących cen rynkowych. Przychody z tytułu transakcji pomiędzy segmentami są eliminowane w procesie konsolidacji.

Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej po wyeliminowaniu kosztów wynikających z transakcji wewnątrzgrupowych są prezentowane w kosztach nieprzypisanych. Koszty ogólnego zarządu jednostki dominującej ponoszone są na rzecz całej Grupy i nie można ich bezpośrednio przyporządkować do jednego segmentu operacyjnego.

Aktywa segmentu nie zawierają podatku odroczonego, należności z tytułu podatku dochodowego oraz aktywów finansowych, z wyjątkiem należności od odbiorców i innych należności finansowych, aktywów z tytułu dodatniej wyceny towarowych pochodnych instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, które stanowią aktywa segmentu.

Zobowiązania segmentu nie zawierają podatku odroczonego, zobowiązania z tytułu podatku dochodowego oraz zobowiązań finansowych, z wyjątkiem zobowiązań wobec dostawców, zobowiązań inwestycyjnych, zobowiązań z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązań z tytułu ujemnej wyceny towarowych pochodnych instrumentów finansowych, które stanowią zobowiązania segmentu.

Finansowanie Grupy (łącznie z kosztami i przychodami finansowymi) oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności jest EBITDA oraz zysk lub strata na działalności operacyjnej. Przez EBITDA Grupa rozumie EBIT powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Przez EBIT Grupa rozumie zysk/(stratę) z działalności kontynuowanej przed opodatkowaniem, przychodami i kosztami finansowymi, tj. zysk/(stratę) operacyjną.

Podział sprawozdawczości Grupy w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oparty był na segmentach operacyjnych zaprezentowanych w tabeli poniżej. Od dnia 1 stycznia 2019 roku spółka TAURON Dystrybucja Serwis S.A. przypisana jest do segmentu Sprzedaż (poprzednio w segmencie Dystrybucja). Zmiana przypisania wynika ze zmian organizacyjno-restrukturyzacyjnych w spółce skutkujących zmianą profilu działalności. Obecnie spółka zajmuje się głównie dostarczaniem produktów i usług oświetleniowych oraz elektroenergetycznych, w związku z czym profil jej działalności powiązany jest z działalnością prowadzoną przez spółki sprzedażowe Grupy. Dane za okres porównywalny, tj. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały odpowiednio przekształcone.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Segmenty operacyjne	Przedmiot działalności	Spółki zależne/ Spółki ujmowane metodą praw własności
Wydobycie		
	Wydobycie węgla kamiennego	TAURON Wydobycie S.A.
Wytwarzanie		
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach konwencjonalnych, w tym w kogeneracji, jak również wytwarzanie energii elektrycznej przy współspalaniu biomasy i innej termicznie pozyskiwanej energii. Podstawowe paliwa to węgiel kamienny, biomasa, gaz koksowniczy i wielkopiecowy.	TAURON Wytwarzanie S.A. Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. TAURON Ciepło Sp. z o.o. TAURON Serwis Sp. z o.o. TAMEH HOLDING Sp. z o.o.* TAMEH POLSKA Sp. z o.o.* TAMEH Czech s.r.o.*
	Produkcja, dystrybucja i sprzedaż ciepła	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.*
	Wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach odnawialnych	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. Marselwind Sp. z o.o. TEC1 Sp. z o.o. TEC2 Sp. z o.o. TEC3 Sp. z o.o. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno I sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno II sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno III sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno IV sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno V sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Mogilno VI sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Śniatowo sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Dobrzyń sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością EW Gołdap sp.k. TEC1 spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Ino 1 sp.k.
Dystrybucja		
	Dystrybucja energii elektrycznej	TAURON Dystrybucja S.A. TAURON Dystrybucja Pomiarów Sp. z o.o.
Sprzedaż		
	Handel hurtowy energią elektryczną, jak również obrót prawami do emisji CO ₂ i świadectwami pochodzenia oraz sprzedaż energii elektrycznej do krajowych odbiorców końcowych lub podmiotów dokonujących dalszej odsprzedaży energii elektrycznej	TAURON Polska Energia S.A. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. TAURON Czech Energy s.r.o. TAURON Dystrybucja Serwis S.A.

* Spółki ujmowane metodą praw własności

Oprócz powyższych głównych segmentów działalności, Grupa TAURON prowadzi również działalność w obszarze wydobywania kamienia, w tym kamienia wapiennego, na potrzeby energetyki, hutnictwa, budownictwa i drogownictwa oraz w obszarze produkcji sorbentów przeznaczonych do instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą oraz do wykorzystania w kotłach fluidalnych (Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.). Jako pozostała działalność Grupy traktowana jest również działalność spółek TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o., Bioeko Grupa TAURON Sp. z o.o., Wsparcie Grupa TAURON Sp. z o.o. oraz Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

9.1. Segmenty operacyjne

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	345 274	3 725 886	3 202 234	12 173 480	111 418	-	19 558 292
Sprzedaż między segmentami	599 159	1 197 395	3 392 630	2 734 457	868 493	(8 792 134)	-
Przychody segmentu ogółem	944 433	4 923 281	6 594 864	14 907 937	979 911	(8 792 134)	19 558 292
Rekompensaty	-	-	-	952 650	-	-	952 650
Zysk/(strata) segmentu	(1 391 949)	(177 044)	1 443 741	382 185	46 152	51 691	354 776
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	47 947	-	-	-	-	47 947
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(107 269)	(107 269)
EBIT	(1 391 949)	(129 097)	1 443 741	382 185	46 152	(55 578)	295 454
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(310 822)	(310 822)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(1 391 949)	(129 097)	1 443 741	382 185	46 152	(366 400)	(15 368)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	3 685	3 685
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	(1 391 949)	(129 097)	1 443 741	382 185	46 152	(362 715)	(11 683)
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	1 294 329	14 653 139	19 176 164	4 730 135	648 705	-	40 502 472
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	559 144	-	-	-	-	559 144
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	856 149	856 149
Aktywa ogółem	1 294 329	15 212 283	19 176 164	4 730 135	648 705	856 149	41 917 765
Zobowiązania segmentu	928 077	2 275 426	2 011 950	1 855 630	511 992	-	7 583 075
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	15 242 030	15 242 030
Zobowiązania ogółem	928 077	2 275 426	2 011 950	1 855 630	511 992	15 242 030	22 825 105
EBIT	(1 391 949)	(129 097)	1 443 741	382 185	46 152	(55 578)	295 454
Amortyzacja	(197 617)	(502 875)	(1 161 247)	(40 801)	(89 193)	-	(1 991 733)
Odpisy aktualizujące	(694 467)	(610 461)	(820)	(5 591)	(841)	-	(1 312 180)
EBITDA	(499 865)	984 239	2 605 808	428 577	136 186	(55 578)	3 599 367
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	479 519	1 683 070	1 784 941	47 460	132 901	-	4 127 891

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku (dane przekształcone)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Pozycje nieprzypisane / Eliminacje	Razem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	548 247	2 812 080	3 041 907	11 622 172	97 342	-	18 121 748
Sprzedaż między segmentami	717 777	1 826 414	3 018 294	2 597 505	760 120	(8 920 110)	-
Przychody segmentu ogółem	1 266 024	4 638 494	6 060 201	14 219 677	857 462	(8 920 110)	18 121 748
Zysk/(strata) segmentu	(1 053 469)	141 768	1 391 155	332 428	46 023	(34 489)	823 416
Udział w zysku/(stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	54 890	-	-	-	-	54 890
Koszty nieprzypisane	-	-	-	-	-	(87 577)	(87 577)
EBIT	(1 053 469)	196 658	1 391 155	332 428	46 023	(122 066)	790 729
Przychody/(koszty) finansowe netto	-	-	-	-	-	(286 082)	(286 082)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(1 053 469)	196 658	1 391 155	332 428	46 023	(408 148)	504 647
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	(297 602)	(297 602)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	(1 053 469)	196 658	1 391 155	332 428	46 023	(705 750)	207 045
Aktywa i zobowiązania							
Aktywa segmentu	1 589 823	12 168 948	17 923 661	3 801 630	581 497	-	36 065 559
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	543 913	-	-	-	-	543 913
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	488 005	488 005
Aktywa ogółem	1 589 823	12 712 861	17 923 661	3 801 630	581 497	488 005	37 097 477
Zobowiązania segmentu	851 497	1 299 850	2 133 237	1 772 534	410 567	-	6 467 685
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	12 201 311	12 201 311
Zobowiązania ogółem	851 497	1 299 850	2 133 237	1 772 534	410 567	12 201 311	18 668 996
EBIT	(1 053 469)	196 658	1 391 155	332 428	46 023	(122 066)	790 729
Amortyzacja	(230 397)	(415 810)	(1 071 278)	(33 196)	(88 260)	-	(1 838 941)
Odpisy aktualizujące	(732 810)	(118 904)	(3 104)	(6 847)	(749)	-	(862 414)
EBITDA	(90 262)	731 372	2 465 537	372 471	135 032	(122 066)	3 492 084
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne *	412 028	1 299 817	2 014 507	36 947	74 561	-	3 837 860

* Nakłady inwestycyjne obejmują nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne, z wyłączeniem nabycia praw do emisji gazów cieplarnianych oraz praw majątkowych pochodzenia energii.

W latach obrotowych zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz dnia 31 grudnia 2018 roku, Grupa nie zidentyfikowała pojedynczych klientów, z którymi zrealizowałaby przychody ze sprzedaży przekraczające poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupy TAURON.

9.2. Geograficzne obszary działalności

Działalność Grupy w przeważającym zakresie prowadzona jest na terenie Polski. Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych w podziale na kraje przedstawia tabela poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Czechy	198 792	220 397
Słowacja	3 088	16 650
Luksemburg	517	2 058
Austria	896	2 042
Węgry	852	896
Pozostałe	241	48
Razem	204 386	242 091

Sprzedaż na rzecz klientów zagranicznych dotyczy w głównej mierze sprzedaży energii elektrycznej, która stanowiła w latach obrotowych zakończonych dnia 31 grudnia 2019 roku oraz dnia 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 93% oraz 92% przychodów na rzecz klientów zagranicznych.

UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW NIEFINANSOWYCH

10. Utrata wartości aktywów niefinansowych

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wartość firmy podlega corocznemu testowi sprawdzającemu, czy nastąpiła utrata wartości oraz każdorazowo, gdy występują przesłanki. Pozostałe niefinansowe aktywa trwale podlegają testowi na utratę wartości, gdy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości.

W ramach testu na utratę wartości Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy. W celu przeprowadzenia testu na utratę wartości, wartość firmy przejęta w wyniku połączenia lub nabycia jednostek zostaje w chwili przejęcia przypisana do poszczególnych ośrodków lub zespołów ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Informacje dotyczące określenia CGU, do którego alokowana zostaje wartość firmy zawiera nota 21.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub CGU odpowiada wyższej z dwóch: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów/CGU jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Odpis z tytułu utraty wartości w pierwszej kolejności przypisuje się do wartości firmy, pozostałą kwotę odpisu alokuje się do poszczególnych aktywów wchodzących w skład CGU do udziału wartości bilansowej poszczególnych aktywów w wartości bilansowej CGU, przy czym w wyniku alokacji odpisu wartość bilansowa składnika aktywów nie może być niższa od najwyższej z trzech kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia, wartości użytkowej i zera.

W przypadku kiedy przesłanki, z uwagi na które w okresach poprzednich został ujęty odpis z tytułu utraty wartości, już nie występują, odpis ten zostaje odwrócony bądź zmniejszony. Odpis z tytułu utraty wartości dotyczący wartości firmy nie podlega odwróceniu.

W testach na utratę wartości przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 30 czerwca 2019 roku zostały ujęte zmiany wynikające z wejścia w życie MSSF 16 *Leasing*. Wartość testowanych aktywów została zwiększona o wartość praw do użytkowania aktywów. Jednocześnie prognozowane przepływy pieniężne skorygowano o wartość opłaty z tytułu zobowiązań z tytułu prawa do użytkowania aktywów, która została przeniesiona z kosztów operacyjnych do kosztów finansowych. W zakresie WACC dokonano weryfikacji zmiany poziomu zadłużenia spółek porównywalnych w poszczególnych obszarach działalności w roku 2019 względem roku 2018. Przeprowadzone analizy wykazały, że poziom zmiany zadłużenia jest neutralny dla kalkulacji stopy dyskonta.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy, czy nastąpiły obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika niefinansowych aktywów trwałych. W ramach analizy wystąpienia przesłanek analizowane są zarówno czynniki zewnętrzne, jak i wewnętrzne.

W trakcie przeprowadzania testu na utratę wartości Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej.

Oszacowanie wartości użytkowej jednostek generujących przepływy pieniężne odbywa się w oparciu o ich przyszłe przepływy pieniężne, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej koryguje się do wartości bieżącej. W ramach kalkulacji wartości użytkowej przyjmuje się szereg założeń, o czym szerzej poniżej.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa ujęła odpisy aktualizujące oraz rozwiązała wcześniej utworzone odpisy dotyczące rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych będące wynikiem testów na utratę wartości aktywów przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 30 czerwca 2019 roku.

Wartość odzyskiwalna tej grupy aktywów odpowiada ich wartości użytkowej.

Odpis aktualizujący i jego odwrócenie ujęte w wyniku testów przeprowadzonych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku dotyczy następujących jednostek generujących przepływy pieniężne:

CGU	Spółka	Poziom stopy dyskontowej (przed opodatkowaniem) przyjęty w testach na dzień:			Wartość odzyskiwalna Stan na 31 grudnia 2019	Kwota ujętego odpisu Rok zakończony 31 grudnia 2019	Kwota ujętego odwrócenia odpisu 31 grudnia 2019
		31 grudnia 2019	30 czerwca 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018			
Wydobycie	TAURON Wydobycie S.A.	14,01%	11,40%	11,58%	371 215	(694 498)	-
Wytwarzanie - Węgiel	TAURON Wytwarzanie S.A. / Nowe Jaworzno Grupa TAURON	8,60%	8,61%	8,59%	6 784 195	(680 363)	-
Wytwarzanie - Biomasa	Sp. z o.o.	8,60%	8,61%	8,59%	-	-	-
ZW Bielsko EC1	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	8,57%	7,65%	7,51%	372 007	(12 314)	-
ZW Bielsko EC2					-	(2 292)	-
ZW Katowice					864 007	-	-
ZW Tychy					656 832	-	58 958
Wytwórcy Lokalni					69 196	-	-
Przesył	TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. / TEC	7,51%	7,24%	6,91%	725 726	-	-
Elektrownie wodne					945 111	-	-
Farmy wiatrowe					2 168 673	-	25 962
Razem						(1 389 467)	84 920

Odpisy aktualizujące obciążąły koszt własny sprzedaży.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przeprowadzono testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych, uwzględniając następujące przesłanki:

- długotrwałe utrzymywanie się wartości rynkowej aktywów netto Spółki na poziomie poniżej wartości bilansowej aktywów netto;
- zmiany w zakresie światowych cen surowców energetycznych, energii elektrycznej oraz dynamiczne wzrosty cen uprawnień do emisji CO₂;
- duża zmienność cen energii na rynku terminowym i utrzymujące się problemy z brakiem płynności;
- działania regulacyjne mające na celu ograniczenie wzrostu cen energii dla klientów końcowych;
- zwiększone ryzyka w zakresie produkcji węgla handlowego;
- skutki wyników dotychczasowych aukcji OZE oraz bardzo dynamicznego rozwoju podsektora prosumentów i mikroinstalacji w związku z uruchomionymi programami wsparcia;
- skutki wprowadzenia zapisów pakietu zimowego, w tym standardu emisyjnego, niekorzystnie wpływającego na możliwość uczestnictwa w rynku mocy jednostek węglowych po 1 lipca 2025 roku;
- zaostrzanie norm emisyjności i utrzymujące się niekorzystne warunki rynkowe z punktu widzenia rentowności energetyki konwencjonalnej;
- spadek stopy wolnej od ryzyka.

Przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 30 czerwca 2019 roku testy wymagały oszacowania wartości użytkowej jednostek generujących przepływy pieniężne, w oparciu o ich przyszłe przepływy pieniężne, które następnie przy zastosowaniu stopy dyskontowej zostały skorygowane do wartości bieżącej.

Testy na utratę wartości rzeczowych i niematerialnych składników aktywów trwałych zostały przeprowadzone na poziomie poszczególnych spółek, z wyjątkiem:

- TAURON Wytwarzanie S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., gdzie identyfikacja ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) została rozpoznana na innym poziomie, identyfikując w obszarze działalności spółek TAURON Wytwarzanie S.A. oraz Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. dwa ośrodki generujące korzyści ekonomiczne: CGU Wytwarzanie Węgiel i CGU Wytwarzanie Biomasa. Głównymi przesłankami było: opublikowanie w roku 2018 przepisów dotyczących nowego mechanizmu Rynku Mocy wprowadzającego nowy produkt – obowiązek mocy; strategia przystąpienia do Rynku Mocy polegająca na podejściu portfelowym, w którym istotna jest maksymalizacja łącznych przychodów z Rynku Mocy, podział mocy na dostawców, określenie poziomu mocy stanowiącej źródła rezerwowe dla pozostałej mocy zakontraktowanej na rynku mocy oraz wysoka zależność wpływów pieniężnych pomiędzy jednostkami wytwórczymi. Rozstrzygnięcie trzech pierwszych aukcji Rynku Mocy w roku 2018 pozwala na dodatkowe wpływy pieniężne począwszy od roku 2021;
- TAURON Ciepło Sp. z o.o., gdzie wyodrębniono działalność związaną z wytwarzaniem ciepła i energii elektrycznej oraz związaną z przesyłem i dystrybucją ciepła. Dodatkowo na działalności „wytwarzanie” przeprowadzono również testy dla poszczególnych zakładów wytwarzania: CGU ZW Katowice, CGU ZW Tychy, CGU ZW Bielsko EC1, CGU ZW Bielsko EC2, CGU Wytwórcy Lokalni;
- TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TEC 1 Sp. z o.o. Mogilno I Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. Mogilno II Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. Mogilno III Sp. Komandytowa, TEC1 Sp. z o.o. Mogilno IV Sp. Komandytowa,

TEC 1 Sp. z o.o. Mogilno V Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. Mogilno VI Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. EW Śniatowo Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. EW Dobrzyń Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. EW Gołdap Sp. Komandytowa, TEC 1 Sp. z o.o. Ino 1 Sp. Komandytowa, gdzie test został przeprowadzony osobno dla działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej w elektrowniach wodnych – CGU Elektrownie wodne oraz dla łącznej działalności związanej z wytwarzaniem energii elektrycznej z farm wiatrowych – CGU Farmy wiatrowe. Konsolidacja farm wiatrowych w jedno CGU wynikała w głównej mierze ze specyfiki i charakteru podstawowych umów na serwis oraz zarządzania technicznego poszczególnych parków wiatrowych pozwalającego na optymalizację procesu wytwarzania dążącego do poprawy wskaźników ekonomicznych eksploatowanych farm wiatrowych. Ponadto z punktu widzenia zarządczej analizy istotne jest pojęcie grupy aktywów produkujących energię w technologii wiatrowej, a nie pojedyncze funkcjonowanie farm wiatrowych. Ma to również znaczenie w celu zintegrowanego zarządzania portfelem wyprodukowanego wolumenu pochodzącego z farm wiatrowych oraz sprzedaży energii elektrycznej i praw majątkowych w ramach Grupy TAURON.

Kluczowe założenia przyjęte w testach na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Kategoria	Opis
Węgiel	Ceny węgla w najbliższych latach przyjęto na lekko spadkowym poziomie. W ujęciu długoterminowym ceny węgla będą silnie spadać wskutek realizacji polityki klimatycznej i odchodzenia kolejnych krajów od węgla, jak również przez rosnącą produkcję energii w źródłach OZE. Ceny prognozowane do 2030 roku wykazują niezmiennie tendencję spadkową. W latach 2021-2040 przyjęto realny spadek cen węgla energetycznego o 14%.
Energia elektryczna	Przyjęta prognoza hurtowych cen energii elektrycznej w latach 2020-2029 z perspektywą do roku 2040, zakłada m.in. wpływ bilansu popytu i podaży na energię elektryczną, kosztów zakupu paliw oraz uprawnień do emisji CO₂. W stosunku do średniej ceny SPOT w 2019 roku założono wzrost ceny na rok 2020 o 19%, głównie ze względu na wzrost cen uprawnień do emisji CO₂. W kolejnym 2021 roku założono wzrost cen energii o 3% w stosunku do roku 2020, co wynika m.in. z przewidywań dalszego wzrostu cen uprawnień do emisji CO₂ oraz wyłączania jednostek konwencjonalnych w Niemczech - co powinno zmniejszyć wolumen eksportu energii do Polski. Następnie w okresie do 2029 roku przyjęto wzrost cen o 8% w relacji do roku 2021, głównie ze względu na znaczne odstawienia jednostek po roku 2025, w latach 2030-2040 przyjęto spadek cen o 14% (w cenach stałych) w stosunku do roku 2029. Przyjęto ścieżkę cen detalicznych energii elektrycznej na podstawie hurtowej ceny energii czarnej przy uwzględnieniu kosztu akcyzy, kosztu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia oraz spodziewanego poziomu marży.
CO₂	Przyjęto limity emisji CO₂ dla produkcji ciepła zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów, które skorygowano o poziom działalności, tj. produkcji ciepła. Przyjęto wzrostową ścieżkę ceny uprawnień do emisji CO₂ w latach 2020-2029 z perspektywą do roku 2040. W 2021 roku założono cenę uprawnień do emisji CO₂ wyższą o 25% w stosunku do średniej ceny w 2019 roku. Do 2028 roku założono wzrost ceny rynkowej o około 33% w porównaniu do średniej ceny w 2019 roku, w latach 2029-2040 założono nieznaczne spadki cen uprawnień do emisji CO₂ w stosunku do 2028 roku (w cenach stałych), łącznie o 11%. Wynika to założonej większej dekarbonizacji gospodarki i spadku popytu na uprawnienia po roku 2030. W projekcjach długoterminowych CGU Węgiel założono zakup uprawnień do emisji CO₂ na poziomie całości planowanego niedoboru w roku, którego dotyczy emisja. Założono tym samym rozwiązanie rezerwy na niedobór CO₂ końcem roku, którego ta rezerwa dotyczy.
Świadectwa pochodzenia energii	Przyjęto ścieżkę cenową dla świadectw pochodzenia oraz obowiązki umorzenia w kolejnych latach na bazie aktualnej ustawy OZE.
Rynek Mocy	Założono wyłączenie mechanizmu operacyjnej rezerwy mocy od początku roku 2021, a więc od momentu wdrożenia Rynku Mocy. Uwzględniono wdrożenie mechanizmu Rynku Mocy, zgodnie z przyjętą i notyfikowaną Ustawą o rynku mocy i Regulaminem Rynku Mocy. Założono uruchomienie płatności za moc od roku 2021 i utrzymanie ich do roku 2025 dla istniejących jednostek węglowych niespełniających kryterium EPS 550 (dla których jednostkowa emisyjność przekracza 550kg/MWh). Dla jednostek, które otrzymały lub otrzymają kontrakty wieloletnie do dnia 31 grudnia 2019 roku, a nie spełniają kryterium EPS 550 założono utrzymanie płatności do końca obowiązywania kontraktu.
OZE	Dla energii zielonej uwzględniono ograniczone okresy wsparcia, zgodnie z założeniami zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii określającej nowe mechanizmy przyznawania wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach. Okres wsparcia został ograniczony do 15 lat liczonych od momentu wprowadzenia do sieci po raz pierwszy energii elektrycznej, za którą przysługiwało świadectwo pochodzenia.
WACC	Przyjęto poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) kształtujący się w okresie projekcji dla poszczególnych CGU między 6,52% - 14,01% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 2,81%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6,25%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 31 grudnia 2019 roku wzrósł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2018 roku głównie z powodu wzrostu kosztu długu oraz premii za ryzyko rynkowe.
Przychód regulowany i taryfowy	Założono przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od Wartości Regulacyjnej Aktywów. Założono przychód taryfowy przedsiębiorstw ciepłowniczych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie.
Wolumen sprzedaży i zdolności produkcyjne	Przyjęto wolumeny sprzedaży do klientów końcowych uwzględniające wzrost PKB oraz rosnącą konkurencję na rynku. Uwzględniono utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.

Założenia wykorzystano również do oszacowania wartości użytkowej pozostałych aktywów niematerialnych.

Konieczność dokonania odpisu aktywów CGU Wydobywanie (w pierwszym i drugim półroczu 2019 roku) oraz CGU Wytwarzanie-Węgiel, CGU ZW Bielsko EC1 i CGU ZW Bielsko EC2 (w drugim półroczu 2019 roku) wynikała z następujących kwestii:

- CGU Wydobywanie - w pierwszym półroczu 2019 roku w szczególności z aktualizacji założeń techniczno-ekonomicznych, głównie w zakresie planów eksploatacji i dostępności złóż. Aktualizacja założeń dotyczyła okresu przed uzyskaniem istotnych efektów z inwestycji strategicznych to jest przed rokiem 2024. W drugim półroczu 2019 roku wynikała w szczególności z aktualizacji założeń rynkowych w zakresie kosztu kapitału;
- CGU Wytwarzanie – Węgiel - głównie z polityki klimatycznej Unii Europejskiej wpływającej na prognozowany poziom marż na sprzedaży energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych oraz przesunięcia oddania do eksploatacji bloku 910 MW w Jaworznie;
- CGU ZW Bielsko EC1 oraz CGU ZW Bielsko EC2 - w szczególności z aktualizacji założeń rynkowych w zakresie kosztu kapitału.

Możliwość odwrócenia odpisu aktywów poszczególnych CGU w drugim półroczu 2019 roku wynikała z następujących kwestii:

- CGU ZW Tychy - z trwałego charakteru reorganizacji pracy bloku biomasowego celem maksymalnego wykorzystania potencjału produkcji ze źródła odnawialnego;
- CGU Farmy Wiatrowe - głównie ze zmiany regulacji w zakresie OZE (dotyczących sposobu wyznaczania opłaty zastępczej) mających pozytywny wpływ na wyniki finansowe generowane przez aktywa oparte na odnawialnych źródłach energii oraz fundamentalnej zmiany czynników rynkowych związanych z wytwarzaniem energii z OZE, a tym samym wzrostem konkurencyjności w stosunku do generacji konwencjonalnej.

Analiza wrażliwości dla segmentów Wydobywanie i Wytwarzanie

Wyniki analizy wrażliwości dla poszczególnych jednostek generujących środki pieniężne wykazały, że najistotniejszy wpływ na wartość użytkową testowanych aktywów mają przede wszystkim: prognozowane ceny energii elektrycznej, ceny uprawnień do emisji CO₂, przyjęte stopy dyskontowe oraz ceny węgla kamiennego. Poniżej zaprezentowano szacowane zmiany odpisu aktualizującego wartość aktywów segmentów Wydobywanie i Wytwarzanie na dzień 31 grudnia 2019 roku w efekcie zmian najistotniejszych założeń.

Parametr	Zmiana	Wpływ na odpis aktualizujący (w mln zł)	
		Zwiększenie odpisu netto	Zmniejszenie odpisu netto
Zmiana cen energii elektrycznej w okresie prognozy	+1%	-	385
	-1%	385	-
Zmiana cen uprawnień do emisji CO ₂ w okresie prognozy	+1%	153	-
	-1%	-	153
Zmiana WACC (netto)	+0,1 p.p.	130	-
	-0,1 p.p.	-	132
Zmiana cen węgla kamiennego w okresie prognozy	+1%	60	-
	-1%	-	60

Analiza wrażliwości dla segmentu Dystrybucja

Analizę wrażliwości przeprowadzono dla zmiany stopy dyskonta i zmiany poziomu WACC przyjętego do kalkulacji przychodu regulowanego w latach 2025-2029 oraz w okresie rezydualnym. Poniżej zaprezentowano szacowane wpływy na odpis aktualizujący wartość aktywów segmentu Dystrybucja na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Parametr	Zmiana	Wpływ na zwiększenie odpisu aktualizującego (w mln zł)
Zmiana WACC (netto)	+0,1 p.p.	527
	-0,1 p.p.	-
Zmiana WACC przyjętego do kalkulacji przychodu regulowanego w latach 2025-2029 oraz w okresie rezydualnym	+0,1 p.p.	-
	-0,1 p.p.	347

Utrata wartości bilansowej wartości firmy

Test przeprowadzono w odniesieniu do aktywów netto powiększonych o wartość firmy na poszczególnych segmentach operacyjnych. Podstawę wyceny wartości odzyskiwalnej poszczególnych spółek stanowiła ich wartość użytkowa.

Test został przeprowadzony w oparciu o bieżącą wartość szacowanych przepływów pieniężnych z działalności. Wyliczeń dokonano na podstawie szczegółowych prognoz na okres od 2019 do 2028 roku oraz oszacowanej wartości rezydualnej. Wykorzystanie prognoz dłuższych niż 5 – letnie wynika w szczególności z długotrwałych procesów inwestycyjnych w branży energetycznej. Założenia makroekonomiczne i sektorowe przyjmowane do prognoz aktualizowane są tak często, jak występują obserwowane na rynku przesłanki do ich zmiany. Prognozy uwzględniają także znane na dzień przeprowadzenia testu zmiany w otoczeniu prawnym.

Poziom średniego ważonego kosztu kapitału (WACC) przyjętego dla wyliczeń kształtującego się w okresie projekcji dla poszczególnych CGU między 7,02% - 7,80% w ujęciu nominalnym przed opodatkowaniem przy uwzględnieniu stopy wolnej od ryzyka odpowiadającej rentowności 10 – letnich obligacji Skarbu Państwa (na poziomie 2,81%) oraz premii za ryzyko działalności właściwej dla branży energetycznej (6,25%). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,5% i odpowiada zakładanej długoterminowej stopie inflacji. Poziom WACC na dzień 31 grudnia 2019 roku spadł w porównaniu do poziomu na dzień 31 grudnia 2018 roku z powodu spadku stopy wolnej od ryzyka.

Kluczowe założenia wpływające na oszacowanie wartości użytkowej oraz stopy dyskontowe przyjęte w testach:

Segment operacyjny	Kluczowe założenia	Poziom stopy dyskontowej (przed opodatkowaniem) przyjęty w testach na dzień:		
		31 grudnia 2019	30 czerwca 2019 (niebadane)	31 grudnia 2018
Dystrybucja	Założono przychód regulowany przedsiębiorstw dystrybucyjnych zapewniający pokrycie uzasadnionych kosztów oraz osiągnięcie zwrotu z zaangażowanego kapitału na uzasadnionym poziomie. Poziom zwrotu uzależniony jest od tzw. Wartości Regulacyjnej Aktywów.	7,02%	7,78%	7,61%
	Utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym.			

Przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku test na utratę wartości nie wskazał na utratę bilansowej wartości firmy.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

11. Przychody ze sprzedaży

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa wprowadziła pięciostopniowy model ujmowania przychodów obejmujący kolejno: identyfikację umowy z klientem, identyfikację poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, określenie ceny transakcyjnej, alokację ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczeń oraz ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Przychody są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego towaru, produktu, materiału (tj. składnika aktywów) lub wykonania usługi klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów, zaś w przypadku sprzedaży energii elektrycznej, paliwa gazowego oraz ciepła za moment sprzedaży przyjmuje się dostarczenie energii do odbiorcy.

Przychody wycenia się w wartości, jaką Grupa spodziewa się otrzymać, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i podatek akcyzowy i inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Przychód obejmuje tylko wpływy korzyści ekonomicznych otrzymane lub należne na rachunek własny jednostki. Kwoty uzyskane w imieniu stron trzecich, gdzie Grupa działa jako agent, takie jak podatki od sprzedaży, podatki od towarów i usług nie stanowią korzyści ekonomicznych, jakie płyną do Spółki i nie prowadzą do zwiększenia kapitału własnego. Kwot tych nie ujmuje się zatem w przychodzie. Podobnie opłata przejściowa, kogeneracyjna i OZE pobierane przez Grupę od odbiorcy końcowego energii elektrycznej, a następnie przekazywane do Operatora Systemu Przesyłowego ujmowane są w kwocie wynagrodzenia netto.

W przypadku towarów i materiałów przychód rozpoznaje się, gdy Grupa przestaje być trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi towarami w stopniu w jakim zazwyczaj funkcję taką realizuje się wobec towarów, do których ma się prawo własności, ani też nie sprawuje nad nimi efektywnej kontroli.

Do przychodów danego roku obrotowego zalicza się również zarachowane przychody, które z uwagi na stosowany system rozliczeń odbiorców nie zostały zmierzone i zafakturowane.

Najistotniejsze przychody Grupa osiąga ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż, usług dystrybucyjnych w segmencie Dystrybucja oraz energii elektrycznej w segmencie Wytwarzanie.

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż

Spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż uzyskują przychody ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych od odbiorców detalicznych oraz od odbiorców hurtowych (sprzedaż na rynku bilansującym). W tym segmencie uzyskiwane są również przychody z tytułu usługi konserwacji oświetlenia drogowego. Przychody ze sprzedaży wynikają z zafakturowanego wolumenu i ceny, a także z doszacowań.

W tym segmencie dokonywane są cztery rodzaje szacunków kwot przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)*

Rodzaj doszacowania	Opis
Doszacowanie dla odbiorców niezafakturowanych na dany dzień bilansowy	Odczyty układów pomiarowo-rozliczeniowych dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym oraz jej fakturowanie są dokonywane w dużej mierze w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym, spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucji na dzień bilansowy. Dla klientów posiadających umowy kompleksowe i umowy sprzedaży doszacowanie wyliczane jest w systemach bilingowych w oparciu o średniodobowe zużycie energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rzeczywistego do dnia bilansowego.
Doszacowanie dla odbiorców rozliczanych z zastosowaniem płatności prognozowych	Na każdy dzień bilansowy, dokonywane jest doszacowanie, któremu podlegają odbiorcy posiadający 6-miesięczne lub 12-miesięczne okresy rozliczeniowe z zastosowaniem płatności prognozowych w okresach pomiędzy odczytami wskazań układów pomiarowo - rozliczeniowych. Doszacowanie sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucji wyznaczone jest na podstawie danych dotyczących sprzedaży, pozyskanych z systemu bilingowego i współczynnika doszacowania. Współczynnik doszacowania bazuje na ilości dni od daty odczytu dla faktur rozliczeniowych lub daty płatności dla faktur prognozowych do ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego w stosunku do rzeczywistej liczby dni w danym miesiącu kalendarzowym.
Doszacowanie przychodów dla odbiorców, dla których sprzedaż realizowana jest według cen z rynku bilansującego	Doszacowaniem objęci są odbiorcy, dla których sprzedaż energii elektrycznej, zgodnie z zawartymi umowami, realizowana jest według cen z rynku bilansującego. Na każdy dzień bilansowy, dla odbiorców, dla których zostało naliczone doszacowanie niezafakturowanej sprzedaży energii elektrycznej w systemie bilingowym, wyznaczone jest doszacowanie stanowiące różnicę pomiędzy cenami przyjętymi do naliczenia doszacowania a cenami, które zostaną przyjęte do zafakturowania sprzedaży.
Doszacowanie wynikające z uzgodnienia bilansu energii	Na każdy dzień bilansowy spółki Grupy należące do segmentu Sprzedaż dokonują uzgodnienia bilansu energii elektrycznej, określając szacowany wolumen niezbilansowania po stronie zakupu lub sprzedaży. W ramach tego doszacowania ujmowana jest kwota zwiększająca lub zmniejszająca przychody ze sprzedaży energii elektrycznej, wyznaczona jako iloczyn oszacowanego wolumenu niezbilansowania i średnioważonej ceny zakupu energii elektrycznej na rynku bilansującym.

Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej w segmencie Dystrybucja

W przychodach ze sprzedaży usług Grupa prezentuje przede wszystkim przychody związane z działalnością dystrybucyjną. Za moment sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej przyjmuje się moment dostarczenia tej usługi do odbiorcy, rejestrowany przez licznik energii elektrycznej, z uwzględnieniem prognozowanego zużycia energii oraz doszacowania przychodów, które z uwagi na stosowany system rozliczeń odbiorców nie zostały zmierzone i zafakturowane.

Przychody z hurtowej sprzedaży energii elektrycznej w segmencie Wytwarzanie

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej z jednostek wytwórczych centralnie dysponowanych oraz w ramach działalności obrotowej odbywa się poprzez zgłoszenie przez odbiorcę i dostawcę do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą spółka z segmentu Wytwarzanie jako dostawca zobowiązana jest dostarczyć lub spowodować jej dostarczenie, a odbiorca odebrać. Tak cena, jak i ilości w poszczególnych godzinach wynikają z wcześniej podpisanych, bądź (w przypadku TGE) elektronicznie zarejestrowanych transakcji. OSP jako swego rodzaju gwarant rozliczeń ilościowych zabezpiecza wiarygodność danych w zakresie dostarczanych ilości energii. Fakturowanie odbywa się w oparciu o raporty generowane przez OSP.

Faktury za sprzedaż energii elektrycznej dostarczanej na Rynek Bilansujący wystawiane są w oparciu o raporty ze scentralizowanego systemu bilansującego sprzedaż w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym. Rozliczenia te dokonywane są w cyklu dekadowym.

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej z jednostek wytwórczych nie dysponowanych centralnie (jednostki wytwórcze poniżej 100 MW rozliczane na rynku lokalnym) odbywa się na podobnych zasadach, jednakże podmiotem odpowiedzialnym za rozliczenie jest operator rynku lokalnego (OSD).

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa TAURON dokonuje szacunków przychodów, jak zostało opisane powyżej, z czego najistotniejszy szacunek dotyczy doszacowania przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usług dystrybucyjnych w segmencie Sprzedaż wyniosło 631 795 tysięcy złotych, przy czym uwzględniając odwrócenie szacunków z roku poprzedniego wpływ na wynik finansowy 2019 roku wyniósł 22 503 tysiące złotych.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów bez wyłączenia akcyzy	13 062 166	12 194 728
Podatek akcyzowy	(138 962)	(409 243)
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	12 923 204	11 785 485
Energia elektryczna	11 329 312	10 138 636
Energia ciepła	620 002	628 178
Gaz	335 833	261 604
Węgiel	302 926	485 366
Świadectwa pochodzenia energii	143 177	89 378
Pozostałe towary, produkty i materiały	191 954	182 323
Przychody ze sprzedaży usług	6 569 022	6 274 345
Usługi dystrybucyjne i handlowe	6 250 923	5 941 258
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	120 527	121 650
Opłaty za przyłączanie odbiorców	81 079	82 070
Pozostałe usługi	116 493	129 367
Pozostałe przychody	66 066	61 918
Razem	19 558 292	18 121 748

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego nastąpił wzrost przychodów ze sprzedaży, a główne zmiany dotyczyły przychodów ze sprzedaży następujących produktów i towarów:

- energia elektryczna - wzrost przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w stosunku do okresu porównywalnego ma głównie związek ze wzrostem w bieżącym okresie sprawozdawczym cen energii elektrycznej. Jednocześnie w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do okresu porównywalnego nastąpił spadek przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w związku z wejściem w życie znowelizowanej Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, o czym szerzej w nocie 12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- gaz - wzrost przychodów ze sprzedaży gazu w stosunku do okresu porównywalnego związany jest w głównej mierze ze wzrostem w bieżącym okresie sprawozdawczym ceny sprzedaży gazu oraz sprzedanego wolumenu;
- węgiel - spadek przychodów ze sprzedaży węgla wynika z niższego wolumenu sprzedaży poza Grupę związanego z niższą produkcją zakładów górniczych Grupy;
- usługi dystrybucyjne - wzrost przychodów ze sprzedaży usług dystrybucyjnych wynika głównie ze wzrostu średniej stawki sprzedaży usług dystrybucyjnych.

Spadek podatku akcyzowego w roku 2019 w stosunku do okresu porównywalnego związany jest w głównej mierze z wejściem w życie Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, na mocy której nastąpiła zmiana stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną z 20 złotych do 5 złotych za megawatogodzinę (MWh).

Przychody ze sprzedaży w podziale na segmenty operacyjne przedstawiono w poniższych tabelach.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	325 098	3 495 394	6 201	9 004 753	91 758	12 923 204
Energia elektryczna	-	2 729 038	-	8 600 274	-	11 329 312
Energia ciepła	33	619 969	-	-	-	620 002
Gaz	-	-	-	335 833	-	335 833
Węgiel	302 926	-	-	-	-	302 926
Świadczenia pochodzenia energii	-	141 295	-	1 882	-	143 177
Pozostałe towary, produkty i materiały	22 139	5 092	6 201	66 764	91 758	191 954
Przychody ze sprzedaży usług	18 714	214 275	3 162 970	3 165 082	7 981	6 569 022
Usługi dystrybucyjne i handlowe	-	206 018	3 019 253	3 025 652	-	6 250 923
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	11	120 516	-	120 527
Oplaty za przyłączenie odbiorców	-	325	80 754	-	-	81 079
Pozostałe usługi	18 714	7 932	62 952	18 914	7 981	116 493
Pozostałe przychody	1 462	16 217	33 063	3 645	11 679	66 066
Razem	345 274	3 725 886	3 202 234	12 173 480	111 418	19 558 292

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku (dane przekształcone)

	Wydobycie	Wytwarzanie	Dystrybucja	Sprzedaż	Pozostałe	Razem
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów	519 862	2 580 352	4 996	8 601 609	78 666	11 785 485
Energia elektryczna	242	1 861 379	-	8 277 015	-	10 138 636
Energia ciepła	-	628 178	-	-	-	628 178
Gaz	-	-	-	261 604	-	261 604
Węgiel	485 366	-	-	-	-	485 366
Świadczenia pochodzenia energii	2 882	84 797	792	907	-	89 378
Pozostałe towary, produkty i materiały	31 372	5 998	4 204	62 083	78 666	182 323
Przychody ze sprzedaży usług	26 724	217 182	3 003 875	3 019 493	7 071	6 274 345
Usługi dystrybucyjne i handlowe	63	204 595	2 854 068	2 882 532	-	5 941 258
Usługi konserwacji oświetlenia drogowego	-	-	405	121 245	-	121 650
Oplaty za przyłączenie odbiorców	-	953	81 117	-	-	82 070
Pozostałe usługi	26 661	11 634	68 285	15 716	7 071	129 367
Pozostałe przychody	1 661	14 546	33 036	1 070	11 605	61 918
Razem	548 247	2 812 080	3 041 907	11 622 172	97 342	18 121 748

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej w podziale na rynki zbytu przedstawiono w poniższej tabeli.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	11 329 312	10 138 636
Sprzedaż detaliczna	7 486 181	6 907 841
Klienci strategiczni	1 336 635	1 367 676
Klienci biznesowi	3 192 695	3 035 259
Klienci masowi, w tym:	3 026 110	2 871 328
Grupa G	2 337 247	2 329 686
Pozostali	69 703	42 821
Podatek akcyzowy	(138 962)	(409 243)
Sprzedaż hurtowa	3 157 432	2 533 584
Operacyjna rezerwa mocy	216 994	212 473
Pozostałe	468 705	484 738

12. Rekompensaty

	Rok zakończony 31 grudnia 2019
Kwota różnicy ceny	637 595
Rekompensata finansowa	315 055
Razem	952 650

W dniu 28 grudnia 2018 roku weszła w życie *Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* („Ustawa”). Zgodnie z Ustawą w brzmieniu obowiązującym na dzień 31 grudnia 2018 roku przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną zostały zobowiązane do stosowania w 2019 roku cen i stawek opłat brutto nie wyższych niż ceny i stawki opłat brutto zawartych w taryfie lub cenniku energii elektrycznej obowiązujących w dniu 30 czerwca 2018 roku, uwzględniając zmniejszenie stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną.

Ustawa, znowelizowana w trakcie roku 2019, narzuciła na spółki obrotu obowiązek stosowania ceny z dnia 30 czerwca 2018 roku w zakresie następujących grup odbiorców końcowych:

- odbiorców końcowych z taryfy G, dla których w pierwszym i drugim półroczu 2019 roku zawsze stosuje się cenę z dnia 30 czerwca 2018 roku ustaloną zgodnie z zasadami określonymi w aktach wykonawczych do Ustawy;
- odbiorców końcowych, należących do grupy: mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, szpitali, jednostek sektora finansów publicznych albo innych państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dla których cenę z dnia 30 czerwca 2018 roku stosuje się w pierwszym półroczu 2019 roku zawsze, natomiast w drugim półroczu 2019 roku pod warunkiem złożenia oświadczenia odbiorcy końcowego, zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 1 do Ustawy;
- pozostałych odbiorców końcowych, dla których cenę z 30 czerwca 2018 roku stosuje się wyłącznie w pierwszym półroczu 2019 roku.

Jednocześnie znowelizowana Ustawa przewiduje dwie formuły rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu w postaci:

- kwoty różnicy cen dla okresu od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku – w odniesieniu do wszystkich odbiorców („Kwota różnicy ceny”);
- rekompensaty finansowej dla okresu od 1 lipca 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku – w odniesieniu do odbiorców końcowych, o których mowa w art. 5 ust. 1a, tj. odbiorców względem których spółki mają obowiązek stosować ceny z 30 czerwca 2018 roku („Rekompensata finansowa”).

Grupa ujęła w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku skutki wejścia w życie znowelizowanej Ustawy oraz aktów wykonawczych do niej wydanych, w postaci:

- kwoty należnych rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu w postaci Kwoty różnicy ceny i Rekompensaty finansowej w łącznej wysokości 952 650 tysięcy złotych.

Mając na uwadze złożone na dzień 31 grudnia 2019 roku przez spółki obrotu Grupy TAURON wnioski do Zarządcy Rozliczeń S.A. o wypłatę Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowej za okres styczeń - listopad 2019 roku, jak również wniosek o Rekompensatę finansową za miesiąc grudzień 2019 roku złożony po dniu bilansowym w dniu 12 stycznia 2020 roku, Grupa ujęła przychody z tytułu Kwoty różnicy ceny w kwocie 637 595 tysięcy złotych oraz przychody z tytułu Rekompensaty finansowej za okres drugiego półrocza 2019 roku w kwocie 315 055 tysięcy

złotych. Powyższe przychody zostały obliczone w kwocie różnicy między wielkością przychodów za obrót energią elektryczną na rzecz odbiorców końcowych, określoną na podstawie średnioważonej wolumenem ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym powiększonej o pozostałe koszty jednostkowe (obejmujące m.in. koszty własne prowadzenia działalności gospodarczej, koszty bilansowania charakterystyki zapotrzebowania na energię elektryczną, koszty uzyskania i umorzenia świadectw pochodzenia lub poniesienia opłaty zastępczej oraz marżę) a wielkością przychodów wynikających z zastosowania cen energii elektrycznej stosowanych w dniu 30 czerwca 2018 roku.

Na dzień bilansowy spółki obrotu Grupy TAURON otrzymały środki pieniężne z tytułu Kwoty różnicy ceny oraz Rekompensaty finansowej za okres styczeń - wrzesień 2019 roku w wysokości 801 536 tysięcy złotych. Środki pieniężne z tytułu Rekompensaty finansowej za okres czwartego kwartału 2019 roku w wysokości 151 114 tysięcy złotych wpłynęły do Spółek obrotu po dniu bilansowym, do dnia 27 lutego 2020 roku. Należność na dzień 31 grudnia 2019 roku z tytułu rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu w wysokości 151 114 tysięcy złotych została zaprezentowana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach pozostałych aktywów finansowych.

- korekt zmniejszających przychody od klientów dotyczące 2019 roku, wynikających z konieczności dostosowania cen do zapisów znowelizowanej Ustawy.

Korekty dotyczą wszystkich odbiorców, dla których cenę z 30 czerwca 2018 roku stosuje się w pierwszym półroczu 2019 roku i w stosunku do których nie zostały obniżone ceny w umowach od dnia 1 stycznia 2019 roku oraz, w przypadku drugiego półroczu 2019 roku, mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, szpitali, jednostek sektora finansów publicznych albo innych państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którzy złożyli oświadczenia odbiorcy końcowego, zgodnie z ustawowym wzorem. Kwota ujętych korekt wyniosła 569 572 tysiące złotych. Na dzień bilansowy zobowiązanie do zwrotu odbiorcom nadpłaconych kwot prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ramach krótkoterminowych pozostałych zobowiązań finansowych wynosiło 41 720 tysięcy złotych.

Poza powyższymi korektami Grupa dokonała w fakturach wystawianych za okres wrzesień - grudzień 2019 roku obniżenia ceny dla uprawnionych odbiorców, co według szacunków Grupy wpłynęło na obniżenie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej o kwotę 85 171 tysięcy złotych.

13. Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa prezentuje koszty w układzie funkcjonalnym (kalkulacyjnym).

Do kosztu działalności operacyjnej zalicza się:

- koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, w tym utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, prawa do użytkowania aktywów, należności oraz zapasów skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- całość poniesionych w okresie sprawozdawczym kosztów sprzedaży i ogólnego zarządu (wykazywane odrębnie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów).

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

13.1. Koszty według rodzajów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, praw do użytkowania aktywów i aktywów niematerialnych	(1 991 733)	(1 838 941)
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, prawa do użytkowania aktywów i aktywa niematerialne	(1 310 000)	(862 209)
Zużycie materiałów i energii	(1 702 735)	(1 672 650)
Usługi konserwacji i remontowe	(239 679)	(240 231)
Usługi dystrybucyjne	(1 550 246)	(1 432 389)
Pozostałe usługi obce	(762 121)	(857 798)
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO ₂	(774 539)	(611 586)
Pozostałe podatki i opłaty	(675 861)	(715 820)
Koszty świadczeń pracowniczych	(3 033 560)	(2 706 145)
Odpis aktualizujący należności od odbiorców	(27 818)	(20 079)
Pozostałe koszty rodzajowe	(108 450)	(117 217)
Razem koszty według rodzaju	(12 176 742)	(11 075 065)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych	119 593	32 295
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	858 219	728 154
Koszty sprzedaży	499 171	477 794
Koszty ogólnego zarządu	658 664	631 487
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(9 223 441)	(7 231 812)
Koszt sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług	(19 264 536)	(16 437 147)

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego nastąpił wzrost kosztu sprzedanych towarów, produktów, materiałów i usług, w tym główne zmiany to:

- wzrost kosztu amortyzacji, odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz prawa do użytkowania aktywów oraz wzrost kosztów świadczeń pracowniczych, co zostało opisane w notach 13.2 i 13.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego;
- wzrost zużycia materiałów i energii związany głównie z wyższymi kosztami paliw zużywanych do produkcji wskutek zużycia większego wolumenu biomasy w związku z wyższą produkcją energii elektrycznej z bloków opalanych tym paliwem;
- wzrost kosztu usług dystrybucyjnych w związku z wyższymi składnikami opłaty sieciowej i jakościowej z uwagi na zmianę taryfy;
- spadek kosztów pozostałych usług obcych, na co wpływ mają niższe koszty usług budowlano-montażowych w bieżącym roku z uwagi na intensyfikację prac w 2018 roku związanych z realizacją inwestycji - budowa bloku 910 MW w Jaworznie, częściowe rozwiązanie rezerwy na rekultywację składowiska odpadów paleniskowych, niższe koszty usług górniczych i najmu maszyn w związku z niższą produkcją zakładów górniczych oraz niższe koszty najmu i dzierżawy w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 *Leasing*;
- wzrost kosztu obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂, co wynika głównie ze wzrostu cen uprawnień. Jednocześnie w koszcie wypełnienia obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ i tym samym w kalkulacji rezerwy uwzględnione zostały jednostki poświadczonej redukcji emisji (CER) w ilości 883 000, których cena nabycia jest niższa niż EUA;
- wzrost wartości sprzedanych towarów i materiałów, co wynika głównie ze wzrostu w bieżącym okresie sprawozdawczym cen energii elektrycznej, jak również z większej ilości zakupionej energii od kontrahentów spoza Grupy TAURON, co jest związane z podniesieniem przez ustawodawcę obowiązku sprzedaży przez wytwórców energii elektrycznej poprzez giełdę od 1 stycznia 2019 roku do poziomu 100% (w porównaniu do poziomu 30% obowiązującego w okresie porównywalnym).

W wartości sprzedanych towarów i materiałów, w związku z wejściem w życie znowelizowanej *Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* oraz w związku z zatwierdzeniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki taryfy na sprzedaż energii elektrycznej, Grupa ujęła w 2019 roku koszt netto utworzenia rezerw na umowy rodzące obciążenia w wysokości 293 946 tysięcy złotych, o czym szerzej w notce 39.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13.2. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynagrodzenia	(2 258 550)	(2 099 057)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(440 661)	(407 808)
Nagrody jubileuszowe	(89 507)	80 449
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(54 321)	(53 087)
Koszty świadczeń po okresie zatrudnienia, w tym:	(91 308)	(30 926)
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	(16 557)	(16 490)
Deputaty węglowe i taryfa energetyczna	(9 066)	40 063
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	(2 736)	2 246
Koszty pracowniczych programów emerytalnych	(62 949)	(56 745)
Program dobrowolnych odejść	13 459	(4 350)
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	(112 672)	(191 366)
Razem	(3 033 560)	(2 706 145)
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	(2 000 866)	(1 785 447)
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	(228 434)	(199 535)
Zmiana stanu produktów	-	(44)
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	(405 633)	(370 031)
Pozycje ujęte w koszcie wytworzenia świadczeń na potrzeby własne	(398 627)	(351 088)

Wzrost kosztów wynagrodzeń oraz kosztów ubezpieczeń społecznych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego wynika głównie ze:

- wzrostu poziomu zatrudnienia w spółkach Grupy w związku ze zmianą modelu operacyjnego w zakresie wydobycia węgla poprzez wsparcie własnych oddziałów robót przygotowawczych, ograniczeniem pracy tymczasowej w konsekwencji zmiany obowiązujących przepisów prawnych oraz rozwojem działalności ochrony i zarządzania nieruchomościami;
- realizacji postanowień wynikających z podpisanych ze stroną społeczną porozumień;
- wzrostu płacy minimalnej.

Wzrost kosztów nagród jubileuszowych oraz taryfy energetycznej w okresie bieżącym w stosunku do okresu porównywalnego wynika przede wszystkim ze:

- zmiany założeń (w tym głównie stopy dyskontowej) przyjętych do wyceny aktuarialnej na dzień bilansowy – w wyniku finansowym Grupa ujęła straty aktuarialne dotyczące rezerw na nagrody jubileuszowe w wysokości 66 773 tysiące złotych (w 2018 roku 19 068 tysięcy złotych);
- zdarzeń, które miały miejsce w okresie porównywalnym, tj. ujęcia skutków rozwiązania przez spółkę z segmentu Wytwarzanie rezerw aktuarialnych na taryfę pracowniczą w części na obecnych pracowników jako przyszłych emerytów w kwocie 49 270 tysięcy złotych oraz rozwiązania rezerw na nagrody jubileuszowe w kwocie 121 172 tysięcy złotych.

Jednocześnie, w związku z rozwiązaniem rezerw na nagrody jubileuszowe zostały wypłacone pracownikom odszkodowania w wysokości 79 316 tysięcy złotych, które obciążyły koszty świadczeń pracowniczych (w tabeli powyżej ujęte jako pozostałe koszty świadczeń pracowniczych).

13.3. Koszty amortyzacji oraz odpisy aktualizujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Amortyzacja, w tym ujęta w pozycji:	(1 991 733)	(1 838 941)
Koszt własny sprzedaży	(1 876 048)	(1 745 333)
Koszty sprzedaży	(40 964)	(39 559)
Koszty ogólnego zarządu	(46 333)	(34 927)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	(28 388)	(19 122)
Odpis aktualizujący, w tym ujęty w pozycji:	(1 310 000)	(862 209)
Koszt własny sprzedaży	(1 275 480)	(815 410)
Koszty sprzedaży	(9 151)	(9 757)
Koszty ogólnego zarządu	(25 311)	(37 042)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby	(58)	-
Razem	(3 301 733)	(2 701 150)

Wzrost kosztów amortyzacji wynika głównie z ujęcia w bieżącym okresie amortyzacji od praw do użytkowania aktywów w wysokości 93 049 tysięcy złotych w związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2019 roku MSSF 16 *Leasing*.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa ujęła odpisy aktualizujące w segmentach Wytwarzanie i Wydobywanie oraz rozwiązała w części utworzone wcześniej odpisy w segmencie Wytwarzanie, co jest wynikiem przeprowadzonych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 30 czerwca 2019 roku testów na utratę wartości. Łączny wpływ na wynik finansowy brutto Grupy roku 2019 wyniósł 1 304 547 tysięcy złotych (nadwyżka utworzenia nad rozwiązaniem). Testy i ich wyniki zostały szerzej opisane w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Dodatkowo, w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 spółki Grupy tworzyły i rozwiązywały odpisy na aktywa indywidualne, aktywa z tytułu umów z klientami oraz aktywa trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, co obciążyło łącznie koszty operacyjne Grupy w kwocie 5 453 tysiące złotych.

Łączny odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz prawa do użytkowania aktywów w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniósł 1 310 000 tysięcy złotych.

14. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Wynik z okazynego nabycia	119 515	-
Otrzymane lub należne kary, grzywny, odszkodowania	53 611	35 851
Dotacje oraz przychody stanowiące równowartość odpisów amortyzacyjnych od dotacji do lub nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych	41 405	33 011
Nadwyżka (utworzenia)/ rozwiązania pozostałych rezerw	10 945	(19 594)
Koszty postępowania sądowego oraz kary i odszkodowania	(8 598)	(8 749)
Wynik ze zbycia i likwidacji środków trwałych / aktywów niematerialnych oraz koszty szkód w majątku trwałym	(8 869)	(7 704)
Odpisanie zaniechanych inwestycji i produkcji	(45 631)	(342)
Nadwyżka rozwiązania rezerw aktuarialnych dla obecnych emerytów i rencistów	-	139 402
Pozostałe przychody operacyjne	25 419	19 401
Pozostałe koszty operacyjne	(28 861)	(30 757)
Razem	158 936	160 519

Wynik z okazynego nabycia związany jest z nabyciem farm wiatrowych, o czym szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wzrost kosztów odpisania zaniechanych inwestycji i produkcji w stosunku do okresu porównywalnego związany jest z odstąpieniem przez spółkę z segmentu Wydobywanie od eksploatacji pokładu 405/1 partia wschód w Zakładzie Górniczym Brzeszcze oraz odstąpieniem od eksploatacji ściany nr 302 w Zakładzie Górniczym Sobieski i ściany nr 727a w Zakładzie Górniczym Janina, co obciążyło koszty łączną kwotą 42 600 tysięcy złotych.

W okresie porównywalnym spółka z segmentu Wytwarzanie rozwiązała rezerwy na taryfę pracowniczą oraz Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w części dla emerytów, w związku z czym ujęła pozostałe przychody operacyjne w wysokości 139 470 tysięcy złotych.

15. Przychody i koszty finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody i koszty finansowe obejmują głównie przychody i koszty dotyczące:

- odsetek i odwijania dyskonta oraz przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktualizacji instrumentów finansowych ujmowanej w pozostałych całkowitych dochodach i odnoszonej na kapitał z aktualizacji wyceny oraz pochodnych towarowych instrumentów finansowych objętych zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, z których zyski/straty z tytułu zmiany wyceny i realizacji prezentowane są w działalności operacyjnej, w której ujmowane są wyniki na powiązanym z nimi obrocie towarami,
- różnic kursowych, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej środka trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek,
- zbycia/likwidacji aktywów finansowych,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Transakcje wyrażone w walutach obcych (tj. walutach innych niż waluta funkcjonalna) są przeliczane na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień bilansowy pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (dla jednostek, których walutą funkcjonalną jest PLN za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień).

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Waluta	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
USD	3,7977	3,7597
EUR	4,2585	4,3000
CZK	0,1676	0,1673

Powstałe z rozliczenia oraz z przeliczenia na dzień bilansowy różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w wyniku finansowym w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem przypadku gdy są kapitalizowane w wartości aktywów.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody i koszty z tytułu instrumentów finansowych	(257 320)	(238 323)
Przychody z tytułu dywidendy	4 264	7 348
Przychody odsetkowe	31 273	28 086
Koszty odsetkowe	(250 800)	(147 372)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	(20 338)	(22 945)
Wynik na instrumentach pochodnych	(53 233)	(4 052)
Różnice kursowe	30 083	(83 455)
Aktualizacja wartości udzielonych pożyczek	15 936	(4 309)
Pozostałe	(14 505)	(11 624)
Pozostałe przychody i koszty finansowe	(53 502)	(47 759)
Odsetki od świadczeń pracowniczych	(32 692)	(33 394)
Odsetki z tytułu dyskonta pozostałych rezerw	(12 154)	(12 683)
Pozostałe	(8 656)	(1 682)
Razem, w tym w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:	(310 822)	(286 082)
Koszty odsetkowe od zadłużenia	(250 800)	(147 372)
Przychody finansowe i pozostałe koszty finansowe	(60 022)	(138 710)

Zmiana wysokości kosztów odsetkowych w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego wynika głównie z ujęcia w bieżącym okresie kosztów odsetkowych z tytułu umów leasingu ujętych na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16 *Leasing* w kwocie 44 800 tysięcy złotych oraz ujęcia w wyniku finansowym kosztów związanych z nowym finansowaniem, przy jednoczesnej wyższej kapitalizacji kosztów odsetkowych na zadania inwestycyjne.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wystąpiła nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi w wysokości 30 083 tysiące złotych, w okresie porównywalnym nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi - 83 455 tysięcy złotych. Różnice kursowe dotyczą w głównej mierze różnic kursowych związanych z zobowiązaniami Spółki z tytułu zadłużenia w EUR. W roku 2019 Grupa ujęła z tego tytułu przychód w wysokości 36 252 tysiące złotych, a w roku 2018 koszt w wysokości 113 013 tysięcy złotych, z czego ujemne różnice kursowe w wysokości 35 577 tysięcy złotych zostały aktywowane na zadania inwestycyjne.

16. Koszty wynikające z leasingu

Poniższa tabela prezentuje całkowite obciążenie wyniku finansowego z tytułu umów leasingu, w których leasingobiorcą są spółki Grupy.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019
Koszty leasingu ujętego zgodnie z MSSF 16 <i>Leasing</i> , w tym:	(137 849)
Amortyzacja aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(93 049)
Koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu	(44 800)
Koszty leasingu co do którego zastosowano praktyczne wyłączenie z MSSF 16 <i>Leasing</i> , w tym:	(20 240)
Koszty leasingów krótkoterminowych	(19 877)
Koszty leasingu aktywów o niskiej wartości	(111)
Zmienne opłaty leasingowe nieujęte w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu	(252)
Razem	(158 089)

17. Podatek dochodowy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatek bieżący

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)*

sprawozdawczy poszczególnych spółek stanowiących Podatkową Grupę Kapitałową („PGK”) oraz pozostałych spółek Grupy nienależących do PGK, ustalone zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe.

Podatek odroczony

Grupa ujmuje zobowiązania i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości.

Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna, tj. gdy przewiduje się, iż w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na wykorzystanie aktywa.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujętych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym, jest ujmowany odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego spółek tworzących Podatkową Grupę Kapitałową są kompensowane ze względu na fakt, iż spółki te składają wspólną deklarację podatkową.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy realizowalność oraz weryfikuje nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

W oparciu o sporządzone prognozy dla PGK, przewidujące uzyskiwanie dochodów podatkowych w latach następnych uznano, iż nie występuje ryzyko niezrealizowania aktywa z tytułu podatku odroczonego rozpoznanego w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

17.1. Obciążenia podatkowe w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Bieżący podatek dochodowy	(186 426)	(341 630)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(192 668)	(331 740)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	6 242	(9 890)
Odroczony podatek dochodowy	190 111	44 028
Podatek dochodowy wykazywany w wyniku finansowym	3 685	(297 602)
Podatek dochodowy dotyczący pozostałych całkowitych dochodów, w tym:	23 770	7 436
podlegających przeklasyfikowaniu w wynik finansowy	(2 884)	4 617
nie podlegających przeklasyfikowaniu w wynik finansowy	26 654	2 819

Spadek bieżącego obciążenia z tytułu podatku dochodowego w stosunku do okresu porównywalnego wiąże się z uwzględnieniem w rozliczeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku wyższej straty podatkowej spółki z segmentu Wydobywanie.

17.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(15 368)	504 647
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	2 920	(95 883)
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	6 242	(9 890)
Efekty podatkowe następujących pozycji:	(18 664)	(173 382)
Nadwyżka (utworzenia)/rozwiązania niepodatkowych rezerw i odpisów aktualizujących PFRON	(29 607)	(1 460)
Trwałe różnice w kosztach związanych z rzeczowymi aktywami trwałymi	(5 673)	(5 141)
Trwała utrata wartości firmy	(3 643)	(4 459)
Pozostałe koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	-	(2 655)
Udział w wyniku wspólnych przedsięwzięć	(31 634)	(7 430)
Zmiany szacunku w podatku odroczonym z tytułu przychodów i kosztów mających odmienny moment podatkowy	9 110	10 429
Pozostałe przychody nie podlegające opodatkowaniu	27 511	(181 845)
Zysk z okazijnego nabycia	15 272	19 179
Pozostałe	22 708	-
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 24,0% (2018 - 59,0%)	3 685	(297 602)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w wyniku finansowym	3 685	(297 602)

Spadek efektywnej stawki podatkowej w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w stosunku do okresu porównywalnego związany jest w głównej mierze z ujęciem zmiany szacunku podatku odroczonego z tytułu odmiennego

momentu podatkowego i bilansowego rozpoznania szacowanych przychodów wynikających z dostaw energii elektrycznej i gazu dokumentowanych prognozami.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wdrożone zostały rozwiązania informatyczne, wspierające określenie wartości przychodu, który dotyczy okresów rozliczeniowych mających zakończyć się w przyszłym okresie księgowym. Wpływ zmiany szacunku został odniesiony w wynik finansowy roku zakończonego dnia 31 grudnia 2019 roku.

17.3. Odroczonego podatek dochodowy

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych, aktywów niematerialnych oraz praw do użytkowania aktywów	1 880 816	1 503 445
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów finansowych	48 137	65 366
z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	327 914	360 507
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	17 623	10 227
pozostałe	66 780	52 929
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	2 341 270	1 992 474
od rezerw bilansowych i rozliczeń międzyokresowych	665 886	490 191
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz aktywów niematerialnych	495 875	194 224
nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	7 859	12 039
od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	292 771	145 497
z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	277 964	312 824
straty podatkowe	6 533	15 358
pozostałe	11 185	28 692
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 758 073	1 198 825
Po skompensowaniu sald na poziomie spółek z Grupy Kapitałowej podatek odroczonego Grupy prezentowany jest jako:		
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	22 088	30 105
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	(605 285)	(823 754)

W związku z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing* na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa ujęła prawa do użytkowania aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, o czym szerzej w nocie 8.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, co wpłynęło na wzrost zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz praw do użytkowania aktywów oraz wzrost aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów i zobowiązań finansowych w wysokości 174 442 tysiące złotych.

Zmiana stanu zobowiązania i aktywa z tytułu podatku odroczonego

	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Rok zakończony 31 grudnia 2018	
	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	Aktywa z tytułu podatku odroczonego
Bilans otwarcia	1 992 474	1 198 825	1 756 752	931 009
Wpływ zastosowania MSSF 16, MSSF 9 i MSSF 15	174 442	174 442	9 634	(10 525)
Bilans otwarcia po przekształceniu	2 166 916	1 373 267	1 766 386	920 484
<i>Zmiana stanu:</i>				
w korespondencji z wynikiem finansowym	138 478	328 589	230 635	274 663
w korespondencji z pozostałymi całkowitymi dochodami	2 884	26 654	(4 617)	2 819
nabycie przedsięwzięcia	28 950	25 828	-	-
pozostałe zmiany	4 042	3 735	70	859
Bilans zamknięcia	2 341 270	1 758 073	1 992 474	1 198 825

18. Zysk (strata) przypadająca na jedną akcję

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zysk (strata) netto na akcję dla każdego okresu obliczany jest poprzez podzielenie zysku (straty) netto przypadającego akcjonariuszom jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zysk (strata) netto za rok obrotowy przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	(10 908)	204 880
Liczba akcji zwykłych	1 752 549 394	1 752 549 394
Zysk (strata) na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w złotych)	(0,01)	0,12

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

19. Rzeczowe aktywa trwałe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kluczowe dla Grupy środki trwałe w poszczególnych segmentach to:

- w obszarze Wytwarzanie:
 - kotły wraz z urządzeniami pomocniczymi, turbiny z generatorami, transformatory i stacje ciepłownicze, a także urządzenia do rozładunku, magazynowania i transportu paliwa, pompownie i instalacje odsiarczania, wytwornice pary, rozdzielnie, składowiska odpadów, magazyny i budynki;
 - stacje ciepłownicze, urządzenia do rozładunku paliwa i transportu, a także pompownie i stacje uzdatniania wody;
 - elektrownie wiatrowe, turbozespoły wodne, budynki elektrowni wodnych oraz jazy, zapory i urządzenia hydrotechniczne.
- w obszarze Dystrybucja:
 - linie elektroenergetyczne położone na obszarze 57 tysięcy km kwadratowych, o łącznej długości ok. 237 tysięcy km;
 - stacje elektroenergetyczne (ok. 61 tysięcy sztuk);
- w obszarze Wydobycie:
 - obudowy zmechanizowane, szyby i upadowe wydobywcze oraz środki trwałe zlokalizowane w ścianach kopalni i w zakładzie przeróbki węgla;
 - koszty prac związanych z drażeniem wyrobisk chodnikowych produkcyjnych oraz skumulowane koszty prac związanych ze zbrojeniem ścian.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt obejmuje:

- cenę nabycia lub koszt wytworzenia,
- koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania,
- przewidywany koszt demontażu, usunięcia rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje (politykę rachunkowości w zakresie tworzenia rezerw na te koszty przedstawiono w nocie 37 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego),
- koszty finansowania zewnętrznego.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych oraz koszty wymiany głównych części składowych. Grupa ujmuje jako odrębne pozycje rzeczowych aktywów trwałych specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący, jeżeli ich okres użytkowania wynosi więcej niż 1 rok.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Amortyzacja następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Rzeczowe aktywa trwałe (w tym komponenty) są amortyzowane liniowo przez ich przewidywany okres użytkowania, z wyjątkiem gruntów i środków trwałych w budowie, które nie podlegają amortyzacji. Specjalistyczne części zamienne oraz sprzęt serwisujący są amortyzowane przez okres użytkowania środka trwałego, którego dotyczą.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia lub ceny nabycia dostosowywanych składników aktywów trwałych.

Na koszty finansowania zewnętrznego składają się przede wszystkim odsetki od finansowania specyficznego i ogólnego wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz różnice kursowe powstałe w związku z finansowaniem w walucie obcej w stopniu, w jakim uznawane są za korektę kosztów odsetek. Kapitalizacji podlega także efektywna część zabezpieczenia dla kontraktów spełniających warunki rachunkowości zabezpieczeń i zawieranych w związku z finansowaniem budowy aktywów trwałych.

Kwotę kosztów ogólnego finansowania zewnętrznego podlegającą aktywowaniu określa się poprzez zastosowanie stopy kapitalizacji do nakładów poniesionych na dostosowywane składniki aktywów. Stopa kapitalizacji stanowi średnią ważoną stopę wszystkich kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących finansowania zewnętrznego stanowiących zobowiązania w danym okresie, ale innych niż finansowanie specyficzne.

Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i opłaty przyłączeniowe oraz dotacje do aktywów

Nieodpłatnie otrzymane środki trwałe oraz opłaty przyłączeniowe ujmowane są początkowo w cenie nabycia odpowiadającej szacowanej wartości godziwej lub wartości otrzymanych środków pieniężnych stanowiących dotacje do aktywów.

Przychody z tytułu nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych sfinansowanych z dotacji są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i rozpoznawane jako pozostałe przychody operacyjne w sposób współmierny do odpowiadających im kosztów amortyzacji otrzymanych lub nabytych składników rzeczowych aktywów trwałych.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Utrata wartości

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Testy na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych są przeprowadzane zgodnie z polityką rachunkowości określoną w nocie 10 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Okresy użytkowania

Średnie pozostałe okresy użytkowania poszczególnych grup środków trwałych są następujące:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	18 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	11 lat
Wzrosty górnicze	2 lata
Inne środki trwałe	4 lata

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji, co najmniej na koniec każdego roku obrotowego, a ewentualne korekty odpisów amortyzacyjnych dokonywane są z efektem od początku okresu sprawozdawczego, w którym zakończono weryfikację.

Przeprowadzona w 2019 roku weryfikacja okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych najistotniej wpłynęła na koszty amortyzacji w segmentach Wytwarzanie - spadek kosztów amortyzacji o 17 602 tysiące złotych i Dystrybucja – spadek kosztów amortyzacji o 19 600 tysięcy złotych. Wpływ na koszty amortyzacji w pozostałych segmentach nie był istotny.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Grunt	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Wzrosty górnicze	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Bilans otwarcia	125 869	23 775 062	19 133 480	221 074	943 340	6 376 491	50 575 316
Zakup bezpośredni	-	-	-	1 714	-	3 251 159	3 252 873
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	183 439	183 439
Rozliczenie środków trwałych w budowie	14 006	1 395 272	924 748	-	53 706	(2 387 732)	-
Nabycie przedsiębiorstwa	592	270 463	441 138	-	-	-	712 193
Sprzedaż	(39)	(3 264)	(94 428)	-	(26 460)	(47)	(124 238)
Likwidacja	(10)	(62 965)	(101 672)	(124 816)	(11 285)	-	(300 748)
Nieodpłatne otrzymanie	-	17 107	232	-	-	-	17 339
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(64)	(13 636)	(46)	-	(175)	-	(13 921)
Koszty komponentów remontowych	-	-	-	-	-	193 955	193 955
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	184 542	-	99 509	284 051
Koszty demontażu farm wiatrowych oraz likwidacji zakładów górniczych	-	101 182	2 102	-	-	-	103 284
Pozostałe zmiany	200	1 285	(8 256)	(17 513)	(1 168)	60 319	34 867
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	1	-	1
Bilans zamknięcia	140 554	25 480 506	20 297 298	265 001	957 959	7 777 093	54 918 411
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)							
Bilans otwarcia	(404)	(9 599 896)	(10 765 131)	(52 458)	(611 258)	(139 502)	(21 168 649)
Amortyzacja za okres	-	(829 750)	(797 235)	(95 837)	(74 362)	(915)	(1 798 099)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(426 283)	(698 406)	(92 759)	(6 592)	(148 752)	(1 372 792)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	65	35 438	53 208	-	102	522	89 335
Sprzedaż	-	2 143	91 800	-	24 963	-	118 906
Likwidacja	-	55 449	95 937	124 816	11 249	-	287 451
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	9 666	38	-	163	-	9 867
Pozostałe zmiany	(2)	(3 366)	11 597	-	676	5 737	14 642
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	-	-	(1)	-	(1)
Bilans zamknięcia	(341)	(10 756 599)	(12 008 192)	(116 238)	(655 060)	(282 910)	(23 819 340)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	125 465	14 175 166	8 368 349	168 616	332 082	6 236 989	29 406 667
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	140 213	14 723 907	8 289 106	148 763	302 899	7 494 183	31 099 071
<i>w tym segmenty operacyjne:</i>							
Wydobycie	3 146	377 857	281 925	144 613	6 980	288 647	1 103 168
Wytwarzanie	43 284	2 290 717	3 297 937	-	24 999	6 168 751	11 825 688
Dystrybucja	76 924	11 558 666	4 590 377	-	252 469	1 002 867	17 481 303
Inne segmenty oraz pozostała działalność	16 859	496 667	118 867	4 150	18 451	33 918	688 912

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku (dane przekształcone)

	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Wyrobyiska górnicze	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Rzeczowe aktywa trwałe razem
WARTOŚĆ BRUTTO							
Bilans otwarcia	122 780	22 580 965	18 647 127	-	895 144	4 856 088	47 102 104
Korekty bilansu otwarcia	-	-	-	196 185	-	-	196 185
Bilans otwarcia po przekształceniu	122 780	22 580 965	18 647 127	196 185	895 144	4 856 088	47 298 289
Zakup bezpośredni	-	-	-	1 320	-	3 280 447	3 281 767
Koszty finansowania zewnętrznego	-	-	-	-	-	163 766	163 766
Rozliczenie środków trwałych w budowie	4 012	1 235 535	691 115	-	92 894	(2 023 556)	-
Sprzedaż	(43)	(1 511)	(65 888)	-	(29 575)	-	(97 017)
Likwidacja	(48)	(63 612)	(135 253)	(140 966)	(10 662)	(36)	(350 577)
Nieodpłatne otrzymanie	437	22 482	77	-	-	-	22 996
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	(987)	(2 204)	(7 650)	-	(2 087)	-	(12 928)
Koszty komponentów remontowych	-	-	-	-	-	65 920	65 920
Wytworzenie we własnym zakresie	-	-	-	164 535	-	38 825	203 360
Koszty demontażu farm wiatrowych oraz likwidacji zakładów górniczych	-	5 093	106	-	-	-	5 199
Pozostałe zmiany	(282)	(1 686)	3 837	-	(2 388)	(4 963)	(5 482)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	9	-	14	-	23
Bilans zamknięcia	125 869	23 775 062	19 133 480	221 074	943 340	6 376 491	50 575 316
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)							
Bilans otwarcia	(407)	(8 553 035)	(9 866 322)	-	(565 315)	(37 139)	(19 022 218)
Amortyzacja za okres	-	(804 815)	(742 385)	(117 158)	(81 249)	-	(1 745 607)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(16)	(705 630)	(1 150 860)	(76 266)	(8 628)	(102 383)	(2 043 783)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	19	406 718	795 176	-	1 397	20	1 203 330
Sprzedaż	-	1 038	62 855	-	28 699	-	92 592
Likwidacja	-	54 121	130 336	140 966	10 607	-	336 030
Przekazanie do/z aktywów przeznaczonych do zbycia	-	1 479	7 215	-	1 699	-	10 393
Pozostałe zmiany	-	228	(1 140)	-	1 538	-	626
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(6)	-	(6)	-	(12)
Bilans zamknięcia	(404)	(9 599 896)	(10 765 131)	(52 458)	(611 258)	(139 502)	(21 168 649)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	122 373	14 027 930	8 780 805	-	329 829	4 818 949	28 079 886
Korekty bilansu otwarcia	-	-	-	196 185	-	-	196 185
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU PO PRZEKSZTAŁCENIU	122 373	14 027 930	8 780 805	196 185	329 829	4 818 949	28 276 071
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	125 465	14 175 166	8 368 349	168 616	332 082	6 236 989	29 406 667
<i>w tym segmenty operacyjne:</i>							
Wydobycie	3 118	501 042	408 867	165 801	11 654	336 587	1 427 069
Wytwarzanie	42 721	2 213 878	3 436 115	-	30 644	4 787 752	10 511 110
Dystrybucja	62 766	10 998 046	4 413 973	-	272 365	1 070 256	16 817 406
Inne segmenty oraz pozostała działalność	16 860	462 200	109 394	2 815	17 419	42 394	651 082

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa dokonała zakupu rzeczowych aktywów trwałych (wliczając skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego) w kwocie 3 436 312 tysięcy złotych. Największe zakupy dokonane zostały w związku z inwestycjami w następujących segmentach operacyjnych:

Segment operacyjny	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Dystrybucja	1 744 031	1 955 756
Wytwarzanie	1 300 827	1 202 401
Wydobycie	285 257	237 515

Średnia stopa kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku wyniosła 3,28%, a w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 wyniosła 3,57%.

Główne zadania inwestycyjne realizowane przez Grupę w roku obrotowym 2019 opisane zostały w punkcie 1.5.1. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

Utworzenie oraz rozwiązanie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe miało wpływ na wynik następujących segmentów operacyjnych:

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Dystrybucja	Razem
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(694 044)	(676 610)	(2 138)	(1 372 792)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	85 468	-	3 867	89 335
Łączny wpływ na wynik okresu	(608 576)	(676 610)	1 729	(1 283 457)

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Wytwarzanie	Wydobycie	Dystrybucja	Pozostała działalność	Razem
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(1 321 783)	(717 818)	(3 842)	(340)	(2 043 783)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	1 203 095	-	235	-	1 203 330
Łączny wpływ na wynik okresu	(118 688)	(717 818)	(3 607)	(340)	(840 453)

20. Prawa do użytkowania aktywów

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Umowę lub część umowy najmu, dzierżawy albo inną umowę lub część umowy o podobnym charakterze, na mocy której przekazuje się prawo do kontroli użytkowania składnika aktywów przez dany okres w zamian za wynagrodzenie, klasyfikuje się jako leasing. Klasyfikacji leasingu dokonuje się na dzień rozpoczęcia leasingu, w oparciu o treść ekonomiczną umowy, nie zaś o jej formę prawną.

Z dniem rozpoczęcia leasingu ujmuje się składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się według kosztu obejmującego:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia leasingu lub przed tą datą, pomniejszone o związane z leasingiem otrzymane kwoty lub pokryte przez leasingodawcę koszty (zachęty leasingowe),
- wszelkie poniesione przez leasingobiorcę początkowe koszty bezpośrednie,
- szacunek kosztów demontażu i usunięcia bazowego składnika aktywów, przeprowadzenia renowacji miejsca, w którym się znajdował, lub przeprowadzenia renowacji do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Po początkowym ujęciu składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniany jest według kosztu pomniejszonego o łączne odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości oraz skorygowanego z tytułu aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu. Zasady amortyzacji aktywów będących przedmiotem leasingu są spójne z zasadami stosowanymi przy amortyzacji aktywów będących własnością Grupy. Przy braku wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa w dacie rozpoczęcia leasingu wycenia składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania m.in. w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe są dyskontowane z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową, zgodnie z przyjętą do stosowania metodyką w zależności od ratingu.

Grupa stosuje podejście portfelowe do leasingów o podobnych cechach, dotyczących jednolitych aktywów, wykorzystywanych w podobny sposób. Rozliczając umowy leasingu metodą portfelową, Grupa stosuje szacunki i założenia odpowiadające rozmiarowi i składowi posiadanego portfela, w tym w postaci szacunku średniego okresu trwania leasingu.

Dla określenia okresu leasingu m.in. dla umów na czas nieokreślony Grupa dokonuje szacunku.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Grunt	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Służebności przesyłu	Prawa do użytkowania aktywów w przygotowaniu	Prawa do użytkowania aktywów razem
WARTOŚĆ BRUTTO								
Bilans otwarcia	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ zastosowania MSSF 16 <i>Leasing</i>	393 110	1 071 236	166 028	28 978	3 739	96 489	12 931	1 772 511
Bilans otwarcia po przekształceniu	393 110	1 071 236	166 028	28 978	3 739	96 489	12 931	1 772 511
Zwiększenie z tytułu nowej umowy leasingu	40 384	9	4 478	36 674	2 569	360	-	84 474
Zwiększenie/(zmniejszenie) z tytułu zmian leasingu	8 547	2 287	5 274	(863)	397	(12)	-	15 630
Nabycie przedsięwzięcia	34 931	-	1 199	-	-	33	-	36 163
Pozostałe zmiany	(1 109)	2 553	(555)	-	(134)	24 274	(6 675)	18 354
Bilans zamknięcia	475 863	1 076 085	176 424	64 789	6 571	121 144	6 256	1 927 132
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)								
Bilans otwarcia	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ zastosowania MSSF 16 <i>Leasing</i>	-	(25 384)	-	-	-	(15 987)	-	(41 371)
Bilans otwarcia po przekształceniu	-	(25 384)	-	-	-	(15 987)	-	(41 371)
Amortyzacja za okres	(20 229)	(32 435)	(15 334)	(17 828)	(2 112)	(5 111)	-	(93 049)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(3 080)	(48)	(16 885)	(124)	-	-	(20 137)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	460	-	-	-	-	-	460
Pozostałe zmiany	53	342	41	-	26	1	-	463
Bilans zamknięcia	(20 176)	(60 097)	(15 341)	(34 713)	(2 210)	(21 097)	-	(153 634)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	-	-	-	-	-	-	-	-
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	455 687	1 015 988	161 083	30 076	4 361	100 047	6 256	1 773 498

Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego wraz z zastosowaniem praktycznych rozwiązań dopuszczonych do zastosowania przez MSSF 16 *Leasing*, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych.

21. Wartość firmy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wartość firmy wycenia się według wartości początkowej (ustalonej zgodnie z polityką rachunkowości przedstawioną w nocie 6) pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz testowana jest na utratę wartości raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejścia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Za najniższy poziom w Grupie, do którego może zostać przypisana wartość firmy i na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, Grupa uznała segment operacyjny, z wyjątkiem segmentu Wytwarzanie.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Wartość firmy podlega testowi na utratę wartości corocznie oraz na każdy dzień bilansowy, na który występują stosowne przesłanki. Test na utratę wartości w odniesieniu do wartości firmy przeprowadza się zgodnie z zasadami rachunkowości przedstawionymi w nocie 10.

Segment operacyjny	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Dystrybucja	25 602	25 602
Pozostała działalność	581	581
Razem	26 183	26 183

22. Świadczenia energii i prawa do emisji gazów

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Świadczenia pochodzenia energii i prawa do emisji gazów klasyfikowane jako aktywa niematerialne obejmują:

- świadczenia pochodzenia energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych (OZE), z kogeneracji, a także świadczenia efektywności energetycznej, otrzymane lub nabyte z zamiarem umorzenia w związku ze sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom finalnym;
- prawa do emisji CO₂ otrzymane lub nabywane z zamiarem spełnienia obowiązku wynikającego z emisji CO₂.

Grupa klasyfikuje świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji CO₂ na podstawie intencji co do sposobu ich przeznaczenia określonej w dniu nabycia (z możliwością późniejszej reklasyfikacji) jako:

- aktywa niematerialne krótkoterminowe – świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów desygnowane na własne potrzeby, w przypadku gdy Grupa ma zamiar umorzyć je w celu spełnienia obowiązku za rok bieżący;
- aktywa niematerialne długoterminowe – świadczenia pochodzenia energii oraz prawa do emisji gazów desygnowane na własne potrzeby, dla których celem jest wypełnienie obowiązku przedstawienia do umorzenia za lata kolejne.

Zasady wyceny tych aktywów na moment początkowego ujęcia są następujące:

	Nabyte	Przyznane/ Otrzymane nieodpłatnie	Rozchód
Świadczenia pochodzenia	Cena nabycia	Wartość godziwa na dzień przyznania	FIFO „pierwsze weszło, pierwsze wyszło”
Prawa do emisji gazów	Cena nabycia	Wartość nominalna (tj. zero)	W pierwszej kolejności otrzymane nieodpłatnie a następnie nabyte (wg FIFO „pierwsze weszło, pierwsze wyszło”)

Rozchód posiadanych świadectw pochodzenia energii oraz praw do emisji gazów (w korespondencji z rozliczeniem kwoty rezerwy) następuje na dzień umorzenia tych praw. Zasady tworzenia rezerw z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii oraz rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów przedstawiono w nocie 38.

22.1. Długoterminowe świadczenia energii i prawa do emisji gazów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019			Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji CO ₂	Razem	Świadczenia pochodzenia energii	Prawa do emisji CO ₂	Razem
Bilans otwarcia	208 585	453 018	661 603	95 795	207 335	303 130
Zakup bezpośredni	234 252	100 949	335 201	194 948	381 116	576 064
Reklasyfikacja	(136 616)	(391 991)	(528 607)	(82 158)	(135 433)	(217 591)
Bilans zamknięcia	306 221	161 976	468 197	208 585	453 018	661 603

22.2. Krótkoterminowe świadectwa energii i prawa do emisji gazów

	Rok zakończony 31 grudnia 2019			Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji CO ₂	Razem	Świadectwa pochodzenia energii	Prawa do emisji CO ₂	Razem
Bilans otwarcia	90 267	111 396	201 663	327 324	324 936	652 260
Zakup bezpośredni	379 664	300 484	680 148	327 991	476 145	804 136
Wytworzenie we własnym zakresie	143 644	-	143 644	86 531	-	86 531
Nabycie przedsięwzięcia	10 579	-	10 579	-	-	-
Umorzenie	(165 802)	(113 646)	(279 448)	(733 256)	(825 118)	(1 558 374)
Reklasyfikacja	136 616	391 991	528 607	81 677	135 433	217 110
Bilans zamknięcia	594 968	690 225	1 285 193	90 267	111 396	201 663

22.3. Bilans praw do emisji dwutlenku węgla w Rejestrze Unii

Bilans uprawnień	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Uprawnienia na rejestrze na początek roku	11 469 679	24 649 436
Uprawnienia umorzone:		
w instalacjach TAURON Wytwarzanie S.A. (emisja poprzedniego roku)	(1 172 702)	(14 656 752)
w instalacjach TAURON Ciepło Sp. z o.o. (emisja poprzedniego roku)	(1 914 237)	(1 878 114)
w instalacjach TAURON Wytwarzanie S.A. (emisja bieżącego roku)	-	(11 494 000)
Przydział nieodpłatnych uprawnień	302 651	379 609
Uprawnienia nabyte na rynku wtórnym	11 047 500	17 547 000
Uprawnienia sprzedane na rynek wtórny	(5 948 000)	(3 077 500)
Uprawnienia na rejestrze na koniec roku, w tym:	13 784 891	11 469 679
Uprawnienia przeznaczone do umorzenia za rok bieżący:		
w instalacjach TAURON Wytwarzanie S.A.	(9 815 035)	(1 132 025)
w instalacjach TAURON Ciepło Sp. z o.o.	(1 598 598)	(1 916 522)

W 2019 roku spółki Grupy TAURON otrzymały przydziały darmowych uprawnień do emisji na mocy art. 10a Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/29/WE z dnia 23 kwietnia 2009 roku, w ilości 302 651 EUA z tytułu produkcji ciepła. Pozostałe uprawnienia, potrzebne do zbilansowania potrzeb emisji w 2019 roku, zostały nabyte oraz zakontraktowane do nabycia na rynku wtórnym.

W celu zabezpieczenia zobowiązań TAURON Polska Energia S.A. wynikających z transakcji zawieranych przez Spółkę na Towarowej Giełdzie Energii S.A. zawarte zostały umowy przewłaszczenia uprawnień do emisji CO₂ na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełdy Towarowych S.A., o czym szerzej w nocy 51 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

23. Pozostałe aktywa niematerialne

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Główne pozycje ujęte w ramach pozostałych aktywów niematerialnych to oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości.

Składniki pozostałych aktywów niematerialnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Pozostałe aktywa niematerialne, z wyjątkiem nieoddanych do użytkowania, są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania. Podstawą naliczania amortyzacji jest wartość początkowa pomniejszona o wartość rezydualną. Wartość rezydualną uwzględnia się przy ustalaniu podstawy ustalania odpisów amortyzacyjnych, jeżeli w odniesieniu do danego aktywa istnieje aktywny rynek lub strona trzecia zobowiązała się do zakupu składnika aktywów w momencie zakończenia okresu jego użytkowania.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Utrata wartości

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy czy zaistniały obiektywne przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości danego składnika aktywów niematerialnych. Testy na utratę wartości aktywów niematerialnych są przeprowadzane zgodnie z polityką rachunkowości określoną w nocy 10.

Okres i metoda amortyzacji oraz wartość rezydualna podlegają weryfikacji nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmuje się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest z efektem od początku okresu sprawozdawczego, w którym zakończono weryfikację.

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Okresy użytkowania

Dla poszczególnych grup pozostałych aktywów niematerialnych przyjęto następujące średnie pozostałe okresy użytkowania:

Grupa rodzajowa	Średni pozostały okres amortyzacji w latach
Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	3 lata
Inne	7 lat

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	6 403	774 682	776 434	271 336	85 486	1 914 341
Wpływ zastosowania MSSF 16 <i>Leasing</i>	-	(758 941)	-	(94 809)	(12 931)	(866 681)
Bilans otwarcia po przekształceniu	6 403	15 741	776 434	176 527	72 555	1 047 660
Zakup bezpośredni	-	-	-	-	120 034	120 034
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	2 543	-	65 962	9 041	(77 546)	-
Sprzedaż/ Likwidacja	-	-	(19 938)	(562)	(469)	(20 969)
Pozostałe zmiany	-	(136)	(391)	(1 039)	(321)	(1 887)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	2	-	-	2
Bilans zamknięcia	8 946	15 605	822 069	183 967	114 253	1 144 840
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(5 744)	(25 387)	(493 665)	(101 835)	(7)	(626 638)
Wpływ zastosowania MSSF 16 <i>Leasing</i>	-	25 387	-	15 987	-	41 374
Bilans otwarcia po przekształceniu	(5 744)	-	(493 665)	(85 848)	(7)	(585 264)
Amortyzacja za okres	(349)	-	(87 833)	(12 403)	-	(100 585)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(157)	-	(1 000)	(59)	(23)	(1 239)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	-	30	-	-	30
Sprzedaż/ Likwidacja	-	-	19 936	545	-	20 481
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(2)	-	-	(2)
Bilans zamknięcia	(6 250)	-	(562 534)	(97 765)	(30)	(666 579)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	659	749 295	282 769	169 501	85 479	1 287 703
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	2 696	15 605	259 535	86 202	114 223	478 261

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Prawo użytkowania wieczystego gruntu	Oprogramowanie, koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nie oddane do użytkowania	Aktywa niematerialne razem
WARTOŚĆ BRUTTO						
Bilans otwarcia	6 403	773 287	644 480	236 548	148 502	1 809 220
Zakup bezpośredni	-	3 926	-	-	119 121	123 047
Rozliczenie aktywów nie oddanych do użytkowania	-	1 341	154 045	32 545	(187 931)	-
Sprzedaż/ Likwidacja	-	(863)	(22 363)	(1 102)	(4)	(24 332)
Pozostałe zmiany	-	(3 009)	242	3 345	5 798	6 376
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	30	-	-	30
Bilans zamknięcia	6 403	774 682	776 434	271 336	85 486	1 914 341
SKUMULOWANA AMORTYZACJA (UMORZENIE)						
Bilans otwarcia	(5 265)	(25 371)	(439 639)	(84 861)	(7)	(555 143)
Amortyzacja za okres	(257)	-	(75 408)	(17 669)	-	(93 334)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	(375)	(43)	(1 313)	(121)	(58)	(1 910)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	153	27	331	21	58	590
Sprzedaż/Likwidacja	-	-	22 361	795	-	23 156
Pozostałe zmiany	-	-	32	-	-	32
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	-	-	(29)	-	-	(29)
Bilans zamknięcia	(5 744)	(25 387)	(493 665)	(101 835)	(7)	(626 638)
WARTOŚĆ NETTO NA POCZĄTEK OKRESU	1 138	747 916	204 841	151 687	148 495	1 254 077
WARTOŚĆ NETTO NA KONIEC OKRESU	659	749 295	282 769	169 501	85 479	1 287 703

Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego wraz z zastosowaniem praktycznych rozwiązań dopuszczonych do zastosowania przez MSSF 16 *Leasing*, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. W związku z powyższym prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz służebności w 2018 roku klasyfikowane są jako pozostałe aktywa niematerialne. Na dzień 1 stycznia 2019 roku Grupa przeklasyfikowała prawa wieczystego użytkowania gruntów, inne aktywa niematerialne (służebności) oraz nakłady na inne aktywa niematerialne (służebności) nie oddane do użytkowania, których łączna wartość na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi 825 307 tysięcy złotych, znajdujące się w zakresie MSSF 16 *Leasing* z pozostałych aktywów niematerialnych do praw do użytkowania aktywów.

W ramach pozostałych aktywów niematerialnych Grupa prezentuje prawa wieczystego użytkowania gruntu w wysokości 15 605 tysięcy złotych, które dotyczą kopalni wapienia należącej do spółki zależnej, wyłączone z zakresu MSSF 16 *Leasing*.

24. Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Wspólne ustalenia umowne Grupy zaklasyfikowane jako wspólne przedsięwzięcia są ujmowane metodą praw własności.

Przy zastosowaniu metody praw własności, wartość początkową inwestycji w cenę nabycia zwiększa się lub zmniejsza o udział w zyskach/stratach oraz udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnego przedsięwzięcia od dnia przejścia (ujmowany odpowiednio w wyniku finansowym lub w pozostałych całkowitych dochodach Grupy).

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa określa rodzaj wspólnego ustalenia umownego, którego jest stroną, w zależności od praw i obowiązków stron tego ustalenia. Na podstawie analizy praw i obowiązków Grupa ocenia, że posiada współkontrolę nad wspólnymi ustaleniami umownymi, mając prawo do aktywów netto. W konsekwencji udziały w Grupie Kapitałowej TAMEH Holding Sp. z o.o. oraz w Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. klasyfikowane są jako wspólne przedsięwzięcia.

Utrata wartości

Udział we wspólnych przedsięwzięciach testowany jest na utratę wartości w przypadku wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość wystąpienia utraty lub odwrócenia uprzednio ujętego odpisu.

	Stan na 31 grudnia 2019 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018 oraz za rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)		
	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Razem	Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. (dane przekształcone)	TAMEH HOLDING Sp. z o.o. *	Razem
Aktywa trwale (długoterminowe)	1 623 476	2 186 422	3 809 898	1 362 534	2 027 410	3 389 944
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe), w tym:	136 404	644 722	781 126	11 625	775 825	787 450
środki pieniężne i ich ekwiwalenty	90 830	284 503	375 333	3 376	336 462	339 838
Zobowiązania długoterminowe (-), w tym:	(1 719 704)	(922 262)	(2 641 966)	(1 399 226)	(849 842)	(2 249 068)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(1 716 142)	(827 878)	(2 544 020)	(1 343 897)	(768 011)	(2 111 908)
Zobowiązania krótkoterminowe (-), w tym:	(519 395)	(709 111)	(1 228 506)	(416 860)	(783 951)	(1 200 811)
zobowiązania z tytułu zadłużenia	(34 961)	(184 095)	(219 056)	(6 437)	(122 628)	(129 065)
Razem aktywa netto	(479 219)	1 199 771	720 552	(441 927)	1 169 442	727 515
Udział w aktywach netto	(239 610)	599 886	360 276	(220 964)	584 721	363 757
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	-	559 144	559 144	-	543 913	543 913
Udział w przychodach wspólnych przedsięwzięć	425	959 938	960 363	86	861 206	861 292
Udział w zysku (stracie) wspólnych przedsięwzięć	-	47 947	47 947	-	54 890	54 890
Udział w pozostałych całkowitych dochodach wspólnych przedsięwzięć	-	(987)	(987)	-	(71)	(71)

* Zaprezentowane informacje dotyczą grupy kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. Wartość posiadanego udziału w TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest różna od wartości aktywów netto przypadających Grupie, ze względu na fakt, iż cena nabycia udziałów TAMEH HOLDING Sp. z o.o. została skalkulowana przy uwzględnieniu wartości godziwej udziału wnoszonego do wspólnego przedsięwzięcia przez spółki Grupy ArcelorMittal.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.

Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. jest spółką celową utworzoną w 2010 roku z inicjatywy TAURON Polska Energia S.A. oraz PGNiG S.A., poprzez którą partnerzy zamierzają zrealizować inwestycję polegającą na budowie bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli opalanego gazem ziemnym o mocy elektrycznej brutto 450 MWe i mocy cieplnej netto 240 MWt.

TAURON Polska Energia S.A. posiada pośredni udział na poziomie 50% w kapitale spółki i w organie stanowiącym wykonywany poprzez TAURON Wytwarzanie S.A. W związku z faktem, iż w trakcie 2015 roku, dotychczasowy udział w stratach wspólnego przedsięwzięcia oraz korekta wyników z transakcji „odgórnych” pomiędzy spółkami Grupy a

wspólnym przedsięwzięciem przewyższyły wartość posiadanych udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, Spółka zaprzestała ujmowania udziału w dalszych stratach wspólnego przedsięwzięcia.

Dodatkowo, Spółka posiada należności z tytułu udzielonych pożyczek na rzecz Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. w wartości bilansowej 243 034 tysiące złotych, o czym szerzej w nocie 25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w sprawie roszczeń Abener Energia S.A. wobec Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A.

W dniu 25 kwietnia 2019 roku wydany został wyrok Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie w sprawie z powództwa Abener Energia S.A. („Abener”) przeciwko spółce Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. („ECSW”) będącej wspólnym przedsięwzięciem Grupy TAURON, w której Spółka posiada, pośrednio poprzez spółkę zależną TAURON Wytwarzanie S.A., 50% akcji w kapitale zakładowym.

Postępowanie przed Sądem Arbitrażowym dotyczyło roszczenia o zapłatę, o ustalenie stosunku prawnego oraz o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli w związku z rozwiązaniem kontraktem zawartym pomiędzy Abener (generalny wykonawca) i ECSW (zamawiający) na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Na mocy wyroku Sądu Arbitrażowego ECSW została zobowiązana do zapłaty na rzecz Abener kwoty 333 793 tysiące złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz kosztami postępowania arbitrażowego. W dniu 24 czerwca 2019 roku ECSW wniosła skargę do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie od ww. wyroku. Postępowanie w przedmiocie skargi jest w toku

W dniu 15 lipca 2019 roku ECSW otrzymała wniosek Abener skierowany do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie o stwierdzenie wykonalności wyroku. Postanowieniem z dnia 5 sierpnia 2019 roku Sąd Apelacyjny w Rzeszowie odroczył rozpoznanie sprawy z wniosku o stwierdzenie wykonalności do czasu zakończenia postępowania w przedmiocie skargi.

W dniu 20 grudnia 2019 roku ECSW otrzymała nowy pozew wniesiony przez Abener do Sądu Arbitrażowego. Przedmiotem żądania pozwu jest zapłata przez ECSW na rzecz Abener łącznej kwoty 156 447 tysięcy złotych oraz 537 tysięcy euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem odszkodowania wynikającego z zażądania i uzyskania przez ECSW kosztem Abener wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu lub ewentualnie zwrotu bezpodstawnego wzbogacenia uzyskanego przez ECSW kosztem Abener w związku z uzyskaniem wypłaty z gwarancji należytego wykonania kontraktu. Gwarancja została udzielona ECSW przez Abener zgodnie z kontraktem zawartym pomiędzy stronami na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Odpowiedź na pozew została złożona przez ECSW w dniu 20 marca 2020 roku. Ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność. Postępowanie arbitrażowe jest w toku.

W dniu 30 grudnia 2019 roku ECSW złożyła wezwanie na arbitraż o zapłatę przez Abener kwoty 177 853 tysiące złotych oraz 461 tysięcy euro wraz z odsetkami, tytułem odszkodowania za szkodę odpowiadającą kosztom usunięcia wad, usterek i niedoróbek robót, dostaw i usług nienależycie wykonanych przez Abener w ramach kontraktu na budowę bloku gazowo-parowego w Stalowej Woli. Postępowanie jest w toku.

W związku z powyższym wyrokiem Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. rozpoznała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej za 2018 rok rezerwę w kwocie 397 965 tysięcy złotych, co wpłynęło na zmniejszenie udziału w aktywach netto przypadającego na Grupę TAURON. Grupa zaprezentowała dane porównywalne dotyczące inwestycji we wspólne przedsięwzięcia według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku z uwzględnieniem wpływu powyższej rezerwy.

Kontrakt na budowę bloku gazowo-parowego zawarty pomiędzy ECSW a Abener nie zawiera regulacji zobowiązujących Spółkę do zapłaty w jakiejkolwiek formie za ECSW wynagrodzenia na rzecz Abener.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. i spółki zależne

W 2014 roku została zawarta umowa wspólników pomiędzy Grupą TAURON i Grupą ArcelorMittal w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o., która odpowiada za zadania inwestycyjne i operacyjne w obszarze energetyki przemysłowej. Umowa została zawarta na okres 15 lat z możliwością jej przedłużenia. Obie grupy kapitałowe posiadają w spółce TAMEH HOLDING Sp. z o.o. po 50% udziałów.

TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jest właścicielem 100% udziałów w TAMEH POLSKA Sp. z o.o., którą utworzyły wniesione aportem przez Grupę TAURON: Zakład Wytwarzania Nowa oraz Elektrownia Blachownia, a także wniesiona przez Grupę ArcelorMittal - Elektrociepłownia w Krakowie. Ponadto, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. posiada 100% udziałów w TAMEH Czech s.r.o., którą tworzy Elektrociepłownia w Ostrawie.

W dniu 28 czerwca 2019 roku Zgromadzenie Wspólników TAMEH Holding Sp. z o.o. zdecydowało o przeznaczeniu kwoty 64 356 tysięcy złotych na wypłatę dywidendy dla udziałowców. Udział Grupy we wspólnym przedsięwzięciu TAMEH Holding Sp. z o.o. został pomniejszony o wartość dywidendy przypadającej dla Grupy w kwocie 32 178 tysięcy złotych.

25. Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pożyczki udzielone na rzecz wspólnego przedsięwzięcia nie spełniają kryteriów uznania za inwestycje netto we wspólne przedsięwzięcie.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Zgodnie z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Grupa dokonuje odpowiedniej klasyfikacji i wyceny udzielonych pożyczek oraz szacuje wielkość odpisów na oczekiwane straty kredytowe w przypadku pożyczek klasyfikowanych jako aktywa wyceniane według amortyzowanego kosztu.

Na dzień bilansowy pożyczka udzielona w ramach porozumienia konsolidującego dług, wynikająca z umowy z dnia 28 lutego 2018 roku ze względu na to, że przepływy pieniężne nie odpowiadają wyłącznie spłacie kapitału i odsetek, została zaklasyfikowana do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Grupa dokonała odpowiednio szacunku wartości godziwej. Metodologia kalkulacji wartości godziwej została przedstawiona w nocie 47 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Pozostałe pożyczki wyceniane są według amortyzowanego kosztu, a na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje szacunku oczekiwanych strat kredytowych. Metodologia oraz kwoty oczekiwanych strat kredytowych zostały przedstawione poniżej oraz w nocie 48.1.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Data zawarcia umowy	Kwota pożyczki według umowy	Stan na 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018			Termin spłaty	Stopa oprocentowania
			Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem wartość netto	Wartość brutto	Odpis aktualizujący	Razem wartość netto		
Pożyczki wyceniane w wartości godziwej										
Porozumienie konsolidujące dług	28.02.2018	609 951	216 018		216 018	199 256		199 256	30.06.2033	stała
Pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu										
Pożyczka VAT	11.04.2018	15 000	5 109	(110)	4 999	2 655	(68)	2 587	30.09.2020	WIBOR 1M+marża
Pożyczki pozostałe	30.03.2018	7 290	7 955	(218)	7 737	7 400	(182)	7 218	30.06.2033	stała
	19.12.2018	9 500	9 197	(252)	8 945	8 556	(210)	8 346		
	12.03.2019	5 175	5 485	(150)	5 335	-	-	-		
Razem			243 764	(730)	243 034	217 867	(460)	217 407		
Długoterminowe			238 655	(620)	238 035	217 862	(460)	217 402		
Krótkoterminowe			5 109	(110)	4 999	5	-	5		

Powyższe pożyczki dotyczą pożyczek udzielonych na rzecz wspólnego przedsięwzięcia Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. Najistotniejszą pozycję stanowi porozumienie konsolidujące dług pożyczkobiorcy z dnia 28 lutego 2018 roku na łączną kwotę 609 951 tysięcy złotych, na mocy którego dokonano odnowienia wszystkich dotychczasowych zobowiązań Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. wobec Spółki wynikających z udzielonych i niespłaconych do dnia 28 lutego 2018 roku pożyczek. Na dzień bilansowy kwota nominalna pożyczki stanowiąca zadłużenie podporządkowane wobec Spółki wynosi 310 851 tysięcy złotych. Kapitał w kwocie 299 100 tysięcy złotych został spłacony w dniu 30 kwietnia 2018 roku. Przedmiotowe zadłużenie stanowi zadłużenie podporządkowane, wycenione na dzień bilansowy w wartości godziwej w wysokości 216 018 tysięcy złotych.

26. Pozostałe aktywa finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Do pozostałych aktywów finansowych Grupa zalicza m.in. udziały i akcje, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, lokaty, depozyty, wadia, kaucje oraz zabezpieczenia przekazane, instrumenty pochodne, pożyczki udzielone jednostkom niepowiązanym.

Na moment początkowego ujęcia aktywa finansowe są klasyfikowane do odpowiedniej kategorii aktywów finansowych i odpowiednio wyceniane. Zasady klasyfikacji i wyceny aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* zostały opisane w nocie 47 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej wymaga oszacowania przez Grupę na każdy dzień bilansowy wartości godziwej. Metodologia kalkulacji wartości godziwej została przedstawiona w nocie 47 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wycena aktywów finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie wymaga oszacowania przez Grupę na każdy dzień bilansowy oczekiwanych strat kredytowych. Metodologia szacowania oczekiwanych strat kredytowych dla pożyczek udzielonych została przedstawiona w nocie 48.1.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należność z tytułu rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu	151 114	-
Depozyty początkowe oraz uzupełniające z tytułu rozliczeń giełdowych	209 466	163 495
Instrumenty pochodne	105 529	220 343
Udziały i akcje	140 508	138 492
Wadia, kaucje, zabezpieczenia przekazane	131 192	89 498
Lokaty i depozyty Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych	50 228	47 126
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	26 622	26 063
Pożyczki udzielone	12 451	10 145
Pozostałe	7 447	2 548
Razem	834 557	697 710
Długoterminowe	235 522	254 677
Krótkoterminowe	599 035	443 033

Należność z tytułu rekompensat dla przedsiębiorstw obrotu dotyczy należności z tytułu Rekompensaty finansowej za okres czwartego kwartału 2019 roku, o czym mowa szerzej w nocie 12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wartość depozytów początkowych oraz uzupełniających z tytułu rozliczeń giełdowych związana jest w głównej mierze z terminowymi transakcjami na dostawę uprawnień do emisji CO₂ zawieranymi na zagranicznych rynkach giełdowych.

Aktywo z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych dotyczy głównie instrumentów terminowych z tytułu transakcji, dla których towarem bazowym są uprawnienia do emisji CO₂.

Wartość wadiów, kaucji, zabezpieczeń przekazanych dotyczy w głównej mierze zabezpieczeń przekazanych w ramach systemu gwarantowania rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zabezpieczenia z tego tytułu wynosiły 82 607 tysięcy złotych, zaś na dzień 31 grudnia 2018 roku – 44 538 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku posiadane udziały i akcje obejmują w głównej mierze udziały w następujących spółkach:

- SCE Jaworzno III Sp. z o.o. o wartości 30 386 tysięcy złotych;
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. o wartości 23 801 tysięcy złotych;
- PGE EJ 1 Sp. z o.o. o wartości 14 402 tysięcy złotych;
- Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o. o wartości 13 773 tysięcy złotych;
- ElectroMobility Poland S.A. o wartości 11 847 tysięcy złotych;
- ECC Magenta Sp. z o.o. 2 ASI SKA o wartości 10 950 tysięcy złotych.

27. Pozostałe aktywa niefinansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa ujmuje jako pozostałe aktywa niefinansowe rozliczenia międzyokresowe, zaliczki na środki trwałe w budowie, aktywa niematerialne oraz zapasy, które jako aktywa niepieniężne nie podlegają dyskontowaniu, oraz koszty pozyskania umów i koszty rabatów. Koszty pozyskania umów są kapitalizowane, jeśli Grupa oczekuje, że zostaną odzyskane. Dozwolone jest natychmiastowe ujęcie kosztów pozyskania umów w kosztach, jeśli okres amortyzacji aktywa wynosi do jednego roku. Aktywo amortyzowane jest przez okres przekazywania dóbr lub świadczenia usług. W przypadku, gdy koszty dotyczą więcej niż jednej umowy, amortyzacja powinna uwzględniać bieżące i przewidywane umowy.

27.1. Długoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Zaliczki na środki trwałe w budowie oraz aktywa niematerialne, w tym:	79 296	101 755
związane z realizacją zadania Budowa Bloku 910 MW w Jaworznie	74 774	98 114
Rozliczenia międzyokresowe prowizji z tytułu zadłużenia	10 767	14 307
Koszty pozyskania umów i koszty rabatów	3 365	9 641
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	58 860	42 348
Razem	152 288	168 051

27.2. Krótkoterminowe pozostałe aktywa niefinansowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Koszty rozliczane w czasie	87 416	50 421
Usługi informatyczne, telekomunikacyjne i pocztowe	24 449	21 062
Ubezpieczenia majątkowe i deliktowe	45 222	8 012
Koszty pozyskania umów i koszty rabatów	8 399	7 632
Rozliczenia międzyokresowe prowizji z tytułu zadłużenia	3 796	3 414
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	5 550	10 301
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	12 859	5 208
Zaliczki na dostawy	3 521	3 218
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	9 338	1 990
Razem	100 275	55 629

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy. Na dzień 31 grudnia 2019 roku nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS wynosiła 825 tysięcy złotych (w tabeli powyżej zaprezentowana w pozycji pozostałych aktywów krótkoterminowych). Tabela poniżej przedstawia analitykę funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Pożyczki udzielone pracownikom	25 251	28 181
Środki pieniężne	20 861	17 364
Pozostałe aktywa i zobowiązania Funduszu	(3 511)	(3 209)
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(41 776)	(42 333)
Saldo po skompensowaniu	825	3
Odpisy na Fundusz w okresie	(59 217)	(55 101)

28. Zapasy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych nabywane z przeznaczeniem do sprzedaży i realizacji w krótkim terminie zysku wynikającego ze zmienności cen rynkowych wyceniane są na każdy dzień bilansowy w wartości godziwej.

Wycena rozchodu zapasów dokonywana jest metodą średniej ważonej, za wyjątkiem zapasów świadectw pochodzenia energii i praw do emisji CO₂, których rozchód dokonywany jest metodą „pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO).

Zapasy Grupy obejmują głównie zapasy paliw.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Wycena zapasów wymaga oszacowania możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Jest to szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Wycena zapasu uprawnień do emisji CO₂ opisanych powyżej w wartości godziwej opiera się na cenach notowanych na aktywnym rynku.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wartość brutto		
Węgiel, w tym stanowiący:	557 472	377 119
Materiały	253 514	188 876
Półprodukty i produkcja w toku	295 471	184 833
Prawa do emisji CO ₂	-	2 762
Pozostałe zapasy	137 906	138 920
Razem	695 378	518 801
Przeszacowanie do wartości godziwej		
Prawa do emisji CO ₂	-	46
Wycena do wartości netto możliwej do uzyskania		
Pozostałe zapasy	(11 226)	(9 046)
Razem	(11 226)	(9 000)
Wartość godziwa		
Prawa do emisji CO ₂	-	2 808
Wartość netto możliwa do uzyskania		
Węgiel, w tym stanowiący:	557 472	377 119
Materiały	253 514	188 876
Półprodukty i produkcja w toku	295 471	184 833
Pozostałe zapasy	126 680	129 874
Razem	684 152	509 801

29. Należności od odbiorców

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności od odbiorców obejmują należności zafakturowane oraz należności zarachowane na poczet przychodów, które z uwagi na stosowany system rozliczeń odbiorców nie zostały zmierzone i zafakturowane. Politykę rachunkowości w zakresie przychodów zarachowanych opisano w notce 11.

Należności od odbiorców są wyceniane według kwot pierwotnie zafakturowanych (uwzględniając wpływ dyskontowania, jeżeli jest istotny), z uwzględnieniem odpisu aktualizującego.

Odpis z tytułu utraty wartości tworzy się na należnościach zarówno przeterminowanych, jak i nieprzeterminowanych w oparciu o ważoną prawdopodobieństwem oczekiwaną stratę kredytową, jaka zostanie poniesiona w przypadku wystąpienia któregośkolwiek z poniższych zdarzeń:

- nastąpi istotne opóźnienie płatności,
- dłużnik zostanie postawiony w stan likwidacji albo upadłości albo restrukturyzacji,
- należności skierowane zostaną na drogę egzekucji administracyjnej, postępowania sądowego albo egzekucji sądowej.

Dla należności od odbiorców Grupa wydzieliła portfel kontrahentów strategicznych oraz portfel pozostałych kontrahentów.

Dla portfela kontrahentów strategicznych ryzyko niewypłacalności kontrahentów strategicznych jest oceniane w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń.

W przypadku należności od pozostałych kontrahentów oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych. Oczekiwane straty kredytowe dla tej grupy kontrahentów oszacowane zostały z wykorzystaniem macierzy wiekowania należności oraz przypisanych do poszczególnych przedziałów i grup (między innymi należności dochodzone na drodze sądowej, należności od kontrahentów w upadłości) wskaźników procentowych pozwalających na oszacowanie wartości należności od odbiorców, co do których oczekuje się, że nie zostaną spłacone.

W celu uwzględnienia wpływu czynników przyszłych Spółka koryguje historyczne prawdopodobieństwo niewypłacalności zobowiązania w postaci wykorzystania prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania implikowanego z notowań rocznych instrumentów Credit Default Swap (CDS) dla poszczególnych ratingów.

Odpisy aktualizujące wartość należności ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, tj. w kosztach działalności operacyjnej lub kosztach finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Zgodnie z wymogami MSSF 9 *Instrumenty finansowe* Grupa szacuje wielkość odpisów aktualizujących wartość należności od odbiorców z tytułu oczekiwanych strat kredytowych. Metodologia kalkulacji odpisów została opisana powyżej.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wartość brutto		
Należności od odbiorców	1 616 813	1 586 686
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	689 395	657 352
Należności dochodzone na drodze sądowej	213 900	207 121
Razem	2 520 108	2 451 159
Odpis aktualizujący		
Należności od odbiorców	(39 655)	(38 833)
Należności dochodzone na drodze sądowej	(189 707)	(182 926)
Razem	(229 362)	(221 759)
Wartość netto		
Należności od odbiorców	1 577 158	1 547 853
Należności od odbiorców - doszacowanie przychodów z tytułu energii elektrycznej oraz usługi dystrybucyjnej	689 395	657 352
Należności dochodzone na drodze sądowej	24 193	24 195
Razem, w tym:	2 290 746	2 229 400
Krótkoterminowe	2 290 746	2 229 363

Zgodnie z modelem opisanym powyżej Grupa szacuje odpis aktualizujący.

Wiekowanie należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 039 689	216 273	33 588	18 031	31 981	180 546	2 520 108
Procent odpisu aktualizującego	0%	3%	31%	85%	98%	87%	-
Odpis aktualizujący	(9 541)	(6 252)	(10 534)	(15 329)	(31 356)	(156 350)	(229 362)
Wartość netto	2 030 148	210 021	23 054	2 702	625	24 196	2 290 746

Wiekowanie należności od odbiorców na dzień 31 grudnia 2018 roku

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	2 016 850	174 830	34 120	17 093	24 989	183 277	2 451 159
Procent odpisu aktualizującego	1%	3%	24%	76%	94%	87%	-
Odpis aktualizujący	(12 292)	(5 008)	(8 255)	(12 980)	(23 564)	(159 660)	(221 759)
Wartość netto	2 004 558	169 822	25 865	4 113	1 425	23 617	2 229 400

Grupa nie posiada istotnych pozycji, które na dzień bilansowy byłyby nieściągalne, lecz nie objęte odpisem aktualizującym.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących należności od odbiorców

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	(221 759)	(193 367)
Wpływ zastosowania MSSF 9	-	(31 471)
Bilans otwarcia po przekształceniu	(221 759)	(224 838)
Utworzenie	(13 931)	(3 815)
Wykorzystanie	5 101	2 553
Rozwiązanie	1 221	2 539
Inne zmiany	6	1 802
Bilans zamknięcia	(229 362)	(221 759)

30. Należności z tytułu podatku dochodowego

Należności z tytułu podatku dochodowego w kwocie 255 702 tysiące złotych wynikają głównie z należności Podatkowej Grupy Kapitałowej w kwocie 255 459 tysięcy złotych. Należność ta dotyczy w całości roku 2019 i stanowi nadwyżkę zaliczek zapłaconych w kwocie 442 514 tysięcy złotych nad obciążeniem podatkowym PGK w kwocie 187 055 tysięcy złotych.

Umowa Podatkowej Grupy Kapitałowej na lata 2018 – 2020 zarejestrowana została w dniu 30 października 2017 roku. Na podstawie poprzedniej umowy PGK była zarejestrowana na okres trzech lat podatkowych 2015 - 2017.

Główne spółki tworzące Podatkową Grupę Kapitałową od dnia 1 stycznia 2018 roku: TAURON Polska Energia S.A., TAURON Wytwarzanie S.A., TAURON Dystrybucja S.A., TAURON Ciepło Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż Sp. z o.o., TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o., TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o., TAURON Ekoenergia Sp. z o.o., TAURON Wydobycie S.A. i Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o.

31. Należności z tytułu pozostałych podatków i opłat

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rozrachunki z tytułu pozostałych podatków i opłat prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

- Rozrachunki z tytułu VAT i akcyzy;
- Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i ubezpieczeń społecznych;
- Opłaty środowiskowe i inne rozliczenia publiczno-prawne.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności z tytułu podatku VAT	362 745	165 310
Należności z tytułu akcyzy	10 974	39 764
Pozostałe	10 995	4 672
Razem	384 714	209 746

Wzrost należności z tytułu VAT dotyczy głównie spółek z segmentu Wytwarzanie i wynika ze:

- zmiany przepisów dotyczących opodatkowania nabycia uprawnień do emisji CO₂. Na podstawie zmienionych przepisów od listopada 2019 roku nabycie uprawnień do emisji CO₂ zostało objęte stawką VAT 23%, co wpłynęło na wzrost podatku naliczonego w spółkach wytwórczych;
- zwiększonych zakupów inwestycyjnych oraz zakupów paliwa w związku z uruchomieniem próbnym bloku 910 MW.

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. W przypadku środków zgromadzonych na rachunkach bankowych wartość nominalna na dzień bilansowy obejmuje doliczone przez bank odsetki lub naliczone we własnym zakresie przez spółkę.

Niespłacone kredyty w rachunku bieżącym, stanowiące integralną część zarządzania środkami pieniężnymi dla celów sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych są zaliczane do pozycji „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty”. W ramach sprawozdania z sytuacji finansowej kredyty tego rodzaju prezentowane są odpowiednio w zobowiązaniach z tytułu zadłużenia.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Środki pieniężne w banku i w kasie	1 231 112	602 592
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	4 898	178 132
Inne	1 942	43 000
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	1 237 952	823 724
środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, w tym:	729 450	231 987
zabezpieczenie rozliczeń z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.	599 059	84 431
rachunki bankowe związane z otrzymanymi dotacjami	71 606	80 060
środki pieniężne na rachunkach VAT (split payment)	58 428	67 149
Kredyt w rachunku bieżącym	(23 339)	(767)
Cash pool	(10 973)	(14 690)
Różnice kursowe	(39)	(295)
Razem saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 203 601	807 972

Różnica pomiędzy stanem środków pieniężnych wykazywanym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej a stanem wykazywanym w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z kwoty kredytów w rachunkach bieżących, pożyczek z tytułu cash pool od jednostek nie objętych konsolidacją ze względu na sumaryczną nieistotność oraz różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych na rachunkach walutowych.

33. Kapitał własny

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej i wpisanej w rejestrze sądowym.

Kapitał zapasowy

Na pokrycie straty Spółki będącej spółką akcyjną tworzony jest kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu zadłużenia. Ustalony jest w wysokości wartości godziwej instrumentów zabezpieczających w skutecznej części zabezpieczenia przepływów pieniężnych, z uwzględnieniem podatku odroczonego.

Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej

Pozycje sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych (TAURON Czech Energy s.r.o. oraz TAURON Sweden Energy AB (publ)-do dnia połączenia ze Spółką Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o.) są przeliczane na walutę prezentacji w następujący sposób:

- aktywa i zobowiązania zostały przeliczone na walutę prezentacji po kursie średnim Narodowego Banku Polski z dnia bilansowego,
- przychody i koszty zostały przeliczone po kursie średnim NBP z dnia transakcji lub średnim z danego okresu, jeżeli nie występowały znaczące wahania kursów w danym okresie.

Wynikające z tego przeliczenia różnice kursowe zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach.

Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty)

Zyski zatrzymane/(Niepokryte straty) obejmują:

- niepodzielone wyniki finansowe lat ubiegłych,
- kapitały rezerwowe i zapasowe spółek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli,
- rozliczenie nabycia/połączenia spółek będących pod wspólną kontrolą przy zastosowaniu metody łączenia udziałów,
- zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody,
- wpływ korekt związanych z zastosowaniem MSSF, takie jak m.in. różnice z przeszacowania środków trwałych do wartości godziwej jako zakładanego kosztu na dzień przyjęcia MSSF lub zastosowaniem zwolnień MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości po raz pierwszy.

Udziały niekontrolujące

Odrębną pozycję kapitału własnego stanowią kapitały (udziały) niekontrolujące. Wartość początkową tych kapitałów ustala się w wysokości odpowiadającej im wartości godziwej aktywów netto lub w wartości godziwej udziałów niekontrolujących, ustalonej na dzień rozpoczęcia sprawowania kontroli i zwiększa się lub zmniejsza odpowiednio o zmiany w aktywach netto spółek zależnych. Decyzje odnośnie początkowej wyceny udziałów niekontrolujących podejmuje się dla każdej transakcji oddzielnie.

33.1. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy na dzień 31 grudnia 2019 roku

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (w złotych)	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału
AA	na okaziciela	1 589 438 762	5	7 947 194	gotówka/aport
BB	imienne	163 110 632	5	815 553	aport
Razem		1 752 549 394		8 762 747	

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2019 roku (według najlepszej wiedzy Spółki)

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym (%)	Udział w liczbie głosów (%)
Skarb Państwa	526 848 384	2 634 242	30,06%	30,06%
KGHM Polska Miedź S.A.	182 110 566	910 553	10,39%	10,39%
Nationale - Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny	88 742 929	443 715	5,06%	5,06%
Pozostali akcjonariusze	954 847 515	4 774 237	54,49%	54,49%
Razem	1 752 549 394	8 762 747	100%	100%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość kapitału podstawowego, liczba akcji, wartość nominalna akcji oraz struktura akcjonariatu, według najlepszej wiedzy Spółki, nie uległy zmianie w porównaniu do struktury na dzień 31 grudnia 2018 roku.

33.2. Prawa akcjonariuszy

Prawo głosu akcjonariuszy dysponujących powyżej 10% ogółu głosów w Spółce zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na Walnym Zgromadzeniu więcej niż 10% ogółu głosów w Spółce. Ograniczenie to nie dotyczy Skarbu Państwa i podmiotów zależnych od Skarbu Państwa w okresie, w którym Skarb Państwa wraz z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa posiada liczbę akcji Spółki uprawniającą do wykonywania co najmniej 25% ogółu głosów w Spółce.

Szerzej na temat ograniczeń w wykonywaniu prawa głosu zostało przedstawione w punkcie 9.6. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

33.3. Kapitał zapasowy

W dniu 8 maja 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę w sprawie pokrycia straty netto Spółki za rok obrotowy 2018 w wysokości 1 709 853 tysiące złotych z kapitału zapasowego Spółki.

33.4. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Podziałowi nie podlegają kwoty wyniku z lat ubiegłych powstałe w wyniku rozliczenia połączenia z jednostkami zależnymi, jak również zyski i straty aktuarialne dotyczące rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia ujmowane poprzez pozostałe całkowite dochody.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

33.5. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	3 371	23 051
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających	15 074	(24 290)
Zmiana wyceny instrumentów zabezpieczających odniesiona do wyniku finansowego okresu	105	(7)
Podatek odroczony	(2 884)	4 617
Bilans zamknięcia	15 666	3 371

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny instrumentów Interest Rate Swap (IRS) zabezpieczających ryzyko stopy procentowej z tytułu zadłużenia, co zostało szerzej opisane w nocie 47.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających Spółka rozpoznała kwotę 15 666 tysięcy złotych. Kwota ta stanowi aktywo z tytułu wyceny instrumentów IRS na dzień bilansowy w kwocie 19 462 tysiące złotych, skorygowane o część wyceny dotyczącą naliczonych na dzień bilansowy odsetek z tytułu zadłużenia z uwzględnieniem podatku odroczonego.

33.6. Udziały niekontrolujące

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	132 657	31 367
Wpływ zastosowania MSSF 9 i MSSF 15	-	397
Bilans otwarcia po przekształceniu	132 657	31 764
Rozliczenie objęcia udziałów przez udziałowców niekontrolujących	771 157	100 000
Udział w wyniku jednostek zależnych	(775)	2 165
Dywidendy dla udziałów niekontrolujących	(1 932)	(879)
Nabycie i odkup udziałów niekontrolujących przez Grupę Kapitałową	(442)	(353)
Udział w zyskach/(stratach) aktuarialnych dotyczących rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	(231)	(40)
Bilans zamknięcia	900 434	132 657

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nastąpił wzrost wartości udziałów niekontrolujących wskutek objęcia przez Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz PFR Inwestycje Fundusz Inwestycji Zamkniętych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki zależnej

Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. za łączną kwotę 780 000 tysięcy złotych, co zostało szerzej opisane w nocie 2.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Skrócone informacje finansowe spółki zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Suma aktywów	6 219 329	4 944 164
Suma zobowiązań	525 173	257 198
Strata netto	(22 670)	(11 655)
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	149 993	207 584

34. Dywidendy wypłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Dywidendy wypłacone z zysku przez jednostki zależne	(1 932)	(817)

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku jednostka dominująca nie wypłacała dywidendy.

35. Zobowiązania z tytułu zadłużenia

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania z tytułu zadłużenia obejmują: kredyty bankowe, pożyczki, wyemitowane obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu.

- Kredyty bankowe, pożyczki, wyemitowane obligacje

W momencie początkowego ujęcia kredyty, pożyczki i wyemitowane obligacje wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne oraz dyskonta lub premie. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

- Leasing

Umowę lub część umowy najmu, dzierżawy albo inną umowę lub część umowy o podobnym charakterze, na mocy, której przekazuje się prawo do kontroli użytkowania składnika aktywów (bazowego składnika aktywów) przez dany okres w zamian za wynagrodzenie, klasyfikuje się jako leasing. Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej leasingu określonej w umowie (jeżeli jej ustalenie jest możliwe) lub krańcowej stopy procentowej. Opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania leasingowego obejmują:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem tego indeksu lub tej stawki zgodnie z ich wartością w dacie rozpoczęcia,
- kwoty, których zapłacenia przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarancji wartości końcowej bazowego składnika aktywów,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można założyć, że leasingobiorca z niej skorzysta,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

W ramach wyceny zobowiązań według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej Grupa dokonuje oszacowania oczekiwanych przepływów pieniężnych, uwzględniając wszystkie warunki umowy instrumentu finansowego, w tym możliwość wcześniejszej spłaty. Na dzień bilansowy wcześniejszy wykup obligacji został uwzględniony w wycenie zobowiązań z tytułu emisji obligacji hybrydowych w ramach umów zawartych z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania.

W przypadku umowy kredytowej określającej maksymalny okres ciągnięcia poszczególnych transz kredytu do 1 roku, gdy finansowanie dostępne w ramach umowy ma charakter odnawialny, a termin dostępności przekracza 1 rok, Grupa klasyfikuje transze zgodnie z zamiarem i możliwością utrzymywania finansowania w ramach umowy, tj. jako zobowiązanie długoterminowe lub krótkoterminowe.

Krańcowa stopa procentowa leasingu szacowana jest jako średnioważony koszt długu Grupy TAURON skorygowany o indywidualny rating spółek z uwzględnieniem podziału na okresy trwania leasingu.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Kredyty i pożyczki	7 050 651	886 285
Wyemitowane obligacje	6 257 022	10 077 067
Leasing	1 006 603	25
Razem	14 314 276	10 963 377
Długoterminowe	11 830 183	8 488 210
Krótkoterminowe	2 484 093	2 475 167

35.1. Kredyty i pożyczki

Zaciągnięte kredyty i pożyczki na dzień 31 grudnia 2019 roku

Waluta	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	6 313 602	6 313 602	1 617 085	503 014	4 135	3 191 792	99 806	897 770
	stała	690 834	690 834	34 590	122 114	156 704	108 082	196 712	72 632
Razem PLN		7 004 436	7 004 436	1 651 675	625 128	160 839	3 299 874	296 518	970 402
EUR	zmienna	5 304	22 585	22 585	-	-	-	-	-
Razem EUR		5 304	22 585	22 585	-	-	-	-	-
USD	zmienna	198	754	754	-	-	-	-	-
Razem USD		198	754	754	-	-	-	-	-
Razem			7 027 775	1 675 014	625 128	160 839	3 299 874	296 518	970 402
Odsetki zwiększające wartość bilansową			22 876						
Razem			7 050 651						

Zaciągnięte kredyty i pożyczki na dzień 31 grudnia 2018 roku

Waluta	Stopa oprocentowania	Wartość kredytów, pożyczek na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego):					
		w walucie	w złotych	poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
PLN	zmienna	34 832	34 832	19 159	3 183	4 243	4 135	4 112	-
	stała	845 983	845 983	53 557	102 298	140 678	140 678	233 495	175 277
Razem PLN		880 815	880 815	72 716	105 481	144 921	144 813	237 607	175 277
USD	zmienna	204	767	767	-	-	-	-	-
Razem USD		204	767	767	-	-	-	-	-
Razem			881 582	73 483	105 481	144 921	144 813	237 607	175 277
Odsetki zwiększające wartość bilansową			4 703						
Razem			886 285						

Główne zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek przedstawia tabela poniżej.

Kredyt/ pożyczka	Kredytodawca/ pożyczkodawca	Cel	Oprocento- wanie	Termin spłaty	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Kredyt	Konsorcjum banków	Umorzenie obligacji oraz wydatki inwestycyjne i ogólnokorporacyjne Grupy	zmienna	28.06.2020 *	1 839 159	-
				02.09.2020 *	151 376	-
				10.09.2020 *	302 555	-
				01.10.2020 *	604 070	-
				14.10.2020 *	301 714	-
				31.01.2020	502 358	-
				30.04.2020	502 330	-
				28.02.2020	501 195	-
				13.01.2020	600 868	-
Kredyt	Bank Gospodarstwa Krajowego	Wydatki inwestycyjne Grupy oraz refinansowanie części zadłużenia	zmiennie	20.12.2033	998 458	-
Kredyt	Europejski Bank Inwestycyjny	Budowa kotła opalanego biomasą w Elektrowni Jaworzno III oraz remont turbiny parowej	stałe	15.12.2021	40 047	59 116
		Budowa i rozruch bloku kogeneracyjnego w EC Bielsko - Biała	stałe	15.12.2021	57 294	84 613
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych	stałe	15.06.2024	175 298	212 219
			stałe	15.09.2024	89 820	107 353
			stałe	15.09.2024	112 661	134 738
		Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych oraz modernizacja elektrowni wodnych	stałe	15.03.2027	219 415	252 637
Kredyt w rachunku bieżącym	Bank Gospodarstwa Krajowego	Finansowanie transakcji na uprawnienia do emisji CO ₂ , energię elektryczną i gaz na giełdach europejskich	zmiennie	31.12.2020	20 456	-
Pożyczka	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Budowa jednostki wytwórczej OZE w Elektrowni Jaworzno III	zmiennie	15.12.2022	12 000	16 000
Pozostałe kredyty i pożyczki					19 577	19 609
Razem					7 050 651	886 285

* Transza klasyfikowana jako zobowiązanie długoterminowe

Zgodnie z zapisami umowy kredytowej z dnia 19 czerwca 2019 roku zawartej z konsorcjum banków maksymalny okres ciągnięcia poszczególnych transz kredytu to 12 miesięcy. Finansowanie dostępne w ramach umowy ma jednak

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.

*Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)*

charakter odnawialny, a termin jego dostępności to koniec 2022 roku. Część zaciągniętych na dzień 31 grudnia 2019 roku transz została zaciągnięta z 12-miesięcznym terminem spłaty, przypadającym w 2020 roku. Ze względu na zamiar i możliwość utrzymywania finansowania w ramach wspomnianej umowy przez okres przekraczający 12 miesięcy od dnia bilansowego odnośnie transz kredytu o 12-miesięcznym terminie spłaty, zobowiązanie to prezentowane jest jako zobowiązanie długoterminowe. Pozostałe transze o pierwotnym terminie zapadalności poniżej 1 roku, klasyfikowana są jako zobowiązania krótkoterminowe, zgodnie z umownym terminem spłaty.

Zmianę stanu kredytów i pożyczek bez odsetek zwiększających wartość bilansową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	881 582	1 185 231
Wpływ zastosowania MSSF 9	-	(33 055)
Bilans otwarcia po przekształceniu	881 582	1 152 176
Zmiana stanu kredytów w rachunku bieżącym i zobowiązań z tytułu pożyczek cash pool	21 453	(96 683)
Zmiana stanu pozostałych kredytów i pożyczek:	6 124 740	(173 911)
Spłata	(1 367 360)	(168 874)
Zaciągnięcie*	5 646 173	293
Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu*	1 837 822	-
Umorzenie	-	(11 138)
Zmiana wyceny	8 105	5 808
Bilans zamknięcia	7 027 775	881 582

* Zostały uwzględnione koszty zaciągnięcia kredytu.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa dokonała następujących transakcji odnośnie kredytów i pożyczek (w wartości nominalnej), bez kredytów w rachunku bieżącym:

Kredytodawca	Opis	Rok zakończony 31 grudnia 2019	
		Ciągnięcie	Spłata
Konsorcjum banków	Transza 1 - zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu	1 839 600	
	Pozostałe transze 2-12	4 650 000	(1 200 000)
Bank Gospodarstwa Krajowego	Ciągnięcie transz 1-4 (całość dostępnego finansowania)	1 000 000	
Europejski Bank Inwestycyjny	Spłata rat kapitałowych zgodnie z harmonogramem		(162 318)
Pozostałe umowy			(5 042)
Razem, w tym:		7 489 600	(1 367 360)
Przepływy pieniężne		5 150 000	(867 360)
Rozliczenie netto (bez przepływu środków pieniężnych)		2 339 600	(500 000)

Umowa kredytu z konsorcjum banków (zastąpienie programu emisji obligacji)

W dniu 19 czerwca 2019 roku została zawarta umowa kredytu na kwotę 6 070 000 tysięcy złotych, której stroną jest Spółka jako kredytobiorca oraz Bank Handlowy w Warszawie S.A., Santander Bank Polska S.A., CaixaBank S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, Industrial and Commercial Bank of China (Europe) S.A. Oddział w Polsce, ING Bank Śląski S.A., mBank S.A., MUFG Bank (Europe) N.V., MUFG Bank (Europe) N.V. S.A. Oddział w Polsce oraz Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. jako kredytodawcy.

Umowa kredytu zasadniczo zastępuje program emisji obligacji do kwoty 6 270 000 tysięcy złotych zawarty w dniu 24 listopada 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami z bankami będącymi stroną zawartej w dniu 19 czerwca 2019 roku umowy kredytu oraz z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A., który będzie kontynuował finansowanie Spółki w ramach programu obligacji.

Kluczowe parametry finansowania określone w umowie kredytu, w tym poziom marży, okres obowiązywania finansowania i poziom zaangażowania finansowego poszczególnych kredytodawców nie ulegają zmianie względem programu obligacji. W ramach umowy kredytu Spółka ma dostępne finansowanie:

- do dnia 31 grudnia 2021 roku w wysokości 6 070 000 tysięcy złotych,
- do dnia 31 grudnia 2022 roku w wysokości 5 820 000 tysięcy złotych.

Zgodnie z umową środki w pierwszej kolejności, tj. środki z pierwszej uruchomionej w dniu 28 czerwca 2019 roku transzy kredytu zostały przeznaczone na wykup obligacji o wartości nominalnej 1 839 600 tysięcy złotych wyemitowanych dotychczas w ramach programu obligacji. Rozliczenie nastąpiło kwotami netto, tj. bez fizycznego transferu środków pieniężnych. Ponadto, finansowanie jest przeznaczone m.in. na realizację działań wynikających z aktualizacji kierunków strategicznych, będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025, zakładającej zwiększenie udziału źródeł odnawialnych w aktywach wytwórczych Grupy TAURON.

Do końca 2019 roku Spółka uruchomiła kolejne transze. Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo zobowiązania w wartości nominalnej z tytułu przedmiotowej umowy pozostające do spłaty wynosiło łącznie 5 289 600 tysięcy złotych.

Po dniu bilansowym TAURON Polska Energia S.A. zaciągnęła kolejne transze w ramach umowy kredytu z konsorcjum banków z dnia 19 czerwca 2019 roku oraz dokonała spłaty części uruchomionych środków. Na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego łączne zadłużenie Spółki w ramach umowy wynosi 4 989 600 tysięcy złotych.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A.

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 19 grudnia 2019 roku zawarła z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A., działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce, umowę kredytu na kwotę 750 000 tysięcy złotych, z której środki mogą zostać przeznaczone na pokrycie wydatków inwestycyjnych Grupy, w tym w szczególności na:

- szeroko rozumianą energetykę odnawialną,
- dystrybucję energii elektrycznej, w tym rozbudowę i modernizację sieci,
- refinansowanie istniejącego zadłużenia finansowego Spółki,

z zastrzeżeniem, że przedmiotowe finansowanie nie będzie wykorzystane na finansowanie lub refinansowanie projektów związanych z aktywami węglowymi.

Spłata kredytu nastąpi po pięciu latach od daty zawarcia umowy. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową (WIBOR) powiększoną o marżę banku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka nie zaciągnęła zadłużenia w ramach wspomnianej umowy.

Po dniu bilansowym w styczniu i lutym 2020 roku Spółka uruchomiła całość dostępnego finansowania.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG oraz umowy kredytu konsorcjalnego

Po dniu bilansowym, w dniu 16 marca 2020 roku TAURON Polska Energia S.A. zawarła z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tysięcy złotych, a w dniu 25 marca 2020 roku umowę kredytu konsorcjalnego z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce, o czym szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Kredyty w rachunku bieżącym

Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo kredytów w rachunkach bieżących wynosiło 23 339 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku 767 tysięcy złotych). Dostępne finansowanie oraz saldo kredytów w rachunkach bieżących TAURON Polska Energia S.A. w podziale na poszczególne umowy zostało przedstawione w nocie 48.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

35.2. Wyemitowane obligacje

Wyemitowane obligacje na dzień 31 grudnia 2019 roku

Emitent	Inwestor	Oprocentowanie	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Termin wykupu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)			
						Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 1 roku	od roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Obligacje niepodporządkowane											
TAURON Polska Energia S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	800 000	2021-2028	856	798 695	-	99 906	299 568	399 221
				630 000	2021-2029	657	629 711	-	69 980	209 914	349 817
	BNP Paribas Bank Polska S.A. ¹	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	3 100	25.03.2020	24	3 099	3 099	-	-	-
				6 300	9.11.2020	27	6 296	6 296	-	-	-
				51 000	29.12.2020	13	50 966	50 966	-	-	-
Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o.	Euroobligacje	stałe	EUR	500 000	5.07.2027	24 870	2 115 830	-	-	-	2 115 830
	Inwestorzy rynku niemieckiego	stałe	EUR	168 000	3.12.2029	2 127	710 424	-	-	-	710 424
Obligacje hybrydowe podporządkowane											
TAURON Polska Energia S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	400 000	29.03.2031 ³	761	399 362	-	-	-	399 362
				190 000	16.12.2034 ³	1 630	769 531	-	-	769 531	-
	Europejski Bank Inwestycyjny	stałe ²	PLN	400 000	17.12.2030 ³	1 243	394 658	-	-	-	394 658
				350 000	19.12.2030 ³	922	345 320	-	-	-	345 320
Razem						33 130	6 223 892	60 361	169 886	1 279 013	4 714 632

¹ Program emisji obligacji z 24.11.2015 r.

² W przypadku finansowania hybrydowego (podporządkowanego) – obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym okresie oprocentowanie jest stałe, natomiast w drugim okresie oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (EURIBOR/WIBOR) powiększoną o ustaloną marżę.

³ W przypadku obligacji podporządkowanych termin wykupu uwzględnia dwa okresy finansowania, o czym mowa poniżej. Terminy wykupu zaprezentowane w powyższej tabeli to ostateczne terminy wykupu wynikające z umowy, po dwóch okresach finansowania. Wycena obligacji na dzień bilansowy uwzględnia wcześniejszy wykup, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania. Wiekowanie uwzględnia szacunek spłaty po pierwszym okresie finansowania.

Wyemitowane obligacje na dzień 31 grudnia 2018 roku

Emitent	Inwestor	Oprocentowanie	Waluta	Wartość nominalna kapitału w walucie	Termin wykupu	Stan na dzień bilansowy		Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)			
						Narosłe odsetki	Wartość kapitału według zamortyzowanego kosztu	poniżej 1 roku	od roku do 2 lat	od 2 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Obligacje niepodporządkowane											
TAURON Polska Energia S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	1 000 000	2019-2028	1 070	998 281	99 935	99 891	299 519	498 936
				700 000	2020-2029	730	699 635	-	69 975	209 901	419 759
	Banki (gwaranci programu emisji) ¹	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	400 000	14.03.2019	566	400 000	400 000	-	-	-
				200 000	9.11.2020	854	199 764	-	199 764	-	-
				1 600 000	29.12.2020	387	1 598 100	-	1 598 100	-	-
	Inwestorzy krajowi TPEA1119	zmienne, oparte o WIBOR 6M	PLN	1 750 000	4.11.2019	7 555	1 749 400	1 749 400	-	-	-
Euroobligacje	stałe	EUR	500 000	5.07.2027	25 181	2 134 826	-	-	-	2 134 826	
Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o.	Inwestorzy rynku niemieckiego	stałe	EUR	168 000	3.12.2029	2 009	717 050	-	-	-	717 050
Obligacje hybrydowe podporządkowane											
TAURON Polska Energia S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	stałe ²	EUR	190 000	16.12.2034 ³	1 646	790 136	-	-	-	790 136
			PLN	400 000	17.12.2030 ³	1 243	398 781	-	-	-	398 781
			PLN	350 000	19.12.2030 ³	922	348 931	-	-	-	348 931
Razem						42 163	10 034 904	2 249 335	1 967 730	509 420	5 308 419

¹ Program emisji obligacji z 24.11.2015 r.

² W przypadku finansowania hybrydowego (podporządkowanego) – obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym okresie oprocentowanie jest stałe, natomiast w drugim okresie oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (EURIBOR/WIBOR) powiększoną o ustaloną marżę.

³ W przypadku obligacji podporządkowanych termin wykupu uwzględnia dwa okresy finansowania, o czym mowa poniżej. Terminy wykupu zaprezentowane w powyższej tabeli to ostateczne terminy wykupu wynikające z umowy, po dwóch okresach finansowania. Wycena obligacji na dzień bilansowy uwzględnia wcześniejszy wykup, w związku z zamiarem wykupu obligacji po zakończeniu pierwszego okresu finansowania. Wiekowanie uwzględnia szacunek spłaty po pierwszym okresie finansowania.

Obligacje wyemitowane przez Spółkę to obligacje kuponowe, niezabezpieczone. Zostały wyemitowane po cenie nominalnej, za wyjątkiem euroobligacji, które zostały wyemitowane po cenie emisyjnej stanowiącej 99,438% wartości nominalnej.

Euroobligacje zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Londynie (London Stock Exchange). Agencja ratingowa Fitch nadała euroobligacjom rating na poziomie "BBB".

Obligacje objęte przez Europejski Bank Inwestycyjny („EBI”) mają charakter podporządkowany, co oznacza, że w przypadku upadłości lub likwidacji emitenta, zobowiązania wynikające z obligacji będą miały pierwszeństwo

zaspokojenia jedynie przed wierzytelnościami akcjonariuszy Spółki. To z kolei pozytywnie wpływa na stabilność finansową Spółki, ponieważ obligacje są wyłączone z kalkulacji wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA, stanowiącego kowenant w krajowych umowach finansowania zawartych przez Spółkę. Ponadto 50% kwoty obligacji podporządkowanych zostało zaliczone przez agencję ratingową jako kapitał w modelu ratingowym, co ma korzystny wpływ na ocenę ratingową Grupy TAURON.

W przypadku obligacji objętych przez Europejski Bank Inwestycyjny wyróżnia się dwa okresy finansowania. W pierwszym okresie (tzw. non-call) nie jest możliwy wcześniejszy wykup obligacji przez Spółkę oraz nie jest możliwa wcześniejsza sprzedaż obligacji przez EBI na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w umowie subskrypcyjnej). Oprocentowanie w tym okresie jest stałe, natomiast po okresie non-call oprocentowanie jest zmienne oparte o stopę bazową (WIBOR dla obligacji wyemitowanych w PLN oraz EURIBOR dla obligacji wyemitowanych w EUR) powiększoną o ustaloną marżę. W przypadku obligacji wyemitowanych w PLN termin wykupu został określony na 12 lat od daty emisji, tj. na dzień 17 i 19 grudnia 2030 roku, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 7 lat, a kolejny na 5 lat. W przypadku obligacji wyemitowanych w EUR termin wykupu został określony na 18 lat od daty emisji, tj. w dniu 16 grudnia 2034 roku, przy czym zgodnie z charakterystyką finansowania hybrydowego zdefiniowano pierwszy okres finansowania na 8 lat, a kolejny na 10 lat.

Podporządkowany charakter mają również obligacje wyemitowane w ramach umowy z dnia 6 września 2017 roku zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego o wartości nominalnej 400 000 tysięcy złotych. W przypadku tych obligacji również wyróżnia się dwa okresy. W pierwszym 7-letnim okresie (tzw. non-call) nie jest możliwy wcześniejszy wykup obligacji przez Spółkę oraz nie jest możliwa wcześniejsza sprzedaż obligacji przez BGK na rzecz osób trzecich (w obu przypadkach z zastrzeżeniem wyjątków określonych w dokumentacji). Oprocentowanie jest zmienne oparte o WIBOR 6M powiększone o ustaloną marżę, przy czym po 7-letnim okresie finansowania marża jest dodatkowo powiększana.

Zmiana stanu obligacji bez odsetek zwiększających wartość bilansową

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	10 034 904	8 599 655
Emisja*	499 312	1 347 943
Wykup	(2 420 000)	-
Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu	(1 839 600)	-
Zmiana wyceny	(50 724)	87 306
Bilans zamknięcia	6 223 892	10 034 904

* Uwzględnione zostały koszty emisji.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka dokonała następujących transakcji emisji i wykupu obligacji:

Data emisji	Umowa/ Program	Opis	Rok zakończony 31 grudnia 2019	
			Emisja w wartości nominalnej	Wykup
14.03.2019	Program emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	Wykup obligacji zgodnie z terminem wykupu		(400 000)
25.03.2019		Emisja obligacji z terminem wykupu 25 marca 2020 roku	100 000	
29.03.2019	Obligacje podporządkowane, umowa z BGK z dnia 6 września 2017 roku	Emisja obligacji z terminem wykupu 29 marca 2031 roku	400 000	
21.06.2019	Umowa z BGK z dnia 31 lipca 2013 roku	Wcześniejszy wykup obligacji o wartościach nominalnych: - 100 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2019 roku; - 100 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2020 roku; - 70 000 tysięcy złotych i pierwotnym terminie wykupu 20 grudnia 2020 roku. Wykup nastąpił ze środków uzyskanych z tytułu zaciągnięcia w dniu 21 czerwca 2019 roku transzy kredytu udzielonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2018 roku.		(270 000)
28.06.2019	Program emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku	Wykup obligacji w celu umorzenia, objętych przez obligatariuszy będących stroną umowy kredytu (rozliczenie netto).		(1 839 600)
04.11.2019	Program rynkowy TPEA1119	Wykup obligacji zgodnie z terminem wykupu		(1 750 000)
Razem			500 000	(4 259 600)

Zastąpienie programu emisji obligacji umową kredytu

W dniu 19 czerwca 2019 roku została zawarta umowa kredytu na kwotę 6 070 000 tysięcy złotych, o której szerzej w nocie 35.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Umowa kredytu zasadniczo zastępuje program emisji obligacji do kwoty 6 270 000 tysięcy złotych zawarty w dniu 24 listopada 2015 roku wraz z późniejszymi zmianami z bankami będącymi stroną zawartej w dniu 19 czerwca 2019 roku umowy kredytu oraz z bankiem BNP Paribas Bank Polska S.A., który będzie kontynuował finansowanie Spółki w ramach programu obligacji, utrzymując zaangażowanie wynikające z objętych dotychczas obligacji, do terminu wykupu ustalonego w warunkach emisji przypadającego maksymalnie do końca 2020 roku.

Zgodnie z umową środki w pierwszej kolejności, tzn. z pierwszej transzy kredytu z dnia 28 czerwca 2019 roku, zostały przeznaczone na wykup obligacji o wartości nominalnej 1 839 600 tysięcy złotych wyemitowanych dotychczas w ramach programu obligacji i objętych przez banki będące stroną umowy kredytu. Rozliczenie nastąpiło kwotami netto, tj. bez fizycznego transferu środków pieniężnych.

W związku z zawarciem umowy kredytu anulowane zostało zobowiązanie banków do obejmowania obligacji emitowanych poprzez program obligacji, tym samym Spółka nie będzie realizowała kolejnych emisji w jego ramach.

Ustanowienie programu emisji obligacji

Po dniu bilansowym, w dniu 6 lutego 2020 roku TAURON Polska Energia S.A. zawarła z Santander Bank Polska S.A. umowę programową, na podstawie której został ustanowiony program emisji obligacji, o czym szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

35.3. Kowenanty w umowach dotyczących zadłużenia

Podpisane z bankami umowy nakładają na Spółkę zobowiązania natury prawno-finansowej (kovenanty), stosowane standardowo w tego rodzaju transakcjach. Kluczowym kowenantem jest wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (dla krajowych umów kredytów długoterminowych oraz krajowych programów emisji obligacji), który określa poziom zadłużenia pomniejszonego o środki pieniężne w relacji do generowanej EBITDA. Maksymalna dopuszczalna wartość wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA wynosi 3,5. Wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA kalkulowany jest na bazie danych skonsolidowanych.

Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2019 roku wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA, stanowiący kowenant w krajowych umowach kredytów długoterminowych oraz krajowych programach emisji obligacji, obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 2,81, w związku z czym kowenant nie został przekroczony.

W listopadzie 2019 roku, Spółka wykupiła obligacje TPEA1119, których warunki emisji określały dopuszczalny poziom wskaźnika zadłużenie netto/EBITDA jako 3,0x przy nieco innej definicji tego kowenantu. Zasadniczą różnicą w porównaniu do definicji zawartych w obowiązujących umowach finansowania, warunki emisji TPEA1119 zawierały definicję wskaźnika uwzględniającą w zadłużeniu Grupy zobowiązania wynikające z wyemitowanych obligacji podporządkowanych oraz wpływ MSSF 16 *Leasing*.

Zgodnie ze stanem na dzień 30 czerwca 2019 roku wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA liczony zgodnie z definicją zawartą w warunkach emisji obligacji na okaziciela serii TPEA1119, wyemitowanych w dniu 4 listopada 2014 roku na łączną kwotę 1 750 000 tysięcy złotych osiągnął poziom 3,04, tym samym przekroczył dopuszczalny maksymalny poziom 3,0, określony w warunkach emisji serii TPEA1119. Niniejsze zdarzenie mogło stanowić podstawę do żądania wcześniejszego wykupu obligacji serii TPEA1119 pod warunkiem udzielenia zgody na takie działanie przez zgromadzenie obligatariuszy. Do dnia wykupu obligacji serii TPEA1119, co miało miejsce 4 listopada 2019 roku, nie doszło do żądania wcześniejszego wykupu obligacji przez obligatariuszy. Fakt przekroczenia przez wskaźnik zadłużenie netto/EBITDA (liczony wg definicji zawartej w warunkach emisji serii TPEA1119) poziomu 3,0 nie powodował i nie powoduje naruszenia innych umów finansowania zawartych przez Spółkę i nie wywołuje negatywnych konsekwencji związanych z tymi umowami.

Pozostałe warunki umów finansowania nie zostały naruszone.

35.4. Zobowiązanie z tytułu leasingu

W związku z wejściem w życie MSSF 16 *Leasing* Spółka ujęła na dzień 1 stycznia 2019 roku zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 918 115 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 8.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Spółka posiadała zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości 1 006 603 tysiące złotych. Zobowiązanie dotyczy przede wszystkim prawa wieczystego użytkowania gruntu, umów za zajęcie pasa drogowego, umów najmu i dzierżawy gruntów, służebności przesyłu oraz najmu pomieszczeń biurowych i magazynowych.

Wiekowanie zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2019 roku

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
do 1 roku	110 893	2
od 1 do 5 lat	309 789	8
od 5 do 10 lat	298 093	10
od 10 do 20 lat	500 368	8
powyżej 20 lat	708 324	-
Wartość niezdyskontowana opłat leasingowych	1 927 467	28
Dyskonto	(920 864)	(3)
Wartość bieżąca opłat leasingowych	1 006 603	25
Umowy leasingu niespełniające warunków uznania za leasing finansowy zgodnie z definicją zawartą w umowach finansowania	1 006 603	-
Umowy leasingu ujmowane w kalkulacji kowenantów (zgodnie z definicją zawartą w umowach finansowania)	-	25

Wartość niezdyskontowana i bieżąca opłat leasingowych w tabeli powyżej wykazana została na dzień 31 grudnia 2019 roku zgodnie z MSSF 16 *Leasing*, a na dzień 31 grudnia 2018 roku zgodnie z MSR 17 *Leasing*.

Grupa zdecydowała się na zastosowanie MSSF 16 *Leasing* ze skutkiem od 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 17 *Leasing*, KIMSF 4 *Ustalenie, czy umowa zawiera leasing* oraz SKI 15 *Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne*.

36. Rezerwy na świadczenia pracownicze

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zgodnie z zakładowymi regulaminami wynagradzania pracownicy spółek Grupy mają prawo do następujących świadczeń po okresie zatrudnienia:

- odpraw emerytalno-rentowych - wypłacanych jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę lub rentę,
- odpraw pośmiertnych,
- ekwiwalentu pieniężnego wynikającego z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczeń z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Powyższe rezerwy stanowią program określonych świadczeń po okresie zatrudnienia.

Pracownicy spółek Grupy są również uprawnieni do nagród jubileuszowych, które są wypłacane po przepracowaniu określonej liczby lat.

Wartość bieżąca rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz rezerw na nagrody jubileuszowe na każdy dzień bilansowy jest obliczana przez niezależnego aktuarium przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Rezerwy obliczane są metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia bilansowego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Zyski i straty aktuarialne z wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmowane są w całości w pozostałych całkowitych dochodach (skumulowana kwota ujmowana jest w zyskach zatrzymanych), natomiast zyski i straty aktuarialne od nagród jubileuszowych odnoszone są do wyniku finansowego.

Pozostałe zwiększenia i zmniejszenia stanu rezerw ujmowane są w kosztach operacyjnych w przypadku pracowników, pozostałych kosztach/przychodach operacyjnych w przypadku emerytów i rencistów oraz w ciężar kosztów finansowych w części dotyczącej odsetek stanowiących rozwinięcie dyskonta rezerw.

Zgodnie z MSR 19 *Świadczenia pracownicze* Grupa ujmuje również rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie programów dobrowolnych odejść. Wycena świadczeń opiera się na przewidywanej liczbie pracowników, którzy przyjmą propozycję rozwiązania stosunku pracy oraz oszacowanej wartości odprawy.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2019 roku	31 grudnia 2018 roku
Stopa dyskontowa (%)	2,10%	3,00%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,50%	2,50%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,93% - 8,98%	1,13% - 8,69%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	2,50%*	2,50%
Przewidywana stopa wzrostu cen energii elektrycznej (%)	3,50%	3,50%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFSS (%)	3,50%	3,50%
Pozostały średni okres zatrudnienia	12,18 - 22,67	11,06 - 20,67

*Stopa wzrostu wynagrodzeń 2,5% od roku 2021. W 2020 roku przyjęta stopa wzrostu wynagrodzeń dla części spółek różni się od przyjętej na lata kolejne.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe	1 397 489	1 188 829
Rezerwa na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe rezerwy pracownicze	34 409	42 649
Razem	1 431 898	1 231 478
Długoterminowe	1 313 480	1 114 191
Krótkoterminowe	118 418	117 287

36.1. Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	331 270	370 267	91 720	395 572	1 188 829
Koszty bieżącego zatrudnienia	16 501	9 066	2 736	22 734	51 037
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	42 973	71 633	25 714	66 773	207 093
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	40 623	60 007	16 016	37 262	153 908
powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	4 843	7 097	1 892	4 983	18 815
powstałe na skutek innych zmian	(2 493)	4 529	7 806	24 528	34 370
Wyplacone świadczenia	(21 299)	(11 524)	(3 325)	(46 070)	(82 218)
Koszty przeszłego zatrudnienia	56	-	-	-	56
Koszty odsetek	8 922	10 712	2 565	10 493	32 692
Bilans zamknięcia	378 423	450 154	119 410	449 502	1 397 489
Długoterminowe	338 410	436 769	115 928	403 437	1 294 544
Krótkoterminowe	40 013	13 385	3 482	46 065	102 945

Zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze, rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	321 894	530 215	106 321	510 678	1 469 108
Koszty bieżącego zatrudnienia	16 273	9 207	2 735	22 342	50 557
Zyski i straty aktuarialne, w tym:	5 961	8 297	572	19 068	33 898
powstałe na skutek zmian założeń finansowych	13	-	-	10	23
powstałe na skutek innych zmian	5 948	8 297	572	19 058	33 875
Wyplacone świadczenia	(21 867)	(12 242)	(3 237)	(45 486)	(82 832)
Koszty przeszłego zatrudnienia	217	(176 322)	(17 332)	(121 859)	(315 296)
Koszty odsetek	8 792	11 112	2 661	10 829	33 394
Bilans zamknięcia	331 270	370 267	91 720	395 572	1 188 829
Długoterminowe	297 363	357 052	88 587	349 732	1 092 734
Krótkoterminowe	33 907	13 215	3 133	45 840	96 095

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku nastąpił znaczny wzrost rezerw aktuarialnych z tytułu zmiany założeń aktuarialnych w kwocie 207 093 tysiące złotych, w tym głównie w związku ze spadkiem przyjętej do wyliczeń stopy dyskontowej, z czego 66 773 tysiące złotych zwiększyło koszty operacyjne Grupy, a 140 320 tysięcy złotych zostało ujęte w pozostałych całkowitych dochodach Grupy.

Koszty przeszłego zatrudnienia, które wpłynęły na zmniejszenie rezerw w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku w kwocie 315 296 tysięcy złotych są w głównej mierze wynikiem rozwiązania przez spółkę z segmentu Wytwarzanie rezerw na taryfę pracowniczą i Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w łącznej wysokości 194 209 tysięcy złotych oraz rezerwy na nagrody jubileuszowe w wysokości 121 172 tysiące złotych (jednocześnie zostały wypłacone pracownikom odszkodowania w wysokości 79 316 tysięcy złotych, co obciążało koszty operacyjne Grupy).

Analiza wrażliwości

Na dzień 31 grudnia 2019 roku została przeprowadzona analiza wrażliwości wyników wyceny na zmianę stopy dyskonta finansowego oraz na zmiany planowanych wzrostów podstaw w przedziale -0,5 p.p./+0,5 p.p.

Poniższa tabela prezentuje wartość bilansową poszczególnych tytułów rezerw oraz wartości rezerw wyliczone przy zmienionych założeniach oraz jak zmieniłaby się wartość bilansowa przy innych założeniach (odchylenie):

Tytuł rezerwy	Wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2019	Stopa dyskonta finansowego				Planowane wzrosty podstaw			
		-0,5 p.p.		+0,5 p.p.		-0,5 p.p.		+0,5 p.p.	
		saldo	odchylenie	saldo	odchylenie	saldo	odchylenie	saldo	odchylenie
Odpłaty emerytalne, rentowe i pośmiertne	378 423	396 532	18 109	361 623	(16 800)	362 327	(16 096)	395 566	17 143
Taryfa pracownicza	450 154	489 805	39 651	415 200	(34 954)	415 453	(34 701)	489 069	38 915
Koszty odpisu na ZFŚS	119 410	130 001	10 591	110 079	(9 331)	110 147	(9 263)	129 804	10 394
Nagrody jubileuszowe	449 502	466 184	16 682	433 832	(15 670)	437 449	(12 053)	462 194	12 692
Razem		1 482 522	85 033	1 320 734	(76 755)	1 325 376	(72 113)	1 476 633	79 144
wpływ na wynik finansowy			16 682		(15 670)		(12 053)		12 692
wpływ na pozostałe całkowite dochody			68 351		(61 085)		(60 060)		66 452

Podziału rezerw na długo i krótkoterminowe Grupa dokonuje na podstawie szacunków dotyczących rozkładu wypłat w czasie przygotowanego przy pomocy technik aktuarialnych.

Okresy zapadalności rezerw na świadczenia pracownicze

Rok	Odpłaty emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa pracownicza	ZFŚS	Nagrody jubileuszowe	Razem rezerwy
2020	40 013	13 385	3 482	46 065	102 945
2021	22 597	14 208	3 767	41 379	81 951
2022	25 823	14 355	3 828	37 349	81 355
2023	20 932	14 542	3 905	35 391	74 770
2024	20 675	14 742	3 979	33 278	72 674
Pozostałe lata	248 383	378 922	100 449	256 040	983 794
Razem	378 423	450 154	119 410	449 502	1 397 489

36.2. Rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe rezerwy na świadczenia pracownicze

	Rok zakończony 31 grudnia 2019				Rok zakończony 31 grudnia 2018			
	Programy dobrowolnych odejść		Pozostałe rezerwy	Razem	Programy dobrowolnych odejść		Pozostałe rezerwy	Razem
	Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja			Segment Wytwarzanie	Segment Dystrybucja		
Bilans otwarcia	26 891	5 100	10 658	42 649	29 567	10 542	5 706	- 45 815
Utworzenie	23 044	-	10 877	33 921	10 198	5 100	-	18 619
Rozwiązanie	(9 602)	(4 087)	-	(13 689)	(2 245)	(7 917)	-	(338)
Wykorzystanie	(5 979)	(1 013)	(8 158)	(15 150)	(10 629)	(2 625)	(5 706)	(7 623)
Pozostałe zmiany	(13 322)	-	-	(13 322)	-	-	-	-
Bilans zamknięcia	21 032	-	13 377	34 409	26 891	5 100	-	10 658 42 649
Długoterminowe	13 128	-	5 808	18 936	21 457	-	-	-
Krótkoterminowe	7 904	-	7 569	15 473	5 434	5 100	-	10 658

37. Rezerwy na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa na koszty demontażu środków trwałych i rekultywacji terenu obejmuje głównie rezerwę na koszty likwidacji zakładów górniczych, w odniesieniu do których istnieje obowiązek likwidacji i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji.

Rezerwa ustalana jest w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta oraz salda tworzonego zgodnie z odrębnymi przepisami Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych. Podstawą szacowania wielkości rezerwy są opracowania sporządzone w oparciu o prognozy eksploatacji złoża (dla obiektów górniczych) oraz analizy technologiczno-ekonomiczne.

W odniesieniu do kopalń węgla kamiennego rezerwa ujmowana jest drugostronnie zgodnie z MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe* jako składnik wartości środków trwałych zakładu górniczego, a zmiany szacunków ujmowane są zgodnie z interpretacją KIMSF 1 *Zmiany istniejących zobowiązań z tytułu wycofania z eksploatacji, rekultywacji i zobowiązań o podobnym charakterze*, tj. jako korekty salda rezerwy oraz skapitalizowanych przyszłych kosztów likwidacji zakładów górniczych. Odwracanie dyskonta ujmowane jest w wyniku finansowym.

Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

Grupa tworzy rezerwę na szacunkowe koszty demontażu, w tym w odniesieniu do farm wiatrowych, w oparciu o szacunki przyszłych kosztów likwidacji opracowywane przez niezależnych ekspertów z uwzględnieniem dyskonta, ale także na likwidację środków trwałych i koszty przeprowadzenia rekultywacji miejsca, w którym środki trwałe się znajdowały, w przypadku, gdy istnieje

zobowiązanie wynikające z nabycia lub używania składników rzeczowego majątku trwałego.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa szacuje wysokość tworzonych rezerw w oparciu o przyjęte założenia, metodologię i sposób kalkulacji właściwy dla danego tytułu rezerw, oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz określając wiarygodny poziom kwoty niezbędnej do spełnienia obowiązku. Grupa tworzy rezerwy, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019			Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy razem	Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych	Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	202 599	135 878	338 477	191 975	124 091	316 066
Nabycie przedsięwzięcia	-	60 817	60 817	-	-	-
Odwroćenie dyskonta	6 078	3 651	9 729	5 759	3 711	9 470
Zmiana stopy dyskontowej	97 042	11 303	108 345	-	-	-
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	166	(25 522)	(25 356)	4 865	10 232	15 097
Wykorzystanie	-	(5 367)	(5 367)	-	(2 156)	(2 156)
Pozostałe zmiany	-	13 322	13 322	-	-	-
Bilans zamknięcia	305 885	194 082	499 967	202 599	135 878	338 477
Długoterminowe	305 493	164 142	469 635	202 599	102 378	304 977
Krótkoterminowe	392	29 940	30 332	-	33 500	33 500
Część długoterminowa pozostałych rezerw			193 495			91 536
Razem			663 130			396 513

37.1. Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

Rezerwa tworzona jest w odniesieniu do zakładów górniczych wchodzących w skład Grupy na bazie szacunku przewidywanych kosztów likwidacji obiektów i przywrócenia stanu pierwotnego terenu po zakończeniu eksploatacji. W ramach rezerwy na koszty likwidacji zakładów górniczych ujmowane jest saldo Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych („FLZG”), który zgodnie z przepisami ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz przepisami wykonawczymi wydanymi do tej ustawy tworzony jest przez przedsiębiorstwa górnicze wchodzące w skład Grupy w określonym stosunku procentowym do wartości podatkowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych, lub w odniesieniu do opłaty eksploatacyjnej, poprzez przekazanie środków pieniężnych w wysokości równowartości odpisów na wydodrębiony rachunek bankowy. Aktywa finansowe FLZG prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako długoterminowe i krótkoterminowe aktywa finansowe, natomiast saldo FLZG ujmowane jest w ramach rezerwy na przyszłe koszty likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo rezerwy wyniosło 305 885 tysięcy złotych. W wyniku aktualizacji rezerwy na dzień 31 grudnia 2019 roku na skutek zmiany stopy dyskonta zaktualizowano wartość rezerwy, zwiększając ją o 97 042 tysiące złotych.

Tabele poniżej przedstawiają kwotę odpisu na FLZG, stan aktywów FLZG oraz saldo zobowiązań z tytułu przyszłych kosztów likwidacji obiektów zakładów górniczych.

Aktywa finansowe Funduszu Likwidacji Zakładów Górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Stan środków na 1 stycznia	47 126	42 475
Odprowadzone środki	4 046	4 150
Odsetki	888	2 133
Wykorzystanie	(1 832)	(1 632)
Stan środków na 31 grudnia	50 228	47 126
Odpisy na FLZG w okresie	(4 193)	(4 037)

Rezerwa na koszty likwidacji zakładów górniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych	53 962	50 931
Nadwyżka zdyskontowanych szacowanych kosztów likwidacji	251 923	151 668
Razem	305 885	202 599

37.2. Rezerwa na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019				Rok zakończony 31 grudnia 2018			
	Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów	Rezerwa na demontaż farm wiatrowych	Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwy na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych razem	Rezerwa na rekultywację składowisk popiołów	Rezerwa na demontaż farm wiatrowych	Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych	Rezerwy na koszty rekultywacji i demontażu oraz likwidację środków trwałych razem
Bilans otwarcia	42 150	60 033	33 695	135 878	40 990	57 887	25 214	124 091
Nabycie przedsięwzięcia	-	60 817	-	60 817	-	-	-	-
Odwrocenie dyskonta	942	1 801	908	3 651	1 228	1 736	747	3 711
Zmiana stopy dyskontowej	-	10 209	1 094	11 303	-	-	-	-
Utworzenie/(rozwiązanie) netto	(12 116)	-	(13 406)	(25 522)	(68)	410	9 890	10 232
Wykorzystanie	-	-	(5 367)	(5 367)	-	-	(2 156)	(2 156)
Pozostałe zmiany	-	-	13 322	13 322	-	-	-	-
Bilans zamknięcia	30 976	132 860	30 246	194 082	42 150	60 033	33 695	135 878
Długoterminowe	14 209	132 860	17 073	164 142	29 208	60 033	13 137	102 378
Krótkoterminowe	16 767	-	13 173	29 940	12 942	-	20 558	33 500

Rezerwa na koszty likwidacji środków trwałych dotyczy likwidacji komina w Elektrowni Jaworzno oraz likwidacji chłodni kominowych i bloku w Elektrowni Łagisza.

38. Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadectw pochodzenia energii i emisji CO₂

Poniższa tabela prezentuje rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji CO₂, opisaną szerzej w nocie 38.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii, opisaną szerzej w nocie 38.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019			Rok zakończony 31 grudnia 2018		
	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji CO ₂	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem	Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji CO ₂	Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	111 406	384 066	495 472	324 937	624 009	948 946
Utworzenie	774 614	599 113	1 373 727	611 668	676 682	1 288 350
Rozwiązanie	(75)	(3 841)	(3 916)	(81)	(8 984)	(9 065)
Wykorzystanie	(113 646)	(373 404)	(487 050)	(825 118)	(907 641)	(1 732 759)
Bilans zamknięcia	772 299	605 934	1 378 233	111 406	384 066	495 472

38.1. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji CO₂

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa tworzy rezerwę na koszty umorzenia uprawnień do emisji CO₂. Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów objętych systemem uprawnień do emisji jest tworzona wówczas, gdy rzeczywista emisja za dany rok obrotowy wskazuje na przewidywany niedobór uprawnień w odniesieniu do przyznaných nieodpłatnie Grupie uprawnień do emisji, z uwzględnieniem przypisania nieodpłatnych uprawnień do emisji na instalacje przynależne do poszczególnych spółek segmentu Wytwarzanie. Spółki Grupy objęte systemem EU ETS są zobowiązane do 30 kwietnia następnego roku umorzyć uprawnienie za każdą emitowaną w danym roku tonę dwutlenku węgla.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych (podatki i opłaty) w wysokości:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami:
 - w wartości zerowej - w przypadku uprawnień otrzymanych nieodpłatnie,
 - w cenie nabycia - w przypadku zakupionych uprawnień;
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy uprawnieniami:
 - w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup uprawnień z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący,
 - następnie w wartości rynkowej uprawnień brakujących do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wartości ewentualnej kary - zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Warunkiem przyznania bezpłatnych uprawnień do emisji instalacjom wytwarzającym energię elektryczną w latach 2013-2020 jest poniesienie przez nie nakładów finansowych na realizację zadań inwestycyjnych zgłoszonych w Krajowym Planie Inwestycyjnym (KPI).

W dacie umorzenia uprawnień następuje wyksięgowanie uprawnień do emisji zakwalifikowanych jako krótkoterminowe aktywa niematerialne w korespondencji z rezerwą na zobowiązania z tytułu emisji gazów.

Zmianę stanu rezerwy na zobowiązanie z tytułu emisji gazów w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku z podziałem na wypełnienie obowiązku za lata 2019 i 2018 prezentuje tabela poniżej.

	Wypełnienie obowiązku umorzenia za rok zakończony 31 grudnia 2019	Wypełnienie obowiązku umorzenia za rok zakończony 31 grudnia 2018	Razem rezerwa za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku
Bilans otwarcia	-	111 406	111 406
Utworzenie	772 299	2 315	774 614
Rozwiązanie	-	(75)	(75)
Wykorzystanie	-	(113 646)	(113 646)
Bilans zamknięcia	772 299	-	772 299
instalacje TAURON Wytwarzanie S.A.	668 343	-	668 343
instalacje TAURON Ciepło Sp. z o.o.	103 956	-	103 956

Wzrost kosztu utworzenia rezerwy na zobowiązania z tytułu emisji CO₂ w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do okresu porównywalnego został opisany w nocie 13 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

38.2. Rezerwa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną i jej odsprzedażą do odbiorcy finalnego mają obowiązek zakupu i przedstawienia do umorzenia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii lub uiszczenia opłaty zastępczej. Jeżeli za dany rok obrotowy udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia energii w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii odbiorcom końcowym jest zgodny z limitami zawartymi w rozporządzeniach Ministra Gospodarki – obowiązek uznaje się za spełniony.

W celu wypełnienia obowiązku przedstawienia do umorzenia praw lub uiszczenia opłaty zastępczej Grupa na koniec okresów sprawozdawczych tworzy rezerwę na koszty wypełnienia tego obowiązku.

Rezerwę z tytułu obowiązku przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej ujmuje się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami pochodzenia – w pierwszej kolejności w wartościach wynikających z zawartych transakcji terminowych na zakup świadectw z przeznaczeniem pod spełnienie obowiązku za rok bieżący, a następnie w wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień bilansowy lub w wysokości opłaty zastępczej – zgodnie z zamiarem odnośnie sposobu wypełnienia obowiązku.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Rozliczenie kwoty rezerwy oraz umorzenie praw majątkowych następuje na dzień umorzenia tych praw przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki lub na dzień poniesienia opłaty zastępczej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku rezerwa krótkoterminowa z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii elektrycznej dotycząca obowiązku za rok 2019 została oszacowana w wysokości 605 934 tysiące złotych, z czego: obowiązek w wysokości 594 968 tysięcy złotych jest pokryty posiadanymi na dzień bilansowy świadectwami, a obowiązek w wysokości 10 966 tysięcy złotych Grupa planuje spełnić poprzez zakup praw majątkowych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Grupa wypełniła obowiązek umorzenia certyfikatów pochodzenia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, z kogeneracji oraz świadectw efektywności energetycznej za 2018 rok. W związku z powyższym wykorzystana została rezerwa w kwocie 373 404 tysiące złotych.

Spadek kosztu utworzenia rezerwy z tytułu obowiązku przedstawienia świadectw pochodzenia energii w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku w porównaniu do okresu porównywalnego wiąże się w głównej mierze z faktem, iż na podstawie zmienionych przepisów prawnych w bieżącym okresie nie było obowiązku tworzenia rezerw na świadectwa pochodzenia energii z kogeneracji (czerwone, żółte i fioletowe certyfikaty). W okresie porównywalnym istniał obowiązek w tym zakresie.

39. Pozostałe rezerwy

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe rezerwy obejmują:

- Rezerwę na bezumowne korzystanie z nieruchomości
Grupa tworzy rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są obiekty energetyczne lub technologiczne, sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze, w kwocie prawdopodobnych kosztów (wraz z naliczonymi odsetkami, jeżeli można je oszacować w sposób wiarygodny) odszkodowań z tego tytułu należnych właścicielom nieruchomości do dnia bilansowego. Grupa nie tworzy rezerw na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym stanie korzystania z tych gruntów, w tym na ustanowienie służebności przesyłu lub służebności gruntowych. Utworzenie i rozwiązanie rezerwy odnoszone jest w pozostałe koszty/przychody operacyjne oraz w części dotyczącej

naliczonych odsetek do kosztów/przychodów finansowych.

- Rezerwę na umowy rodzące obciążenia
Jeżeli Grupa jest stroną umowy, na podstawie której nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku przeważają nad korzyściami, które będą uzyskane na jej mocy, obecny obowiązek wynikający z umowy Grupa ujmuje i wycenia jako rezerwę. Na nieuniknione koszty wynikające z umowy składają się co najmniej koszty netto zakończenia umowy, odpowiadające kwocie niższej spośród kwot kosztów wypełnienia umowy i kosztów wszelkich odszkodowań lub kar wynikających z jej niewypełnienia. Nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku powiększa się o wartość wymaganych odsetek, jeżeli można je oszacować w sposób wiarygodny.
- Pozostałe tytuły rezerw, które dotyczą głównie spraw sądowych, roszczeń od kontrahentów lub innych podmiotów, potencjalnych kar wynikających z postępowań administracyjnych Urzędu Regulacji Energetyki i Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz rozliczeń podatkowych.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa szacuje wysokość tworzonych rezerw w oparciu o przyjęte założenia, metodologię i sposób kalkulacji właściwy dla danego tytułu rezerw, oceniając prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz określając wiarygodny poziom kwoty niezbędnej do spełnienia obowiązku. Grupa tworzy rezerwy, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne jest większe niż 50%.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019				Rok zakończony 31 grudnia 2018			
	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na umowy rodzące obciążenia	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem	Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości	Rezerwy na umowy rodzące obciążenia	Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy	Rezerwy razem
Bilans otwarcia	92 110	213 996	311 295	617 401	92 030	-	296 313	388 343
Odwroćenie dyskonta	-	-	2 425	2 425	-	-	3 213	3 213
Utworzenie/(Rozwiązanie) netto	(3 611)	298 057	82 305	376 751	937	213 996	25 880	240 813
Wykorzystanie	(429)	(270 257)	(11 608)	(282 294)	(857)	-	(14 111)	(14 968)
Pozostałe zmiany	-	-	12 633	12 633	-	-	-	-
Bilans zamknięcia	88 070	241 796	397 050	726 916	92 110	213 996	311 295	617 401
Długoterminowe	-	48 815	144 680	193 495	-	11 759	79 777	91 536
Krótkoterminowe	88 070	192 981	252 370	533 421	92 110	202 237	231 518	525 865
Część krótkoterminowa rezerw na koszty demontażu środków trwałych i rekultywację terenu oraz pozostałych				30 332				33 500
Razem				563 753				559 365

39.1. Rezerwa na bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki Grupy tworzą rezerwy na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne oraz instalacje ciepłownicze. Na dzień 31 grudnia 2019 roku rezerwa z tego tytułu wynosiła 88 070 tysięcy złotych i dotyczyła segmentów:

- Wytwarzanie – 50 702 tysiące złotych;
- Dystrybucja – 37 368 tysięcy złotych.

W 2012 roku podmiot trzeci wystąpił wobec TAURON Ciepło S.A. (obecnie TAURON Ciepło Sp. z o.o.) z roszczeniami z tytułu uregulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych przebiegających przez jego nieruchomości. Spółka kwestionuje zarówno zasadność tych roszczeń, jak i zasadność dokonanych potrąceń z bieżącymi zobowiązaniami wobec spółki z tytułu dostaw ciepła. W konsekwencji spółka wystąpiła na drogę postępowania sądowego celem dochodzenia bieżących należności wobec dłużnika. W dalszym toku postępowania zostanie zweryfikowana kwota ewentualnych roszczeń tego podmiotu z tytułu regulowania stanów prawnych urządzeń przesyłowych spółki. W związku z toczącym się sporem, mając na uwadze przyjętą politykę rachunkowości, rozpoznana została rezerwa na szacowane koszty powyższego roszczenia. Mając na uwadze toczący się spór sądowy, uwzględniając zapisy MSR 37.92 Grupa nie ujawnia wszystkich informacji związanych z ww. kwestią, a wymaganych przez MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*.

39.2. Rezerwy na umowy rodzące obciążenia

Rezerwy na umowy rodzące obciążenia w związku z wejściem w życie Ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

W dniu 28 grudnia 2018 roku weszła w życie *Ustawa o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* („Ustawa”). Zgodnie z Ustawą w brzmieniu obowiązującym na dzień 31 grudnia 2018 roku przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną zostały zobowiązane do stosowania w 2019 roku cen i stawek opłat brutto nie wyższych niż ceny i stawki opłat brutto zawartych w taryfie lub cenniku energii elektrycznej obowiązujących w dniu 30 czerwca 2018 roku, uwzględniając zmniejszenie stawki podatku akcyzowego na energię elektryczną.

W związku z wejściem w życie Ustawy, Grupa TAURON w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2018 roku rozpoznała rezerwę na umowy rodzące obciążenia w wysokości 213 756 tysięcy złotych. W szczególności rezerwa została oszacowana w odniesieniu do odbiorców z grupy taryfowej G, tj. na różnicę pomiędzy ceną sprzedaży wynikającą z taryfy obowiązującej na 2019 rok, a szacowaną ceną zakupu energii elektrycznej w oparciu o przewidywany wolumen na 2019 rok.

Na skutek stosowania taryfy z poprzedniego roku, Grupa TAURON w 2019 roku w pełni zrealizowała stratę w związku z dostawami energii dla odbiorców z grupy taryfowej G, w związku z czym na dzień 31 grudnia 2019 roku całkowicie wykorzystała rezerwę na umowy rodzące obciążenia utworzoną na dzień 31 grudnia 2018 roku dla tego segmentu klientów.

Ponadto, w związku z wejściem w życie znowelizowanej Ustawy, o czym szerzej w nocie 12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w trakcie roku 2019 Grupa utworzyła rezerwę w kwocie 68 260 tysięcy złotych na umowy rodzące obciążenia, w odniesieniu do przewidywanego wolumenu energii planowanej do dostarczenia w okresie od lipca do grudnia 2019 roku dla odbiorców końcowych, należących do grupy: mikroprzedsiębiorców, małych przedsiębiorców, szpitali, jednostek sektora finansów publicznych albo innych państwowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, dla których cenę z 30 czerwca 2018 roku stosowało się w drugim półroczu 2019 roku pod warunkiem złożenia oświadczenia. Na dzień 31 grudnia 2019 roku, wskutek zrealizowania się strat na sprzedaży dla tej grupy odbiorców, rezerwa ta została również w pełni wykorzystana.

Rezerwy na umowy rodzące obciążenia w związku z zatwierdzeniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („Prezesa URE”) taryfy na sprzedaż energii elektrycznej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku została utworzona rezerwa na umowy rodzące obciążenia w kwocie 237 445 tysięcy złotych (z czego kwota 225 686 tysięcy złotych obciążała koszty roku 2019). Rezerwa ta dotyczy przede wszystkim gospodarstw domowych, w tym klientów korzystających z cen taryfowych zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („taryfa G”) w kwocie 130 287 tysięcy złotych oraz klientów indywidualnych, którzy skorzystali z oferowanych przez Spółkę cenników produktowych („cenniki GD”) w kwocie 99 570 tysięcy złotych.

Konieczność utworzenia powyższej rezerwy dla taryfy G wynika z przyjęcia do kalkulacji ceny sprzedaży dla tych odbiorców na 2020 rok parametrów określonych w wezwaniu Prezesa URE, których zatwierdzenie w grudniu 2019 roku skutkuje brakiem możliwości uzyskania przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej w wartości pokrywającej koszty uzasadnione prowadzenia działalności w tym zakresie.

Poziom cen zatwierdzony decyzją Prezesa URE dla grupy taryfowej G na rok 2020 był również istotnym powodem strat powstałych na cennikach GD, dla których została utworzona rezerwa. Część umów produktowych w segmencie gospodarstw domowych wiąże stawki za energię elektryczną z ceną taryfy G, stąd również uniemożliwia uzyskanie przychodów ze sprzedaży w wysokości zapewniającej pokrycie pełnych kosztów zmiennej prowadzonej działalności.

Jednocześnie spółka zależna TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyła w dniu 7 stycznia 2020 roku wniosek o zatwierdzenie zmiany taryfy dla energii elektrycznej dla odbiorców grup taryfowych G na 2020 rok, która ma celu przeniesienie wszystkich kosztów uzasadnionych, które nie uzyskały akceptacji we wniosku zatwierdzonym w grudniu 2019 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji postępowanie trwające przed Prezesem URE w związku z tym wnioskiem nie zostało zakończone.

Pozostałe rezerwy na umowy rodzące obciążenia

Na dzień 31 grudnia 2019 roku została utworzona rezerwa na umowy rodzące obciążenia w kwocie 4 213 tysięcy złotych w związku z częściowym uwzględnieniem przez Sąd Apelacyjny w Warszawie wniosku o zabezpieczenie poprzez nakazanie spółce zależnej Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wykonywania w całości postanowień umów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z ich treścią, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko Polska Energia – Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., co zostało opisane szerzej w nocie 50 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

39.3. Rezerwy na spory sądowe, roszczenia od kontrahentów i pozostałe rezerwy

Istotne rezerwy ujęte w ramach pozostałych rezerw zostały opisane poniżej:

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Tytuł	Segment operacyjny	Opis	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rezerwa na kary umowne	Wytwarzanie	Rezerwa dotyczy ryzyka zapewnienia trwałości projektów wymaganej w umowach o dofinansowanie budowy kotła na biomasę w Elektrowni Jaworzno III oraz budowy instalacji do produkcji energii elektrycznej w Odnawialnym Źródle Energii w Stalowej Woli. W 2019 roku upłynął wymagany okres trwałości dla instalacji oraz nastąpił proces rozliczenia i zamknięcia umów o dofinansowanie. W konsekwencji dokonano zwolnienia ustanowionych zabezpieczeń należytego wykonania umów, a rezerwę w całości rozwiązano.	-	58 493
Rezerwa na roszczenia od kontrahentów	Wytwarzanie	Rezerwa dotyczy roszczeń zgłoszonych przez wykonawców związanych z realizacją budowy Bloku 910 MW w Jaworznie. Na dodatkowe, zwiększone koszty związane z realizowanymi umowami, w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku spółka z segmentu Wytwarzanie utworzyła rezerwę w wysokości 93 539 tysięcy złotych. Koszt utworzenia rezerwy odniesiony został na nakłady inwestycyjne.	93 539	-
Rezerwa na wzrost wynagrodzenia za służebności przesyłu	Dystrybucja	Rezerwa dotyczy ryzyka zwiększonych opłat okresowych za służebność przesyłu dla infrastruktury energetycznej zlokalizowanej na terenach nadleśnictw podlegających Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu w związku ze zmianą charakteru gruntów z terenów leśnych na grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.	67 323	68 900
Rezerwa na karę pieniężną na rzecz Urzędu Regulacji Energetyki ("URE")	Dystrybucja	Rezerwa dotyczy ryzyka naruszenia ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku poprzez wprowadzenie w błąd Prezesa URE w zakresie przedstawianych na jego żądanie informacji.	6 000	6 000
Rezerwa na podatek od nieruchomości	Dystrybucja	Rezerwa na ryzyko gospodarcze w zakresie podatku od nieruchomości dotyczące majątku sieciowego.	39 356	39 356
Rezerwa na podatek od towarów i usług	Sprzedaż	Rezerwa utworzona w związku z trwającymi postępowaniami kontrolnymi wszczętymi przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie („Dyrektor UKS”) w zakresie podatku od towarów i usług. Czas trwania postępowań kontrolnych był wielokrotnie przedłużany przez Dyrektora UKS, a następnie Naczelnika Mazowieckiego Urzędu Celno-Skarbowego. Aktualne nowe terminy zakończenia postępowań zostały wyznaczone na dzień 24 i 28 kwietnia 2020 roku oraz 22 maja 2020 roku. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku zwiększono rezerwę o naliczone odsetki w wysokości 4 200 tysięcy złotych.	77 094	72 894

40. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje rządowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

W ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów i dotacji rządowych Grupa ujmuje głównie otrzymane dotacje i dopłaty na nabycie rzeczowych aktywów trwałych oraz dofinansowania prac rozwojowych.

Otrzymane dotacje i dopłaty na nabycie rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w wartości otrzymanych środków pieniężnych i rozpoznawane są jako pozostałe przychody operacyjne w sposób współmierny do odpowiadających im kosztów amortyzacji składników rzeczowych aktywów trwałych. Dotyczy to w szczególności umorzonych częściowo pożyczek i kredytów oraz rozliczenia wyceny kredytów preferencyjnych.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów

Rozliczenia międzyokresowe bierne są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane, oraz kwoty należne pracownikom w szczególności z tytułu premii i niewykorzystanych urlopów. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

40.1. Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje rządowe

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	48 623	56 822
Darowizny, dopłaty na nabycie oraz nieodpłatnie otrzymane środki trwałe	44 521	52 431
Pozostałe rozliczenia przychodów	4 102	4 391
Dotacje rządowe	443 433	415 162
Otrzymane dopłaty w ramach funduszy europejskich	349 335	311 285
Umorzenie pożyczek z funduszy środowiskowych	32 764	37 464
Rozliczenie wyceny kredytów preferencyjnych	32 567	34 053
Pozostałe rozliczenia dotacji rządowych	28 767	32 360
Razem	492 056	471 984
Długoterminowe	460 003	440 206
Krótkoterminowe	32 053	31 778

40.2. Rozliczenia międzyokresowe kosztów

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii	59 827	60 524
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	46 612	51 445
Opłaty z tytułu ochrony środowiska	25 600	33 113
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe kosztów	21 452	23 340
Razem	153 491	168 422
Długoterminowe	-	103
Krótkoterminowe	153 491	168 319

41. Zobowiązania wobec dostawców

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Grupa stosuje uproszczone metody wyceny zobowiązań finansowych, które zwykle wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, jeżeli nie spowoduje to zniekształcenia informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym, w szczególności w przypadku, gdy okres do momentu uregulowania zobowiązania nie jest długi. Zobowiązania, w odniesieniu do których stosowane są uproszczenia, wyceniane są w momencie początkowego ujęcia i w okresie późniejszym, w tym na koniec okresu sprawozdawczego, w kwocie wymagającej zapłaty. Zobowiązania wobec dostawców, zobowiązania inwestycyjne (nota 42) oraz wybrane pozostałe zobowiązania finansowe (nota 44) wyceniane są więc w kwocie wymagającej zapłaty, ze względu na nieistotny wpływ dyskonta.

Krótkoterminowe zobowiązania wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje tabela poniżej:

Segment operacyjny	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Sprzedaż	287 827	432 321
Dystrybucja, w tym:	223 173	309 233
wobec spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	172 790	227 095
Wydobycie	122 602	168 076
Wytwarzanie	137 609	150 731
Pozostałe	76 015	67 377
Razem	847 226	1 127 738

42. Zobowiązania inwestycyjne

Krótkoterminowe zobowiązania inwestycyjne na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentuje tabela poniżej:

Segment operacyjny	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Dystrybucja	182 150	452 047
Wytwarzanie	429 007	219 849
Wydobycie	62 059	88 001
Sprzedaż i Pozostałe	84 727	35 020
Razem	757 943	794 917

Zobowiązania inwestycyjne długoterminowe zostały zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji pozostałe zobowiązania finansowe. Na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązanie z tego tytułu wynosiło 7 414 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zobowiązania z tego tytułu wynosiło 59 tysięcy złotych.

Zobowiązania do poniesienia nakładów inwestycyjnych

Na dzień 31 grudnia 2019 roku i na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa zobowiązała się ponieść nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne odpowiednio w wysokości 3 981 923 tysiące złotych oraz 3 403 880 tysięcy złotych, z czego największe pozycje przedstawiono w poniższej tabeli:

Segment operacyjny	Przedmiot umowy / nazwa projektu inwestycyjnego	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wytwarzanie	Budowa Bloku 910 MW w Jaworznie	598 758	1 593 273
	Program dostosowania jednostek wytwórczych do konkluzji BAT (Best Available Techniques)	388 282	1 398
Dystrybucja	Budowa nowych przyłączy	1 227 019	497 276
	Modernizacja i odtworzenie istniejących sieci	918 317	671 960
Wydobycie	Budowa szybu Grzegorz wraz z infrastrukturą oraz wyrobiskami towarzyszącymi	146 380	210 314
	Budowa poziomu 800 m w Zakładzie Górniczym Janina	30 681	102 134
	Program inwestycyjny w Zakładzie Górniczym Brzeszcze	51 606	32 781

43. Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków i opłat

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Podatek VAT	297 343	81 227
Podatek dochodowy od osób fizycznych	53 974	58 898
Podatek akcyzowy	12 063	44 693
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	215 340	210 940
Pozostałe	10 281	9 896
Razem	589 001	405 654

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Obowiązujące przepisy mogą również zawierać niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z odsetkami.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

44. Pozostałe zobowiązania finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe zobowiązania finansowe klasyfikowane do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu ujmuje się początkowo według wartości godziwej, skorygowanej o koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania

finansowe wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. W przypadku nieistotnego wpływu dyskonta pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Instrumenty pochodne stanowią zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Na każdy dzień bilansowy Grupa szacuje wartość godziwą zobowiązań wycenianych w wartości godziwej. Metodologia kalkulacji wartości godziwej została przedstawiona w nocie 47.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Zobowiązanie do zwrotu odbiorcom nadpłaconych kwot w związku z wejściem w życie znowelizowanej Ustawy*	41 720	-
Instrumenty pochodne	124 527	240 922
Depozyty uzupełniające z tytułu rozliczeń giełdowych	104	248 480
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	223 679	225 829
Wadia, kaucje, zabezpieczenia otrzymane	94 340	81 492
Pozostałe	155 502	84 618
Razem	639 872	881 341
Długoterminowe	79 417	107 770
Krótkoterminowe	560 455	773 571

* Ustawa z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Zobowiązanie do zwrotu odbiorcom nadpłaconych kwot dotyczy ujętych przez Grupę korekt zmniejszających przychody od klientów dotyczących 2019 roku, wynikające z konieczności dostosowania cen w tym okresie do zapisów znowelizowanej Ustawy z dnia 28 grudnia 2018 roku o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw, o czym szerzej w nocie 12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny instrumentów pochodnych dotyczy głównie instrumentów terminowych z tytułu transakcji, dla których towarem bazowym są uprawnienia do emisji CO₂.

Depozyty uzupełniające stanowią środki otrzymane przez Spółkę z tytułu bieżących rozliczeń giełdowych, w związku ze zmianą wyceny zawartych kontraktów terminowych typu futures otwartych na dzień bilansowy. Spadek wartości depozytów uzupełniających w kwocie 248 376 tysięcy złotych dotyczy w głównej mierze transakcji zawieranych na zagranicznych rynkach giełdowych na dostawę uprawnień do emisji CO₂ i wynika głównie z rozliczenia kontraktów terminowych na CO₂ w grudniu 2019 roku oraz ze spadku cen uprawnień w stosunku do okresu porównywalnego.

45. Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności nadpłaty otrzymane od klientów oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Wpłaty kontrahentów dotyczące przyszłych okresów	360 602	335 483
Nadpłaty od klientów	299 558	279 205
Przedpłaty na poczet opłaty przyłączeniowej	21 085	17 583
Inne	39 959	38 695
Pozostałe zobowiązania niefinansowe krótkoterminowe	3 774	1 565
Razem	364 376	337 048

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

46. Istotne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

46.1. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej

Zmiana stanu kapitału obrotowego

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Zmiana stanu należności	(298 156)	(402 821)
Bilansowa zmiana stanu należności od odbiorców	(61 346)	(196 587)
Zmiana stanu innych należności finansowych	(243 715)	(174 993)
Korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych i aktywów finansowych	1 092	(3 153)
Korekta o odpisy aktualizujące ujęte w korespondencji z zyskami zatrzymanymi wskutek wejścia w życie MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i>	-	(31 471)
Korekta o bilans otwarcia nabytego przedsięwzięcia	3 802	-
Pozostałe korekty	2 011	3 383
Zmiana stanu zapasów	(175 408)	(222 443)
Bilansowa zmiana stanu zapasów	(174 351)	(214 338)
Korekta o bilans otwarcia nabytego przedsięwzięcia	10 579	-
Korekta o przesunięcie zapasów do/z rzeczowych aktywów trwałych	(11 636)	(8 105)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	(213 341)	387 953
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec dostawców	(277 110)	85 311
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, ubezpieczeń i pozostałych zobowiązań finansowych	(135 831)	279 451
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań niefinansowych	27 597	36 117
Zmiana stanu zobowiązań podatkowych za wyjątkiem podatku dochodowego	183 347	(6 060)
Korekta o bilans otwarcia nabytego przedsięwzięcia	7 472	-
Korekta o zmianę stanu podatku od towarów i usług dotycząca zobowiązań inwestycyjnych	(8 732)	(2 563)
Pozostałe korekty	(10 084)	(4 303)
Zmiana stanu pozostałych aktywów długo- i krótkoterminowych	(1 121 021)	95 920
Bilansowa zmiana stanu pozostałych aktywów niefinansowych długo i krótkoterminowych	(28 883)	14 036
Zmiana stanu należności podatkowych za wyjątkiem podatku dochodowego	(174 968)	32 252
Zmiana stanu praw do emisji gazów cieplarnianych długo i krótkoterminowych	(287 787)	(32 143)
Zmiana stanu świadectw pochodzenia energii długo i krótkoterminowych	(602 337)	124 267
Korekta o zmianę stanu zaliczek na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych	(22 460)	(62 394)
Korekta o koszty pozyskania umów i koszty rabatów aktywowane w korespondencji z zyskami zatrzymanymi wskutek wejścia w życie MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	-	26 355
Korekta o odpisy z tytułu utraty wartości pozostałych aktywów niefinansowych	(5 577)	(6 847)
Korekta o bilans otwarcia nabytego przedsięwzięcia	7 089	-
Pozostałe korekty	(6 098)	394
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych	(70 938)	(130 315)
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych i dotacji rządowych	5 141	(197 488)
Korekta o nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne i prawa do użytkowania	(19 460)	(26 351)
Korekta o otrzymane dotacje	(56 069)	(91 003)
Korekta o odpisanie rozliczeń międzyokresowych z tytułu przyłączy w zyski zatrzymane wskutek wejścia w życie MSSF 15 <i>Przychody z umów z klientami</i>	-	195 666
Pozostałe korekty	(550)	(11 139)
Zmiana stanu rezerw	955 263	(512 139)
Bilansowa zmiana stanu rezerw długo i krótkoterminowych	1 354 186	(489 893)
Korekta o zyski/straty aktuarialne od rezerw po okresie zatrudnienia ujmowane w pozostałe całkowite dochody	(140 320)	(14 830)
Korekta o zmianę stanu rezerw na rekultywację i demontaż ujmowane w korespondencji z rzeczowymi aktywami trwałymi	(196 823)	(5 199)
Korekta o bilans otwarcia nabytego przedsięwzięcia	(60 875)	-
Pozostałe korekty	(905)	(2 217)
Razem	(923 601)	(783 845)

Podatek dochodowy zapłacony

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku podatek dochodowy zapłacony wyniósł 423 736 tysięcy złotych. Podatkowa Grupa Kapitałowa zapłaciła 424 096 tysięcy złotych podatku dochodowego, co wynika z zapłaty zaliczek podatku dochodowego za 2019 rok w kwocie 442 525 tysięcy złotych oraz rozliczeń podatku dochodowego za lata poprzednie skutkujących wpływem netto w kwocie 18 429 tysięcy złotych.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku podatek dochodowy zapłacony wyniósł 392 184 tysiące złotych, z czego kwota 389 078 tysięcy złotych dotyczy Podatkowej Grupy Kapitałowej i wynika z zapłaty przez Podatkową Grupę

Kapitałową w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku zaliczek podatku dochodowego w kwocie 342 734 tysiące złotych oraz dokonania przez Podatkową Grupę Kapitałową końcowego rozliczenia podatku dochodowego za rok 2017 w kwocie 46 344 tysiące złotych.

Istotny wpływ na wzrost zapłaconego podatku dochodowego w 2019 roku w stosunku do roku ubiegłego ma fakt uiszczania przez Podatkową Grupę Kapitałową w roku 2019 zaliczek na podatek dochodowy w okresach miesięcznych, podczas gdy w roku 2018 Podatkowa Grupa Kapitałowa uiszczala zaliczki w okresach kwartalnych.

46.2. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(3 436 312)	(3 409 956)
Nabycie aktywów niematerialnych	(120 034)	(123 047)
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych skorygowanych o VAT	(20 887)	(10 431)
Zmiana stanu zaliczek	22 460	62 394
Koszty remontów oraz wytworzenie we własnym zakresie	(478 006)	(269 280)
Pozostałe	(2 353)	8 754
Razem	(4 035 132)	(3 741 566)

Przekazanie środków pieniężnych w ramach transakcji nabycia farm wiatrowych (po potrąceniu nabytych środków pieniężnych)

Przekazanie środków pieniężnych w ramach transakcji nabycia farm wiatrowych (po potrąceniu nabytych środków pieniężnych) w wysokości 543 079 tysięcy złotych związane jest z transakcją nabycia przez Grupę TAURON pięciu farm wiatrowych należących do grupy in.ventus i wierzytelności finansowych przysługujących Hamburg Commercial Bank AG wobec spółek operujących farmami wiatrowymi, opisaną szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Przekazane przez Grupę w ramach transakcji środki pieniężne wyniosły 579 661 tysięcy złotych, a nabyte w ramach aktywów netto środki pieniężne wyniosły 36 582 tysiące złotych.

Udzielenie pożyczek

Wydatki związane z udzieleniem pożyczek związane są z przekazaniem przez Spółkę pożyczki dla spółki współzależnej Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A. w łącznej kwocie 23 225 tysięcy złotych.

46.3. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej

Wykup dłużnych papierów wartościowych

Wydatki związane z wykupem obligacji w kwocie 2 420 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 35.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego dotyczyły:

- obligacji o wartości nominalnej 1 750 000 tysięcy złotych, wykupionych zgodnie z terminem wykupu obligacji z programu TPEA 1119;
- obligacji o wartości nominalnej 400 000 tysięcy złotych, wykupionych zgodnie z terminem wykupu obligacji z programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku;
- wcześniejszego wykupu trzech serii obligacji objętych przez BGK o łącznej wartości nominalnej 270 000 tysięcy złotych.

Splata pożyczek/kredytów

Wydatki z tytułu spłaty pożyczek i kredytów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w kwocie 867 360 tysięcy złotych wynikają w głównej mierze ze spłaty przez jednostkę dominującą w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku:

- dwóch transz kredytu na podstawie umowy zawartej z Konsorcjum banków w kwocie 700 000 tysięcy złotych;
- rat kredytu do Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 162 318 tysięcy złotych.

Odsetki zapłacone

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Odsetki zapłacone od dłużnych papierów wartościowych	(315 954)	(258 358)
Odsetki zapłacone od kredytów	(75 685)	(30 355)
Odsetki zapłacone od leasingu	(5 129)	(196)
Razem	(396 768)	(288 909)
stanowiące wydatek inwestycyjny	(184 212)	(128 739)
stanowiące wydatek finansowy	(212 556)	(160 170)

Grupa prezentuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych poniesione koszty finansowania zewnętrznego aktywowane w bieżącym okresie na składniki aktywów jako wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych w przepływach z działalności inwestycyjnej. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku odsetki stanowiące koszty finansowania zewnętrznego, które podlegały kapitalizacji w wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych wyniosły 184 212 tysięcy złotych.

Splata zobowiązań leasingowych

Splata zobowiązań leasingowych ujętych przez Grupę zgodnie z MSSF 16 *Leasing* wyniosła 75 047 tysięcy złotych. Łączny całkowity wypływ w tytułu leasingu (w tym leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów niskocennych, w stosunku do których Grupa zastosowała praktyczne rozwiązanie nie ujmując ich na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSSF 16 *Leasing*) wyniósł 96 601 tysięcy złotych.

Emisja dłużnych papierów wartościowych

Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych w kwocie 500 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 35.2 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, dotyczyły:

- emisji obligacji podporządkowanych objętych przez BGK w kwocie 400 000 tysięcy złotych;
- emisji obligacji w kwocie 100 000 tysięcy złotych z programu emisji obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku.

Zaciągnięte kredyty

Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów w kwocie 5 150 000 tysięcy złotych, o czym szerzej w nocie 35.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, dotyczyły:

- uruchomienia transz kredytu na podstawie umowy zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w kwocie 1 000 000 tysięcy złotych;
- uruchomienia transz kredytu na podstawie umowy zawartej z konsorcjum banków w kwocie 4 150 000 tysięcy złotych.

Wpływy od udziałowców niekontrolujących

Wpływy od udziałowców niekontrolujących w kwocie 780 000 tysięcy złotych związane są z wniesieniem przez Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych oraz PFR Inwestycje Fundusz Inwestycji Zamkniętych wkładów pieniężnych na objęcie udziałów w podwyższonym kapitale spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

47. Instrumenty finansowe

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa finansowe posiadane przez Grupę zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są do następujących kategorii instrumentów finansowych:

- aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie;
- aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Na dzień bilansowy Grupa nie posiadała żadnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Aktywa finansowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* klasyfikowane są na moment początkowego ujęcia w oparciu o charakterystykę przepływów pieniężnych (test SPPI) oraz model biznesowy, w oparciu o który dane aktywo finansowe jest

zarządzane.

Grupa wycenia instrumenty kapitałowe zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe* w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa TAURON dzieli zobowiązania finansowe na następujące kategorie:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe, wyceniane na kolejne dni bilansowe według zamortyzowanego kosztu.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa dokonuje osądu w zakresie klasyfikacji instrumentów finansowych.

Na każdy dzień bilansowy Grupa wycenia do wartości godziwej aktywa i zobowiązania zaklasyfikowane do aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej oraz ujawnia wartość godziwą pozostałych instrumentów finansowych. Metodologia wyceny wartości godziwej została przedstawiona poniżej.

Grupa dokonuje odpisu z tytułu oczekiwanej utraty wartości w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych, a następnie aktualizuje wartość odpisu na każdy dzień sprawozdawczy. Grupa ujmuje odpis na oczekiwane straty kredytowe na składnikach aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, w tym głównie na należności od odbiorców i udzielone pożyczki. Metodologia wyceny została opisana w notach 29 i 48.1.4 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

47.1. Wartość bilansowa i wartość godziwa kategorii i klas instrumentów finansowych

Kategorie i klasy aktywów finansowych	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Aktywa finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	2 582 793		2 337 094	
Należności od odbiorców	2 290 746	2 290 746	2 229 400	2 229 400
Lokaty i depozyty	50 228	50 228	47 126	47 126
Pożyczki udzielone	39 467	39 467	28 296	28 296
Inne należności finansowe	202 352	202 352	32 272	32 272
2 Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	2 004 034		1 626 932	
Instrumenty pochodne	86 067	86 067	216 165	216 165
Udziały i akcje	140 508	140 508	138 492	138 492
Pożyczki udzielone	216 018	216 018	199 256	199 256
Inne należności finansowe	296 867	296 867	223 232	223 232
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	26 622	26 622	26 063	26 063
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	1 237 952	823 724	823 724
3 Instrumenty pochodne zabezpieczające	19 462	19 462	4 178	4 178
4 Aktywa finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9 Instrumenty finansowe	559 144		543 913	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	559 144		543 913	
Razem aktywa finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	5 165 433		4 512 117	
Aktywa trwałe	1 032 701		1 015 992	
Udziały i akcje we wspólnych przedsięwzięciach	559 144		543 913	
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	238 035		217 402	
Pozostałe aktywa finansowe	235 522		254 677	
Aktywa obrotowe	4 132 732		3 496 125	
Należności od odbiorców	2 290 746		2 229 363	
Pożyczki udzielone na rzecz wspólnych przedsięwzięć	4 999		5	
Pozostałe aktywa finansowe	599 035		443 033	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952		823 724	

Na podstawie przeprowadzonej analizy zabezpieczenia przekazane, których wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 296 867 tysięcy złotych, zostały zaklasyfikowane do innych należności finansowych wycenianych w wartościach godziwych przez wynik finansowy ze względu na to, że taka klasyfikacja najbardziej odzwierciedla charakter tych aktywów finansowych. Pozostała część innych należności finansowych została zaklasyfikowana jako wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Grupa klasyfikuje również jako aktywo wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy pożyczkę udzieloną Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. na podstawie porozumienia z dnia 28 lutego 2018 roku, która została szerzej opisana w nocie 25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Kategorie i klasy zobowiązań finansowych	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
1 Zobowiązania finansowe wycenianie według zamortyzowanego kosztu	15 428 187		13 526 426	
Kredyty i pożyczki preferencyjne	12 488	12 488	17 521	17 521
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	7 014 824	7 030 597	867 997	892 832
Kredyty w rachunku bieżącym	23 339	23 339	767	767
Wyemitowane obligacje	6 257 022	6 537 537	10 077 067	10 204 721
Zobowiązania wobec dostawców	850 628	850 628	1 127 738	1 127 738
Pozostałe zobowiązania finansowe	223 920	223 920	406 151	406 151
Zobowiązania inwestycyjne	765 357	765 357	794 976	794 976
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	223 679	223 679	225 829	225 829
Zobowiązania z tytułu umów ubezpieczenia	56 930	56 930	8 380	8 380
2 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	124 527		240 922	
Instrumenty pochodne	124 527	124 527	240 922	240 922
3 Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9 Instrumenty finansowe	1 006 603		25	
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 006 603		25	
Razem zobowiązania finansowe, w tym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:	16 559 317		13 767 373	
Zobowiązania długoterminowe	11 909 600		8 595 980	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	11 830 183		8 488 210	
Pozostałe zobowiązania finansowe	79 417		107 770	
Zobowiązania krótkoterminowe	4 649 717		5 171 393	
Zobowiązania z tytułu zadłużenia	2 484 093		2 475 167	
Zobowiązania wobec dostawców	847 226		1 127 738	
Zobowiązania inwestycyjne	757 943		794 917	
Pozostałe zobowiązania finansowe	560 455		773 571	

Opis metodologii wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych oraz przypisanie poziomu hierarchii wartości godziwej został przedstawiony w tabelach poniżej.

Klasy aktywów/zobowiązań finansowych	Poziom wyceny wartości godziwej	Metodologia ustalania wartości godziwej
Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej		
Instrumenty pochodne, w tym:		
IRS i CCIRS	2	Pochodne instrumenty finansowe zostały wycenione zgodnie z metodologią opisaną w nocie 47.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
Kontrakty walutowe forward	2	
Kontrakty towarowe (forward, futures)	1	
Udziały i akcje	3	Grupa dokonała szacunku wartości godziwej posiadanych udziałów w spółkach nienotowanych metodą skorygowanych aktywów netto, biorąc pod uwagę posiadany udział w aktywach netto, korygując wartość o istotne czynniki wpływające na wycenę takie jak dyskonto z tytułu braku kontroli oraz dyskonto z tytułu ograniczonej płynności powyższych instrumentów, oraz przy wykorzystaniu podejścia mieszanego, tj. średnią ważoną wartości wyznaczonych metodą skorygowanych aktywów netto oraz metodą zdyskontowanych dywidend. W przypadku pozostałych instrumentów ze względu na fakt, że kluczowe czynniki wpływające na wartość objętych udziałów, nie zmieniły się na dzień bilansowy w stosunku do momentu początkowego ujęcia, Grupa przyjmuje koszt historyczny jako akceptowalne przybliżenie wartości godziwej.
Pożyczki udzielone	3	Wycena wartości godziwej pożyczki dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem ryzyka kredytowego pożyczkobiorcy.
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	1	Wycena wartości godziwej jednostek uczestnictwa następuje w odniesieniu do bieżących notowań jednostek.
Zobowiązania finansowe, dla których wartość godziwa jest ujawniana		
Kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	2	Zobowiązania z tytułu zadłużenia o stałej stopie procentowej, tj. kredyty otrzymane z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, wyemitowane obligacje podporządkowane objęte przez Europejski Bank Inwestycyjny, wyemitowane euroobligacje oraz obligacje wyemitowane przez spółkę zależną zostały wycenione w wartości godziwej. Wycena wartości godziwej dokonana została jako bieżąca wartość przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych aktualnie obowiązującą stopą procentową dla danych obligacji czy kredytów, tzn. przy zastosowaniu rynkowych stóp procentowych.

Wartość godziwa pozostałych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 31 grudnia 2018 roku (poza wyłączonymi z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe*) nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanych w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny;
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych.

Udziały i akcje w jednostkach współzależnych wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wyceniane są metodą praw własności.

Zmiana stanu aktywów finansowych, których wycena do wartości godziwej klasyfikowana jest na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej

	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Rok zakończony 31 grudnia 2018	
	Nienotowane udziały i akcje	Pożyczki udzielone	Nienotowane udziały i akcje	Pożyczki udzielone
Bilans otwarcia	138 492	199 256	141 698	-
Wpływ zastosowania MSSF 9 <i>Instrumenty finansowe</i>	-	-	(26 031)	150 960
Bilans otwarcia po przekształceniu	138 492	199 256	115 667	150 960
Zyski/ (straty) za okres ujęte w przychodach/kosztach finansowych	(10 044)	16 762	1 754	(11 581)
Zakup/zaciągnięcie	12 072	-	21 083	-
Sprzedaż (likwidacja)/spłata	(12)	-	(12)	(299 100)
Rozliczenie umowy konsolidującej dług	-	-	-	358 977
Bilans zamknięcia	140 508	216 018	138 492	199 256

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, ani też w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku, nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z lub do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

47.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	4 264	-	-	-	-	4 264
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	7 444	21 880	(204 794)	743	(44 800)	(219 527)
Różnice kursowe	4 007	(3 128)	29 204	-	-	30 083
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	(27 827)	(637)	(3 271)	34	-	(31 701)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	(20 338)	-	-	(20 338)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	17	(1 974)	-	-	-	(1 957)
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(18 144)	-	-	-	-	(18 144)
Przychody/(koszty) finansowe netto	(30 239)	16 141	(199 199)	777	(44 800)	(257 320)
Aktualizacja wartości	21 386	(27 818)	-	-	-	(6 432)
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(34 054)	-	-	-	-	(34 054)
Przychody/(koszty) operacyjne netto	(12 668)	(27 818)	-	-	-	(40 486)
Zmiana wyceny	-	-	-	15 179	-	15 179
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	15 179	-	15 179

* Grupa ujmuje przychody i koszty z tytułu instrumentów pochodnych towarowych w działalności operacyjnej. Przychody i koszty z tytułu pozostałych instrumentów pochodnych ujmowane są w przychodach/kosztach finansowych.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

	Aktywa / zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Aktywa / zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSSF 9	Razem
Dywidendy i udziały w zyskach	7 348	-	-	-	-	7 348
Przychody/(Koszty) z tytułu odsetek	5 554	21 675	(147 521)	1 202	(196)	(119 286)
Różnice kursowe	(7 416)	1 406	(77 445)	-	-	(83 455)
Odpisy aktualizujące/ aktualizacja wartości	(7 815)	7 170	(11 994)	-	-	(12 639)
Prowizje związane z kredytami i papierami dłużnymi	-	-	(22 945)	-	-	(22 945)
Zysk/(strata) ze zbycia inwestycji	(25)	(1 243)	-	-	-	(1 268)
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	(6 078)	-	-	-	-	(6 078)
Przychody/(koszty) finansowe netto	(8 432)	29 008	(259 905)	1 202	(196)	(238 323)
Aktualizacja wartości	(17 534)	(20 079)	-	-	-	(37 613)
Wynik na zrealizowanych pochodnych instrumentach finansowych*	16 910	-	-	-	-	16 910
Przychody/(koszty) operacyjne netto	(624)	(20 079)	-	-	-	(20 703)
Zmiana wyceny	-	-	-	(24 297)	-	(24 297)
Pozostałe całkowite dochody	-	-	-	(24 297)	-	(24 297)

* Grupa ujmuje przychody i koszty z tytułu instrumentów pochodnych towarowych w działalności operacyjnej. Przychody i koszty z tytułu pozostałych instrumentów pochodnych ujmowane są w przychodach/kosztach finansowych.

47.3. Instrumenty pochodne i rachunkowość zabezpieczeń

WYBRANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pochodne instrumenty finansowe objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe* zalicza się do aktywów/zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących instrumenty zabezpieczające i objętych rachunkowością zabezpieczeń. Instrumenty pochodne na zakup i sprzedaż aktywów niefinansowych nabywane i utrzymywane w celu zabezpieczenia własnych potrzeb jako wyłączone z zakresu MSSF 9 *Instrumenty finansowe* nie podlegają wycenie na dzień bilansowy. Instrumenty pochodne objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe* wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Na dzień bilansowy Grupa posiada następujące instrumenty pochodne objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*:

Klasyfikacja	Rodzaj instrumentów	Ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów
Instrumenty pochodne w rachunkowości zabezpieczeń	Swapy procentowe (Interest Rate Swap-IRS) zawarte w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych z tytułu zadłużenia. Podlegają rachunkowości zabezpieczeń.	- wycena (efektywna część zabezpieczenia) w pozostałych całkowitych dochodach, przeniesienie do wyniku finansowego w momencie, gdy pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę okresu, - wycena (nieefektywna część zabezpieczenia) w zysku lub stracie okresu
Instrumenty pochodne poza rachunkowością zabezpieczeń- zaklasyfikowane do "aktywów/zobowiązań wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy"	• kontrakty walutowe forward zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów walut;	- przychody/(koszty) finansowe
	• kontrakty forward i futures na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji CO ₂ , energii i innych towarów zawierane i utrzymywane w celach spekulacyjnych;	- przychody/(koszty) operacyjne
	• swapy procentowo-walutowe (Coupon Only Cross Currency Swap fixed-CCIRS) zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów walutowych.	- przychody/(koszty) finansowe

Rachunkowość zabezpieczeń

W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych Grupa korzysta z finansowych instrumentów pochodnych typu swap procentowy (Interest Rate Swap). Instrumenty te zabezpieczają przepływy środków pieniężnych związane z zadłużeniem. Transakcje te są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w następujący sposób:

- część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, które stanowią efektywne zabezpieczenie ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach oraz
- nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w wyniku finansowym jako zysk lub stratę bieżącego okresu.

Ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zyski/straty z przeszacowania instrumentu zabezpieczającego ujmuje się bezpośrednio jako zysk lub stratę bieżącego okresu w momencie, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę bieżącego okresu. W przypadku IRS korygowane są odpowiednio koszty odsetkowe z tytułu zadłużenia.

PROFESJONALNY OSĄD I SZACUNKI

Grupa dokonuje oszacowania wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Metodologia została przedstawiona poniżej.

Instrument pochodny	Metodologia ustalania wartości godziwej			
IRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych opartych o zmienną stopę procentową oraz o stałą stopę procentową. Dane wejściowe stanowi krzywa stóp procentowych z serwisu Reuters.			
CCIRS	Różnica zdyskontowanych odsetkowych przepływów pieniężnych strumienia płaconego i strumienia otrzymywanego, w dwóch różnych walutach, wyrażona w walucie wyceny. Dane wejściowe stanowią krzywe stóp procentowych, basis spready oraz fixing NBP dla odpowiednich walut z serwisu Reuters.			
Kontrakty walutowe forward	Różnica zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych pomiędzy ceną terminową na dzień wyceny a ceną transakcyjną, przemnożona przez wartość nominalną kontraktu w walucie obcej. Dane wejściowe stanowią fixing NBP i krzywa stóp procentowych implikowana z transakcji fx swap dla odpowiedniej waluty z serwisu Reuters.			
Kontrakty towarowe (forward, futures)	Wartość godziwa transakcji terminowych na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji CO ₂ , energii elektrycznej oraz innych towarów ustalana jest w oparciu o ceny notowane na aktywnym rynku lub w oparciu o przepływy pieniężne stanowiące różnicę pomiędzy indeksem referencyjnym cenowym (krzywą forward) i ceną kontraktu.			

Na każdy dzień bilansowy Grupa bada efektywność zabezpieczenia.

Wycenę instrumentów pochodnych na poszczególne dni bilansowe prezentuje poniższa tabela.

	Stan na 31 grudnia 2019				Stan na 31 grudnia 2018			
	Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem		Odniesiono w wynik finansowy	Odniesiono w pozostałe całkowite dochody	Ogółem	
			Aktywa	Zobowiązania			Aktywa	Zobowiązania
CCIRS	(12 885)	-	-	(12 885)	(5 140)	-	-	(5 140)
IRS	121	19 341	19 462	-	16	4 162	4 178	-
Forward/futures towarowy	4 248	-	86 067	(81 819)	(17 138)	-	216 165	(233 303)
Forward walutowy	(29 823)	-	-	(29 823)	(2 479)	-	-	(2 479)
Razem			105 529	(124 527)			220 343	(240 922)
Długoterminowe			20 352	(16 848)			43 844	(37 930)
Krótkoterminowe			85 177	(107 679)			176 499	(202 992)

Hierarchia wartości godziwej w odniesieniu do pochodnych instrumentów finansowych przedstawiała się następująco:

	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 1	Poziom 2
Aktywa				
Instrumenty pochodne-towarowe	86 067	-	216 165	-
Instrumenty pochodne-IRS	-	19 462	-	4 178
Razem	86 067	19 462	216 165	4 178
Zobowiązania				
Instrumenty pochodne-towarowe	81 819	-	233 303	-
Instrumenty pochodne-walutowe	-	29 823	-	2 479
Instrumenty pochodne-CCIRS	-	12 885	-	5 140
Razem	81 819	42 708	233 303	7 619

Instrumenty pochodne objęte rachunkowością zabezpieczeń

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj.:

- odsetek od obligacji o wartości nominalnej 490 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okresy rozpoczynające się od 20 grudnia 2019 roku, wygasające kolejno od 2023 roku do 2028 roku;
- odsetek od kredytu o wartości nominalnej 1 000 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okresy rozpoczynające się od 20 grudnia 2019 roku, wygasające 20 czerwca 2024 roku i do 20 czerwca 2029 roku.

Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

W roku 2016 Spółka zabezpieczyła część ryzyka stopy procentowej w stosunku do przepływów pieniężnych związanych z ekspozycją na WIBOR 6M wyznaczonych w ramach dynamicznej strategii zarządzania ryzykiem, tj. odsetek od dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 2 100 000 tysięcy złotych, poprzez zawarcie transakcji zabezpieczających swap procentowy (IRS) na okres od 4 do 5 lat. Powyższe transakcje objęte są rachunkowością zabezpieczeń.

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń na kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających został przedstawiony w nocie 33.5. niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku zmiana wyceny zwiększyła pozostałe całkowite dochody o 15 179 tysięcy złotych, a w wyniku finansowym bieżącego okresu ujęto kwotę 777 tysięcy złotych.

Instrumenty pochodne wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku instrumenty pochodne nie objęte rachunkowością zabezpieczeń i klasyfikowane do kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmowały:

- instrumenty pochodne CCIRS mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych przez płatności odsetkowe od wyemitowanych euroobligacji;
- instrumenty pochodne (futures, forward) towarowe obejmujące transakcje terminowe na zakup i sprzedaż uprawnień do emisji CO₂ i innych towarów;
- transakcje pochodne typu forward walutowy mające na celu zabezpieczenie przepływów walutowych wygenerowanych z tytułu prowadzonej działalności.

Instrumenty pochodne CCIRS dotyczą transakcji Coupon Only Cross Currency Swap fixed-fixed zawartych przez Spółkę w roku 2017 oraz w styczniu 2018 roku i polegają na wymianie płatności odsetkowych od łącznej kwoty nominalnej 500 000 tysięcy euro. Termin zapadalności transakcji upływa w lipcu 2027 roku. Zgodnie z warunkami transakcji, Spółka płaci odsetki naliczone na podstawie stałej stopy procentowej w złotych, równocześnie otrzymując płatności według stałej stopy procentowej w euro. Powyższa transakcja nie podlega rachunkowości zabezpieczeń.

48. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Rodzaje ryzyk związanych z instrumentami finansowymi, na jakie narażona jest Grupa TAURON wraz z opisem ekspozycji na ryzyko i sposobu zarządzania ryzykiem prezentuje poniższa tabela.

Ekspozycja na ryzyko	Zarządzanie ryzykiem	Regulacja
Ryzyko kredytowe		
Możliwość poniesienia straty z tytułu niewywiązania się partnerów handlowych z zobowiązań kontraktowych. Ekspozycja kredytowa dzieli się na ekspozycję z tytułu płatności (kwota jaka może zostać utracona w wyniku braku zapłaty za towar lub usługę) i ekspozycję zastąpienia (kwota jaka może zostać utracona w wyniku niezrealizowania dostawy towaru lub wykonania usługi).	Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu ograniczenie strat wynikających z pogorszenia sytuacji finansowej kontrahentów Grupy TAURON oraz minimalizację ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości. Transakcje handlowe o istotnej wartości poprzedza ocena wiarygodności kredytowej kontrahenta, obejmująca analizę ekonomiczno-finansową podmiotu. Na podstawie przeprowadzonej oceny kontrahentowi przyznaje się limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji kredytowej rozumianej jako kwota, która może zostać utracona, jeśli kontrahent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań umownych w określonym czasie (z uwzględnieniem wartości wniesionych zabezpieczeń). Ekspozycję kredytową wylicza się na aktualny dzień i dzieli się ją na ekspozycję z tytułu płatności i ekspozycję zastąpienia. Grupa TAURON posiada zdecentralizowany system zarządzania ryzykiem kredytowym, co oznacza, iż każdy właściciel ryzyka w sposób aktywny odpowiada za zarządzanie ryzykiem kredytowym, jakie powstaje w obrębie jego zakresu działalności, jednak kontrola, monitorowanie oraz raportowanie odbywa się na poziomie Spółki. Funkcjonująca Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON określa zasady zarządzania mające skutecznie zminimalizować wpływ tego ryzyka na realizację celów strategicznych Grupy. Na podstawie wartości ekspozycji oraz oceny kondycji finansowej poszczególnych klientów wartość ryzyka kredytowego, na jakie narażona jest Grupa TAURON, jest wyliczana z wykorzystaniem metod statystycznych, według których oblicza się wartość narażoną na ryzyko na podstawie rozkładu prawdopodobieństwa straty całkowitej.	Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie TAURON
Ryzyko płynności		
Możliwość utraty lub ograniczenia zdolności do regulowania bieżących wydatków ze względu na nieadekwatną wielkość lub strukturę płynnych aktywów w stosunku do zobowiązań krótkoterminowych lub niedostateczny poziom rzeczywistych wpływów netto z działalności operacyjnej.	Sytuacja płynnościowa Grupy TAURON jest na bieżąco monitorowana pod kątem ewentualnych odchyleń od zakładanych planów, a dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, których kwota istotnie przewyższa oczekiwane zapotrzebowanie w krótkim okresie, mityguje ryzyko utraty płynności. W tym celu Spółka stosuje określone zasady wyznaczania pozycji płynnościowej zarówno poszczególnych spółek, jak i całej Grupy TAURON, co pozwala zabezpieczyć środki na pokrycie ewentualnej luki płynnościowej, zarówno poprzez alokację środków pomiędzy spółkami (mechanizm cash pool), jak również z wykorzystaniem finansowania zewnętrznego, w tym kredytów w rachunkach bieżących. Spółka zarządza również ryzykiem finansowania rozumianym jako brak możliwości pozyskania nowego finansowania, wzrost kosztów finansowania oraz ryzyko wypowiedzenia dotychczasowych umów finansowania. W ramach minimalizacji ryzyka finansowania Spółka prowadzi politykę pozyskiwania finansowania dla Grupy TAURON z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do planowanej daty jego wykorzystania, tj. do 24 miesięcy przed planowanym zapotrzebowaniem. Taka polityka ma na celu przede wszystkim zapewnienie elastycznego doboru źródeł finansowania i wykorzystania sprzyjających warunków rynkowych, a także zmniejszenie ryzyka konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań na niekorzystnych warunkach finansowych.	Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON
Ryzyko rynkowe - ryzyko zmian stóp procentowych i kursów walutowych		
Możliwość negatywnego wpływu na wyniki Grupy poprzez wahania wartości godziwej instrumentów finansowych lub przyszłych przepływów pieniężnych z nimi związanych na skutek zmian stóp procentowych lub kursów walutowych.	Grupa TAURON zarządza ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON. Głównym celem zarządzania tymi ryzykami jest minimalizacja wrażliwości przepływów pieniężnych Grupy TAURON na czynniki ryzyka finansowego oraz minimalizacja kosztów finansowych i kosztów zabezpieczenia w ramach transakcji z wykorzystaniem instrumentów pochodnych. W przypadkach, w których jest to możliwe i ekonomicznie uzasadnione, wykorzystywane są instrumenty pochodne, których charakterystyka pozwala na zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON wprowadza zasady rachunkowości zabezpieczeń, które określają zasady i rodzaje rachunkowości zabezpieczeń oraz ujęcie księgowe instrumentów zabezpieczających i pozycji zabezpieczanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń zgodnie z MSSF.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON
Ryzyko rynkowe - ryzyko zmian cen		
Nieplanowana zmienność wyniku operacyjnego Grupy TAURON wynikająca z fluktuacji cen rynków towarowych w poszczególnych obszarach działalności handlowej Grupy TAURON.	W celu efektywnego zarządzania stworzono system zarządzania ryzykiem handlowym powiązany organizacyjnie i informacyjnie z funkcjonującą na poziomie Grupy TAURON strategią zabezpieczenia pozycji handlowej. Polityka wprowadza system wczesnego ostrzegania oraz system limitowania ekspozycji na ryzyko w poszczególnych obszarach handlowych. Podstawową miarę operacyjną ryzyka rynkowego w Grupie TAURON stanowi miara wartości narażonej na ryzyko (Value at Risk) określająca maksymalną dopuszczalną zmianę wartości pozycji w zadanym horyzoncie czasowym i na określonym poziomie prawdopodobieństwa.	Polityka zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON

48.1. Ryzyko kredytowe

Poniższa tabela przedstawia główne klasy instrumentów finansowych, w których powstaje ekspozycja na ryzyko kredytowe. Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe wynikająca z aktywów finansowych Grupy TAURON jest równa ich wartościom bilansowym.

Klasy instrumentów finansowych	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności od odbiorców	2 290 746	2 229 400
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	823 724
Pożyczki udzielone	255 485	227 552
Instrumenty pochodne	105 529	220 343
Lokaty i depozyty	50 228	47 126
Inne należności finansowe	499 219	255 504

48.1.1 Ryzyko kredytowe związane z należnościami od odbiorców

Grupa posiada należności od dwóch grup odbiorców: odbiorcy instytucjonalni oraz odbiorcy indywidualni. Poniższa tabela przedstawia procentowy udział poszczególnych grup w łącznej kwocie należności od odbiorców:

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Odbiorcy instytucjonalni	76,65%	70,88%
Odbiorcy indywidualni	23,35%	29,12%
Razem	100%	100%

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego związanego z działalnością podstawową. Największą pozycję należności od odbiorców stanowi należność od PSE S.A., a udział w saldzie należności od odbiorców wynosi odpowiednio na dzień 31 grudnia 2019 roku – 6,69% oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku – 6,55%.

Grupa na bieżąco monitoruje ryzyko kredytowe generowane w ramach prowadzonej działalności zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON. W wyniku przeprowadzanej analizy wiarygodności kredytowej kontrahentów o istotnej ekspozycji kredytowej, zawieranie transakcji handlowych skutkujących wzrostem ekspozycji kredytowej powyżej przyznanego limitu ekspozycji, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia.

Wiekowanie należności od odbiorców oraz informacje odnośnie odpisów aktualizujących należności od odbiorców zaprezentowano w nocy 29 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

48.1.2 Ryzyko kredytowe związane z innymi należnościami finansowymi

Inne należności finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku dotyczą w głównej mierze odbiorców instytucjonalnych (udział odpowiednio 99,64% i 99,89%). Na dzień 31 grudnia 2019 roku główną pozycję innych należności finansowych stanowią depozyty początkowe wynikające z zabezpieczeń przekazanych z tytułu transakcji zawieranych na giełdach. Mechanizmy funkcjonowania giełdy i stosowane zabezpieczenia w ocenie Spółki zasadniczo eliminują ryzyko kredytowe. Poza zabezpieczeniami giełdowymi nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego związanego z innymi należnościami finansowymi.

Odnośnie innych należności finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie na dzień bilansowy Grupa szacuje odpis aktualizujący.

Wiekowanie innych należności finansowych na dzień 31 grudnia 2019 roku wycenianych w zamortyzowanym koszcie

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	206 721	5 526	5 055	1 428	2 124	97 633	318 487
Procent odpisu aktualizującego	5%	60%	51%	97%	99%	100%	-
Odpis aktualizujący	(9 330)	(3 317)	(2 576)	(1 391)	(2 113)	(97 408)	(116 135)
Wartość netto	197 391	2 209	2 479	37	11	225	202 352

Wiekowanie innych należności finansowych na dzień 31 grudnia 2018 roku wycenianych w zamortyzowanym koszcie

	Nie przeterminowane	Przeterminowane					Razem
		<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	>360 dni	
Wartość przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	42 580	780	1 292	23 103	5 813	78 006	151 574
Procent odpisu aktualizującego	25%	67%	98%	100%	100%	100%	-
Odpis aktualizujący	(10 668)	(522)	(1 262)	(23 064)	(5 808)	(77 978)	(119 302)
Wartość netto	31 912	258	30	39	5	28	32 272

Zmiana stanu odpisów aktualizujących inne należności finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	(119 302)	(114 786)
Utworzenie	(3 143)	(8 705)
Wykorzystanie	560	511
Rozwiązanie	5 750	1 860
Inne zmiany	-	1 818
Bilans zamknięcia	(116 135)	(119 302)

48.1.3 Ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z instrumentami pochodnymi

Zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym ze środkami pieniężnymi Grupa realizuje poprzez dywersyfikację banków, w których lokowane są nadwyżki środków pieniężnych. Są to banki posiadające oceny ratingowe na poziomie inwestycyjnym. Udział trzech banków, w których Grupa posiada największe salda środków pieniężnych, na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił 86%.

Podmioty, z którymi Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów walutowych, działają w sektorze finansowym. Są to banki posiadające oceny ratingowe na poziomie inwestycyjnym. Spółka dywersyfikuje banki, z którymi zawiera transakcje pochodne.

Instrumenty pochodne, dla których aktywem bazowym są aktywa niefinansowe, objęte zakresem MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, dotyczą transakcji typu futures (rynek giełdowy) i forward (rynek pozagiełdowy). Zgodnie z regulacjami giełdowymi funkcjonują odpowiednie mechanizmy zabezpieczające – depozyty początkowe i uzupełniające. W ramach depozytów uzupełniających Spółka na bieżąco przekazuje i otrzymuje środki pieniężne z tytułu zmiany wyceny instrumentów, co oznacza, że na dzień bilansowy w przypadku transakcji futures ryzyko kredytowe zasadniczo nie występuje.

W przypadku instrumentów pozagiełdowych występuje ryzyko kredytowe związane z możliwością niewypłacalności drugiej strony umowy. W związku z tym, transakcje handlowe o istotnej wartości poprzedza ocena wiarygodności kredytowej kontrahenta, obejmująca analizę ekonomiczno-finansową podmiotu. Na podstawie przeprowadzonej oceny kontrahentowi przyznaje się limit kredytowy, stanowiący ograniczenie maksymalnej ekspozycji kredytowej. Zawieranie transakcji handlowych skutkujących wzrostem ekspozycji kredytowej powyżej przyznanego limitu ekspozycji, co do zasady wymaga ustanowienia zabezpieczenia zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem Kredytowym w Grupie TAURON.

48.1.4 Ryzyko kredytowe związane z udzielonymi pożyczkami

Pożyczki wyceniane według zamortyzowanego kosztu

W odniesieniu do udzielonych pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu, Spółka szacuje ryzyko niewypłacalności pożyczkobiorców w oparciu o ratingi nadane kontrahentom z wykorzystaniem wewnętrznego modelu scoringowego, odpowiednio przekształcone na prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania. Oczekiwana strata kredytowa kalkulowana jest przy uwzględnieniu wartości pieniądza w czasie.

Na potrzeby określenia horyzontu kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych, weryfikowany jest fakt znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym od momentu początkowego ujęcia tego aktywa finansowego.

Przy analizie wystąpienia znacznego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem Grupa bierze pod uwagę m.in. następujące przesłanki:

- wewnętrzny lub zewnętrzny rating kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest o ponad dwa stopnie ratingowe niższy (gorszy) od ratingu kontrahenta w momencie początkowego ujęcia;
- prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy w horyzoncie 1 roku jest co najmniej dwukrotnie większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę początkowego ujęcia;
- przeterminowanie należności z tytułu danego aktywa przekracza 30 dni.

W przypadku, w którym należność od danego kontrahenta znajduje się w przedziale przeterminowania przekraczającym 90 dni, przyjmowane jest założenie o niewykonaniu zobowiązania przez kontrahenta, tj. prawdopodobieństwo niewypłacalności przypisane do kontrahenta wynosi 100%. Pożyczki udzielone przez Grupę na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie były przeterminowane.

Grupa nie udzieliła pożyczek, dla których odpisy aktualizujące kalkulowane są w całym cyklu życia instrumentu finansowego, które na dzień 31 grudnia 2019 roku dotknięte są utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe.

Pożyczki wyceniane w wartości godziwej

Wycena pożyczki udzielonej wspólnemu przedsięwzięciu Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. klasyfikowanej w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy o wartości bilansowej 216 018 tysięcy złotych uwzględnia wpływ ryzyka kredytowego. Pożyczka została zabezpieczona poprzez weksel in blanco z porozumieniem wekslowym.

48.2. Ryzyko związane z płynnością

Grupa utrzymuje równowagę pomiędzy ciągłością, elastycznością i kosztem finansowania poprzez korzystanie z różnych źródeł finansowania, które pozwalają na zarządzanie ryzykiem płynności i skutecznie minimalizują negatywne skutki jego materializacji. Spółka prowadzi politykę dywersyfikacji instrumentów finansowania, ale przede wszystkim dąży do zabezpieczenia finansowania i utrzymania zdolności spółek Grupy TAURON do wywiązywania się z bieżących, jak i przyszłych zobowiązań w okresie krótko i długoterminowym. Zarządzanie ryzykiem płynności jest powiązane z planowaniem i monitorowaniem przepływów pieniężnych w krótkim i długim okresie i podejmowaniu czynności dla zapewnienia środków finansowych na prowadzenie działalności spółek Grupy.

Grupa TAURON prowadzi scentralizowaną politykę w zakresie zarządzania finansami, dzięki czemu możliwe jest efektywne zarządzanie obszarem w ramach całej Grupy. W Grupie została wdrożona między innymi *Polityka zarządzania płynnością finansową Grupy TAURON*, dzięki której następuje optymalizacja zarządzania pozycją płynnościową Grupy TAURON i tym samym zmniejsza się ryzyko utraty płynności przez Grupę, jak i każdą ze spółek wchodzących w skład Grupy TAURON oraz zmniejsza się koszty finansowe. Poprzez wdrożenie odpowiednich standardów prognozowania możliwe staje się ustalenie precyzyjnej pozycji płynnościowej Grupy TAURON pozwalającej na optymalizację doboru momentu pozyskania finansowania oraz terminu zapadalności i rodzajów instrumentów lokacyjnych, a także odpowiedniego poziomu rezerwy płynnościowej.

Dodatkowo, w celu zminimalizowania możliwości wystąpienia zakłóceń przepływów środków pieniężnych oraz ryzyka utraty płynności Grupa TAURON stosuje mechanizm cash pool. Dzięki funkcjonowaniu struktury cash pool spółki Grupy TAURON, posiadające krótkotrwale niedobory środków, mogą korzystać ze środków spółek wykazujących nadwyżki finansowe, bez konieczności pozyskiwania finansowania zewnętrznego.

Spółka posiada również dostępne finansowanie w ramach zawartych umów kredytów w rachunku bieżącym. Saldo wykorzystania kredytów w rachunku bieżącym przez Spółkę na poszczególne dni bilansowe prezentuje tabela poniżej.

Kredyty w rachunku bieżącym

	Bank	Cel	Waluta	Kwota dostępnego finansowania w walucie	Data spłaty	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018	
						w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
limit intraday	PKO BP	limit intraday	PLN	300 000	17.12.2020	-	-	-	-
	PKO BP	finansowanie bieżącej działalności	PLN	300 000	29.12.2020	-	-	-	-
	BGK	finansowanie transakcji na uprawnienia do emisji CO ₂ , energię elektryczną i gaz na giełdach europejskich	EUR	45 000	31.12.2020	4 804	20 456	-	-
	mBank	finansowania depozytów zabezpieczających oraz transakcji na produkty commodities	USD	200	31.03.2020	198	754	204	767
Razem						21 210		767	

Wykorzystanie kredytów walutowych ma na celu mitygację ryzyka kursowego związanego z zawieraniem w walutach obcych transakcjami handlowymi.

Poza kredytami w rachunku bieżącym, Spółka posiada przede wszystkim dostępne finansowanie w ramach umowy kredytu konsorcjalnego, który jest wykorzystywany na cele ogólnokorporacyjne, w tym na zabezpieczenie bieżącej sytuacji płynnościowej Grupy. Na dzień bilansowy Spółka posiadała również dostępne finansowanie w ramach umowy kredytu Intesa..

Po dniu bilansowym, Spółka zawarła nowe umowy finansowania (szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego):

- umowę kredytu z SMBC Bank EU AG;
- umowę programową z Santander Bank Polska S.A. umożliwiającą pozyskanie finansowania w ramach przeprowadzenia emisji obligacji na rynku krajowym;

- umowę kredytu konsorcjalnego z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce.

Prowadzona polityka w zakresie pozyskiwania źródeł finansowania umożliwia przede wszystkim zwiększenie możliwości otrzymania finansowania, obniżenie kosztu kapitału zewnętrznego, redukcję ilości i formy zabezpieczeń ustanowionych na majątku Grupy TAURON oraz kowenantów wymaganych przez instytucje finansowe, a także wpływa na zmniejszenie kosztów administracyjnych. Centralny model finansowania umożliwia również pozyskiwanie źródeł finansowania niedostępnych dla pojedynczych spółek.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa TAURON posiadała znaczną ilość zawartych na giełdzie kontraktów terminowych na zakup uprawnień do emisji CO₂, w tym głównie z przeznaczeniem do umorzenia przez jednostki wytwórcze Grupy. Pozycja w zakresie uprawnień do emisji CO₂ zawarta na giełdzie generuje ryzyko związane z koniecznością zapewnienia środków celem bieżącego wnoszenia depozytów uzupełniających, których wielkość jest ściśle powiązana z ilością wolumenu utrzymywanego na rynku giełdowym oraz bieżącymi cenami rynkowymi uprawnień do emisji CO₂. Zagrożeniem w tym przypadku jest redukcja cen rynkowych poniżej średniej ceny portfelowej. W związku z tym, biorąc pod uwagę znaczną zmienność cenową w latach 2018 i 2019 oraz potencjalne istotne zmiany cen w przyszłości, Grupa identyfikuje ryzyko płynności związane z koniecznością wnoszenia środków pieniężnych na depozyty uzupełniające. Zmiana ceny o 1 EUR/Mg oznacza możliwą zmianę depozytu uzupełniającego o około 56 000 tysięcy złotych przy wolumenie około 13,0 mln Mg.

W związku z silną dodatnią korelacją pomiędzy cenami CO₂ a cenami energii elektrycznej na rynku polskim, spadek cen CO₂ może spowodować również redukcję cen energii elektrycznej. Grupa posiada naturalnie długą pozycję (long) dla energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii, głównie z przeznaczeniem na potrzeby zabezpieczenia sprzedaży do klientów Grupy TAURON. Zmiana ceny o 1 zł/MWh oznacza możliwą zmianę depozytu uzupełniającego w zależności od posiadanej pozycji o około 23 000 – 50 000 tysięcy złotych przy pozycji rocznej netto około 23 TWh. Gwałtowny spadek cen CO₂ i w konsekwencji energii elektrycznej może powodować istotny wzrost wymaganych depozytów na giełdach ICE i TGE, co w konsekwencji może wymagać angażowania środków pieniężnych i negatywnie wpływać na wskaźniki płynnościowe Grupy TAURON.

W 2019 roku Grupa posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku i 31 grudnia 2018 roku według daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa	Umowne niezdyktowane płatności	Z tego umowne niezdyktowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	13 307 673	(15 536 815)	(1 693 417)	(977 598)	(650 705)	(3 882 401)	(1 981 047)	(6 351 647)
Zobowiązania wobec dostawców	850 628	(850 628)	(847 226)	-	(1 706)	(1 696)	-	-
Zobowiązania inwestycyjne	765 357	(765 357)	(757 850)	(93)	(3 708)	(3 706)	-	-
Inne zobowiązania finansowe	504 529	(504 529)	(362 412)	(90 370)	(32 194)	(5 081)	(7 376)	(7 096)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 006 603	(1 927 467)	(66 996)	(43 897)	(94 969)	(77 448)	(137 372)	(1 506 785)
Pochodne zobowiązania finansowe								
Instrumenty pochodne-towarowe	81 819	(29 676)	(24 602)	(4 950)	(124)	-	-	-
Instrumenty pochodne-walutowe	29 823	(29 823)	(2 505)	(19 911)	(7 407)	-	-	-
Instrumenty pochodne-CCIRS	12 885	(49 267)	-	(6 207)	(6 188)	(6 120)	(12 326)	(18 426)
Razem	16 559 317	(19 693 562)	(3 755 008)	(1 143 026)	(797 001)	(3 976 452)	(2 138 121)	(7 883 954)

Zobowiązania finansowe na dzień 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	Wartość bilansowa	Umowne niezdyktowane płatności	Z tego umowne niezdyktowane płatności o terminie spłaty przypadającym w okresie (od dnia bilansowego)					
			poniżej 3 miesięcy	od 3 do 12 miesięcy	od 1 roku do 2 lat	od 2 lat do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi								
Oprocentowane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje	10 963 352	(13 829 604)	(464 622)	(2 324 303)	(2 438 943)	(582 418)	(1 027 403)	(6 991 915)
Zobowiązania wobec dostawców	1 127 738	(1 127 738)	(1 122 894)	(4 844)	-	-	-	-
Zobowiązania inwestycyjne	794 976	(794 976)	(784 326)	(10 590)	(59)	(1)	-	-
Inne zobowiązania finansowe	640 360	(640 360)	(557 019)	(13 562)	(45 268)	(4 973)	(10 502)	(9 036)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	25	(28)	(1)	(1)	(2)	(2)	(4)	(18)
Pochodne zobowiązania finansowe								
Instrumenty pochodne-towarowe	233 303	(124 112)	(76 640)	(16 490)	(30 982)	-	-	-
Instrumenty pochodne-walutowe	2 479	(2 479)	86	(2 565)	-	-	-	-
Instrumenty pochodne-CCIRS	5 140	(50 950)	-	(5 627)	(5 713)	(5 695)	(11 253)	(22 662)
Razem	13 767 373	(16 570 247)	(3 005 416)	(2 377 982)	(2 520 967)	(593 089)	(1 049 162)	(7 023 631)

48.3. Ryzyko rynkowe

Grupa identyfikuje następujące rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej;
- ryzyko walutowe;
- ryzyko cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz ryzyko zmiany cen posiadanych jednostek uczestnictwa.

48.3.1 Ryzyko stopy procentowej

Pozycje oprocentowane według stopy zmiennej narażają Grupę na zmianę przepływów pieniężnych w wyniku zmiany stóp procentowych. Pozycje oprocentowane według stopy stałej narażają Grupę na zmianę wartości godziwej w przypadku pozycji wycenianych w wartości godziwej. Ryzyko zmiany wartości godziwej w wyniku zmiany stóp procentowych dotyczy instrumentów pochodnych IRS i CCIRS oraz pożyczki udzielonej na rzecz Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. Grupa jest również narażona na materializację ryzyka związanego z utraconymi korzyściami w związku ze spadkiem stóp procentowych w przypadku zadłużenia o stałym oprocentowaniu lub ze wzrostem stóp procentowych w przypadku posiadanych aktywów o stałym oprocentowaniu, jednak zmiany te nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczenie do poziomu akceptowalnego przez Grupę niekorzystnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na przepływy pieniężne oraz minimalizacja kosztów finansowych. W celu zabezpieczenia się przed ryzykiem stopy procentowej związanej z zadłużeniem o zmiennej stopie procentowej Grupa zawarła transakcje typu swap procentowy (IRS), o czym szerzej w nocie 47.3 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W poniższych tabelach przedstawione zostały wartości bilansowe instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej. Ze względu na stosowaną przez Spółkę dynamiczną strategię zarządzania ryzykiem finansowym, w której pozycję zabezpieczoną stanowią przepływy związane z ekspozycją na zmienną stopę procentową WIBOR 6M ryzyko zmiany stóp procentowych dla części przepływów odsetkowych zostało ograniczone poprzez zawarte transakcje zabezpieczające IRS. W związku z tym, część wartości bilansowej zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu, których zmienność przepływów odsetkowych została zabezpieczona poprzez swap procentowy, w tabelach poniżej została zaprezentowana łącznie z wyceną tych instrumentów zabezpieczających w ramach pozycji o oprocentowaniu stałym.

Instrumenty finansowe w podziale na rodzaj oprocentowania

Instrumenty finansowe	Stan na 31 grudnia 2019			Stan na 31 grudnia 2018		
	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem	Oprocentowane wg stałej stopy	Oprocentowane wg zmiennej stopy	Razem
Aktywa finansowe						
Lokaty i depozyty	50 228	-	50 228	47 126	-	47 126
Pożyczki udzielone	246 243	9 242	255 485	222 756	4 796	227 552
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	1 143 598	1 143 598	-	724 078	724 078
Instrumenty pochodne-IRS	19 462	-	19 462	4 178	-	4 178
Zobowiązania finansowe						
Kredyty w rachunku bieżącym	-	23 339	23 339	-	767	767
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	12 488	12 488	-	17 521	17 521
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	2 892 708	4 122 116	7 014 824	850 675	17 322	867 997
Wyemitowane obligacje	5 756 491	500 531	6 257 022	6 519 439	3 557 628	10 077 067
Zobowiązania z tytułu leasingu	1 006 603	-	1 006 603	25	-	25
Instrumenty pochodne-CCIRS	12 885	-	12 885	5 140	-	5 140

Pozostałe instrumenty finansowe Grupy, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

Analiza wrażliwości

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego. Dla celów analizy wrażliwości na ryzyko zmian stóp procentowych wykorzystano średnie poziomy referencyjnych stóp procentowych w danym roku. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym dla walut, dla których Grupa posiada ekspozycję na ryzyko stóp procentowych na datę bilansową.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, EURIBOR oraz LIBOR USD, przy czym na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku narażenie na zmianę stopy EURIBOR i LIBOR USD było nieistotne.

Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto Grupy na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2019 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +38 pb	WIBOR -38 pb
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Pożyczki udzielone	255 485	225 260	(9 883)	10 398
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	1 143 598	4 237	(4 237)
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	19 462	37 204	(37 204)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	12 488	12 488	(47)	47
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	7 014 824	6 320 285	(24 017)	24 017
Wyemitowane obligacje	6 257 022	1 890 467	(7 184)	7 184
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	12 885	6 098	(6 098)
Razem			6 408	(5 893)

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2019 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2018 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR +34 pb	WIBOR -34 pb
			Wynik finansowy / pozostałe całkowite dochody	
Pożyczki udzielone	227 552	204 052	(8 788)	9 225
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	823 724	724 078	1 728	(1 728)
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	4 178	10 315	(10 315)
Kredyty i pożyczki preferencyjne	17 521	17 521	(60)	60
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	867 997	17 322	(59)	59
Wyemitowane obligacje	10 077 067	5 656 342	(19 232)	19 232
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	5 140	6 618	(6 618)
Razem			(9 478)	9 915

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2018 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

48.3.2 Ryzyko walutowe

W spółkach Grupy TAURON występuje ekspozycja na ryzyko walutowe transakcyjne i translacyjne. Spółki Grupy narażone są głównie na zmiany kursów walutowych EUR/PLN, CZK/PLN, USD/PLN i GBP/PLN w związku z ich działalnością operacyjną i finansową. Poniższe tabele prezentują ekspozycję Grupy na ryzyko walutowe w podziale na poszczególne klasy instrumentów finansowych w latach 2019 oraz 2018. Istotna ekspozycja dotyczy zmiany kursu EUR/PLN oraz CZK/PLN. Ekspozycja Grupy na zmiany kursu pozostałych walut nie jest istotna.

Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Należności od odbiorców	2 290 746	2 170	9 251	50 029	8 384
Inne należności finansowe	499 219	49 784	212 005	20 346	3 410
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	4 187	17 832	48 443	8 119
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	14 214	60 531	-	-
Razem		70 355	299 619	118 818	19 913
Zobowiązania finansowe					
Kredyt w rachunku bieżącym	23 339	5 304	22 585	-	-
Wyemitowane obligacje	6 257 022	851 101	3 624 412	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	850 628	5 770	24 572	8 884	1 489
Pozostałe zobowiązania finansowe	223 920	2 530	10 774	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	13 206	56 238	-	-
Razem		877 911	3 738 581	8 884	1 489
Pozycja walutowa netto		(807 556)	(3 438 962)	109 934	18 424

Pozycja walutowa na dzień 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	Łączna wartość bilansowa w PLN	EUR		CZK	
		w walucie	w PLN	w walucie	w PLN
Aktywa finansowe					
Należności od odbiorców	2 229 400	1 815	7 805	55 582	9 299
Inne należności finansowe	255 504	38 733	166 552	20 292	3 395
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	823 724	51 173	220 044	31 544	5 277
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	35 511	152 697	-	-
Razem		127 232	547 098	107 418	17 971
Zobowiązania finansowe					
Wyemitowane obligacje	10 077 067	853 686	3 670 848	-	-
Zobowiązania wobec dostawców	1 127 738	2 436	10 475	4 579	766
Pozostałe zobowiązania finansowe	406 151	57 866	248 824	-	-
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	39 493	169 820	-	-
Razem		953 481	4 099 967	4 579	766
Pozycja walutowa netto		(826 249)	(3 552 869)	102 839	17 205

Grupa TAURON wykorzystuje w ramach zarządzania ryzykiem walutowym kontrakty terminowe typu forward. Celem transakcji zawieranych w roku 2019 było zabezpieczenie Grupy przed ryzykiem walutowym powstającym w toku prowadzonej działalności handlowej, przede wszystkim z tytułu zakupu uprawnień do emisji CO₂ oraz zabezpieczanie ekspozycji walutowej generowanej przez płatności odsetkowe od pozyskanego finansowania w walucie EUR.

Wycena w wartości godziwej walutowych kontraktów terminowych typu forward (na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny w wysokości 29 823 tysiące złotych) oraz kontraktów CCIRS (na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązanie z tytułu ujemnej wyceny w wysokości 12 885 tysięcy złotych) narażona jest na ryzyko zmian kursu EUR/PLN. Transakcje zawierane w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym nie są objęte rachunkowością zabezpieczeń.

Analiza wrażliwości

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa Kapitałowa wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej. Grupa wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości. Przedmiotem analizy zostały objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych zgodnie z MSSF.

Potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych są określone w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego i zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut z daty bilansowej lub w przypadku braku dostępnych kwotowań rynkowych na podstawie zmienności historycznych za okres jednego roku przed datą bilansową.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN, CZK/PLN, USD/PLN, GBP/PLN. Istotne narażenie na ryzyko występuje w przypadku EUR, głównie ze względu na finansowanie zewnętrzne zaciągnięte w EUR. Pozostałe waluty nie generują istotnego ryzyka dla Grupy. Poniższe tabele przedstawiają wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz pozostałych całkowitych dochodów brutto Grupy na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursu walutowego EUR/PLN w horyzoncie do daty następnego sprawozdania finansowego, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka.

Rok zakończony 31 grudnia 2019 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2019		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2019 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
			kurs EUR/PLN +4,24%	kurs EUR/PLN -4,24%
Należności od odbiorców	2 290 746	9 251	392	(392)
Inne należności finansowe	499 219	212 005	8 989	(8 989)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	17 832	756	(756)
Instrumenty pochodne (aktywa)	105 529	60 531	2 567	(2 567)
Kredyty w rachunku bieżącym	23 339	22 585	(958)	958
Wyemitowane obligacje	6 257 022	3 624 412	(153 675)	153 675
Zobowiązania wobec dostawców	850 628	24 572	(1 042)	1 042
Pozostałe zobowiązania finansowe	223 920	10 774	(457)	457
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	124 527	98 946	79 408	(79 408)
Razem			(64 020)	64 020

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2019 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

Rok zakończony 31 grudnia 2018 roku

Klasy instrumentów finansowych	31 grudnia 2018		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2018 roku	
	Wartość bilansowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
			kurs EUR/PLN +5,85%	kurs EUR/PLN -5,85%
Należności od odbiorców	2 229 400	7 805	456	(456)
Inne należności finansowe	255 504	166 552	9 743	(9 743)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	823 724	220 044	12 872	(12 872)
Instrumenty pochodne (aktywa)	220 343	152 697	8 933	(8 933)
Wyemitowane obligacje	10 077 067	3 670 848	(214 745)	214 745
Zobowiązania wobec dostawców	1 127 738	10 475	(613)	613
Pozostałe zobowiązania finansowe	406 151	248 824	(14 556)	14 556
Instrumenty pochodne (zobowiązania)	240 922	177 439	38 838	(38 838)
Razem			(159 072)	159 072

Ekspozycja na ryzyko na dzień 31 grudnia 2018 roku jest reprezentatywna dla ekspozycji Grupy na ryzyko w trakcie poprzedzającego tą datę okresu rocznego.

48.3.3 Ryzyko zmian cen surowców i towarów w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych oraz zmian cen jednostek uczestnictwa

Towarowe instrumenty pochodne

Grupa zawiera transakcje pochodne, dla których instrumentem bazowym są towary lub surowce. Narażenie Grupy na ryzyko cenowe w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych wiąże się z ryzykiem wahań wartości godziwej tych instrumentów na skutek zmian cen surowców/towarów, na których te instrumenty są oparte. Grupa ogranicza ryzyko cenowe związane z towarowymi instrumentami pochodnym poprzez zawieranie transakcji przeciwnych. Ryzyko ogranicza się do otwartych transakcji na zakup lub sprzedaż danego towaru lub surowca, tzn. dotyczy niezbilansowanej pozycji w portfelu.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku portfel zawartych kontraktów jest w całości zbilansowany. Minimalizuje to ryzyko rynkowe w portfelu towarowych instrumentów pochodnych. Potwierdziły to wyniki przeprowadzonej analizy wrażliwości, które wskazały na nieistotny wpływ potencjalnych możliwych zmian cen uprawnień do emisji na wynik finansowy brutto Grupy.

Jednostki uczestnictwa

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiadała jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych o wartości bilansowej 26 622 tysiące złotych. Instrumenty te wyceniane są na dzień bilansowy do wartości godziwej przez wynik finansowy, w związku z czym narażone są na ryzyko zmiany cen tych instrumentów.

Wyniki przeprowadzonej analizy wskazały na nieistotny wpływ potencjalnych możliwych zmian wartości notowań na wynik finansowy brutto Grupy.

49. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne handlowe zarządzane jest na poziomie Grupy TAURON, co zostało opisane w punkcie 3.3.4. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019. Grupa zarządza ryzykiem handlowym w oparciu o opracowaną i przyjętą do stosowania Politykę zarządzania ryzykiem handlowym w Grupie TAURON, która wprowadza system wczesnego ostrzegania oraz system limitowania ekspozycji na ryzyko w poszczególnych obszarach handlowych.

Spółki Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. narażone są na działanie i niekorzystny wpływ czynników ryzyka związanego ze zmiennością przepływów pieniężnych oraz wyników finansowych wyrażonych w walucie krajowej z tytułu zmian cen towarów. Ekspozycję Grupy na ryzyko cen towarów odzwierciedla wolumen zakupów podstawowych surowców i towarów, do których zalicza się węgiel kamienny, gaz oraz energię. Wolumen oraz koszty zakupów podstawowych surowców od dostawców spoza Grupy przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj paliwa	Jednostka miary	2019		2018	
		Wolumen	Koszty zakupu	Wolumen	Koszty zakupu
Węgiel	tona	3 809 329	1 002 443	4 452 901	1 115 294
Gaz	MWh	3 498 481	345 742	3 075 513	290 574
Energia elektryczna	MWh	32 326 975	7 906 677	30 757 412	5 665 514
Energia ciepła	GJ	5 718 634	226 430	5 776 785	222 076
Razem			9 481 292		7 293 458

INNE INFORMACJE

50. Zobowiązania warunkowe

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W 2015 roku spółki należące do grup: in.ventus, Polenergia oraz Wind Invest wytoczyły przeciwko spółce Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. powództwa o stwierdzenie bezskuteczności złożonych przez Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oświadczeń o wypowiedzeniu umów zawartych z ww. spółkami na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych. W toku postępowań sądowych spółki powodowe rozszerzają powództwa poprzez zgłaszanie roszczeń odszkodowawczych i roszczeń z kar umownych związanych z wypowiedzeniem umów. W dniu 2 września 2019 roku spółka Amon Sp. z o.o. (należąca do grupy Polenergia) wystąpiła z nowymi pozwami zawierającymi roszczenia odszkodowawcze w łącznej kwocie 29 009 tysięcy złotych. Po dniu bilansowym, w dniu 24 lutego 2020 roku, Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. otrzymała pismo stanowiące zmianę powództwa Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o., w którym obok roszczenia pierwotnego wniesiono o zasądzenie roszczeń w łącznej kwocie 34 464 tysiące złotych, o czym szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: spółki grupy in.ventus – 20 397 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 115 566 tysięcy złotych (w tym Amon Sp. z o.o. – 69 488 tysięcy złotych, Talia Sp. z o.o. – 46 078 tysięcy złotych), spółki grupy Wind Invest – 322 313 tysiące złotych.

W sprawie z powództwa spółki Amon Sp. z o.o. w dniu 25 lipca 2019 roku został wydany w sprawie wyrok częściowy i wstępny, w którym sąd ustalił, że oświadczenia Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i Amon Sp. z o.o. na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 roku pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiązań strony. Sąd uznał ponadto, żądanie Amon Sp. z o.o. zapłaty odszkodowania za usprawiedliwione co do zasady, przy czym nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania. Wyrok jest nieprawomocny. Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 25 października 2019 roku wniosła apelację od wyroku.

Po dniu bilansowym, w dniu 6 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał podobny wyrok częściowy i wstępny w postępowaniu wszczętym przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. przez Talia Sp. z o.o., o czym szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Powyższe częściowe i wstępne wyroki, nie zmieniają oceny Grupy, zgodnie z którą szanse przegrania sprawy nie są wyższe od szansy jej wygrania.

W sprawie z powództwa spółki Amon Sp. z o.o. z dnia 2 września 2019 roku, Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. w dniu 4 listopada 2019 roku złożyła odpowiedź na pozew, domagając się oddalenia powództwa w całości. Wstępna ocena żądań pozwu i jego uzasadnienia wskazuje na ich bezzasadność.

W sprawie z wniosku spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. o udzielenie zabezpieczenia roszczeń o ustalenie, że wypowiedzenia umów długoterminowych złożonych przez Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. są bezskuteczne, Sąd Apelacyjny w Warszawie w dniu 6 listopada 2019 roku częściowo uwzględnił wniosek o zabezpieczenie poprzez nakazanie Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wykonywania w całości postanowień umów na dotychczasowych warunkach, zgodnie z ich treścią, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania z powództwa Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. przeciwko Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o., toczącej się przed Sądem Okręgowym w Warszawie. Postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia jest prawomocne. Postanowienie to nie przesądza merytorycznie o zasadności powództwa, co może nastąpić dopiero w prawomocnym wyroku, a jedynie tymczasowo reguluje stosunki stron na czas trwania postępowania. Mając na uwadze konieczność realizowania postanowienia o zabezpieczeniu, o którym mowa powyżej spółka utworzyła na dzień bilansowy rezerwę na umowy rodzące obciążenia w kwocie 4 213 tysiące złotych.

Pozostałe postępowania toczą się przed sądami pierwszej instancji (w tym jedno postępowanie, które zostało skierowane mocą wyroku sądu drugiej instancji do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji).

Uwzględniając aktualny stan spraw sądowych i okoliczności im towarzyszące, Grupa ocenia, iż szanse przegrania pozostałych spraw sądowych związanych z powództwami zarówno w zakresie stwierdzenia bezskuteczności oświadczeń o wypowiedzeniu oraz zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych, jak i roszczeń odszkodowawczych nie są wyższe od szans wygrania przedmiotowych spraw, w związku z czym nie tworzy rezerwy na koszty z nimi związane (za wyjątkiem rezerwy utworzonej na postępowanie z powództwa spółki Pękanino Wind Invest Sp. z o.o. o czym mowa powyżej).

W związku z transakcją zakupu w dniu 3 września 2019 roku spółek należących do grupy in.ventus (opisaną szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego), sprawy z powództw spółek z grupy in.ventus wszczętych przeciwko spółce Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. zostały przez sąd zawieszone, na zgodny wniosek stron.

Powództwo związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko TAURON Polska Energia S.A.

W latach 2017 i 2018 spółki należące do grup: in.ventus, Polenergia oraz Wind Invest wytoczyły przeciwko spółce TAURON Polska Energia S.A. pozwy o zapłatę odszkodowania oraz o ustalenie odpowiedzialności za szkody, które mogą wyniknąć w przyszłości z czynów niedozwolonych, w tym z czynów nieuczciwej konkurencji. Podstawą faktyczną żądań pozwów, według twierdzeń stron powodowych, jest wypowiedzenie przez spółkę zależną Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. umów długoterminowych na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia oraz rzekome kierowanie przez TAURON Polska Energia S.A. tym procesem.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji wysokość żądanych w pozwach odszkodowań wynosi: spółki grupy in.ventus – 12 286 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 78 855 tysięcy złotych, spółki grupy Wind Invest – 129 947 tysięcy złotych.

Ponadto, spółki powodowe wskazują w swych pozwach na następujące wartości szacowanych szkód, które mogą powstać w przyszłości: spółki grupy in.ventus – 35 706 tysięcy euro, spółki grupy Polenergia – 265 227 tysięcy złotych, spółki grupy Wind Invest – 1 119 363 tysiące złotych.

Sądem właściwym dla rozpoznania pozwów jest Sąd Okręgowy w Katowicach. Wszystkie postępowania toczą się przed sądami pierwszej instancji. Postępowania toczone z powództw grupy Wind Invest toczą się przy drzwiach zamkniętych. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji szanse Spółki na uzyskanie pozytywnego rozstrzygnięcia w sporach należy ocenić pozytywnie, tj. szanse przegranej nie są wyższe niż szanse wygranej.

W związku z transakcją zakupu w dniu 3 września 2019 roku spółek należących do grupy in.ventus (opisanych szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) sprawy z powództw spółek z grupy in.ventus wszczętych przeciwko TAURON Polska Energia S.A. zostały przez sąd zawieszone, na zgodny wniosek stron.

Ponadto, przeciwko TAURON Polska Energia S.A. toczyło się postępowanie z powództwa spółki Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. Przedmiotem sprawy było żądanie złożenia do depozytu sądowego kwoty 183 391 tysięcy złotych tytułem odwrócenia niebezpieczeństwa grożącej szkody. Spółka szanse na pozytywne rozstrzygnięcie sporu oceniała pozytywnie. Sprawa została zakończona (na skutek cofnięcia pozwu przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. postępowanie umorzono - postanowienie sądu z dnia 29 listopada 2019 roku).

Powództwa związane z wypowiedzeniem umów długoterminowych przeciwko spółce zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.

W dniu 28 lutego 2017 roku spółka zależna TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyła oświadczenia o wypowiedzeniu długoterminowych umów na zakup

przez spółkę zależną praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Stroną zawartych w 2008 roku umów są spółki z grupy in.ventus. Umowy uległy wypowiedzeniu wobec nieosiągnięcia przez strony porozumienia w ramach renegotjacji kontraktowych w trybie przewidzianym w umowach. Szacowana na lata 2017-2023 całkowita wartość zobowiązań umownych TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wynikająca z wypowiedzianych umów, na dzień wypowiedzenia wyniosłaby około 417 000 tysięcy złotych netto.

W dniu 7 marca 2019 roku Hamburg Commercial Bank AG (dawniej HSH Nordbank AG) wytoczył przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. pozew o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonywania przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. umów sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia będących potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz kar umownych naliczonych w związku z wypowiedzeniem wyżej wymienionych umów. Przedmiotem żądania pozwu była zapłata przez TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. na rzecz banku łącznej kwoty 232 879 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie licznymi od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 7 marca 2019 roku do dnia zapłaty, w tym odszkodowania na łączną kwotę 36 252 tysiące złotych i kar umownych na łączną kwotę 196 627 tysięcy złotych.

W związku z transakcją zakupu farm wiatrowych (o czym szerzej w nocie 2.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego) w dniu 4 września 2019 roku Hamburg Commercial Bank AG oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. złożyły w Sądzie Okręgowym w Krakowie pismo procesowe, w którym bank cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, w związku z czym strony wspólnie wniosły o umorzenie powyższego postępowania w całości. Postanowieniem z dnia 5 września 2019 roku Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył postępowanie i zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Postanowienie sądu jest prawomocne.

W 2018 roku do spółki zależnej TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wpłynęły zawiadomienia w sprawach z wniosków dwóch spółek z grupy Polenergia przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. o zawezwanie do próby ugodowej co do łącznej kwoty 78 855 tysięcy złotych, tytułem odszkodowania za rzekomą szkodę wyrządzoną spółkom z grupy Polenergia, w skutek bezpodstawnego zerwania długoterminowej umowy zawartej pomiędzy tymi spółkami a Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. Spółki wskazały we wnioskach, że Spółka, Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. oraz likwidatorzy spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. wyrządzili i nadal wyrządzają szkodę spółkom z grupy Polenergia, a TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. z tej szkody świadomie skorzystała i - według spółek z grupy Polenergia - ponosi za nią odpowiedzialność. TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. uznała żądania spółek z grupy Polenergia jako bezzasadne, w związku z czym nie doszło do zawarcia ugody. Na podstawie przeprowadzonej analizy sytuacji prawnej w ocenie Zarządu TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. brak jest podstaw do utworzenia rezerwy z tytułu powyższej sprawy.

Roszczenie wobec PGE EJ 1 Sp. z o.o.

W dniu 13 marca 2015 roku konsorcjum w składzie WorleyParsons Nuclear Services JSC, WorleyParsons International Inc, WorleyParsons Group Inc (dalej: „konsorcjum WorleyParsons”), będące wykonawcą badań w ramach procesu inwestycyjnego związanego z budową elektrowni jądrowej przez PGE EJ 1 Sp. z o.o. (dalej: „umowa”), zgłosiło w związku z umową - w wezwaniu do zapłaty względem PGE EJ 1 Sp. z o.o. - roszczenia na łączną kwotę 92 315 tysięcy złotych. W następstwie tego, w dniu 15 kwietnia 2015 roku Spółka (jako wspólnik posiadający 10% udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o.) zawarła porozumienie z PGE EJ 1 Sp. z o.o. oraz pozostałymi jej udziałowcami (tj. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., KGHM Polska Miedź S.A. oraz ENEA S.A.), które reguluje wzajemne relacje stron tego porozumienia związane z tymi roszczeniami, w tym zasady zapewnienia ewentualnych dodatkowych środków dla PGE EJ 1 Sp. z o.o. przez jej udziałowców.

Spółka ocenia, że wynikające z tego porozumienia potencjalne dodatkowe zaangażowanie finansowe Spółki w PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie będzie wyższe niż procentowe zaangażowanie kapitałowe Spółki w PGE EJ1 Sp. z o.o.

W listopadzie 2015 roku Sąd Okręgowy w Warszawie doręczył PGE EJ 1 Sp. z o.o. pozew konsorcjum WorleyParsons na kwotę około 59 mln złotych, rozszerzony następnie w 2017 i 2019 roku do kwoty około 128 mln złotych.

PGE EJ 1 Sp. z o.o. nie uznało zgłoszonych w stosunku do niej roszczeń, a ewentualne ich zasądzenie przez sąd uważa za mało prawdopodobne. Spółka nie tworzy rezerwy w związku z powyższymi zdarzeniami.

Roszczenia od Huty Łaziska S.A.

W związku z połączeniem Spółki z Górnośląskim Zakładem Elektroenergetycznym S.A. („GZE”) – TAURON Polska Energia S.A. została stroną sporu sądowego z Huta Łaziska S.A. („Huta”) przeciwko GZE i Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa URE. Aktualnie proces toczy się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie.

Prezes URE postanowieniem z dnia 12 października 2001 roku nakazał GZE wznowić dostawy energii elektrycznej do Huty (wstrzymane w dniu 11 października 2001 roku z powodu nieregulowania zobowiązań płatniczych przez Huta) na warunkach umowy z dnia 30 lipca 2001 roku, w szczególności po cenie 67 zł/MWh, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, a w dniu 14 listopada 2001 roku ostatecznie rozstrzygnął spór, wydając decyzję stwierdzającą, iż wstrzymanie dostaw energii elektrycznej nie było nieuzasadnione. Huta odwołała się od tej decyzji. W dniu 25 lipca 2006 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie wydał wyrok prawomocnie kończący spór o zasadność wstrzymania przez GZE dostaw energii do Huty, oddalając apelację Huty od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 października 2005 roku oddalającego odwołanie Huty od przedmiotowej decyzji Prezesa URE. Od powołanego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie Huta wniosła skargę kasacyjną, która została przez Sąd Najwyższy oddalona wyrokiem z dnia 10 maja 2007 roku. W dniu 15 listopada 2001 roku (po wydaniu przez Prezesa URE wyżej wspomnianej decyzji z 14 listopada 2001 roku, i w związku z pogłębiającym się zadłużeniem Huty wobec GZE z tytułu dostaw energii elektrycznej) GZE ponownie wstrzymał dostawy. W związku z tym wstrzymaniem Huta wywodzi wobec GZE roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Pozwem z dnia 12 marca 2007 roku Huta domaga się od GZE i Skarbu Państwa - Prezesa URE (in solidum) zasądzenia kwoty 182 060 tysięcy złotych z odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za rzekome szkody wywołane niewykonaniem przez GZE postanowienia Prezesa URE z dnia 12 października 2001 roku.

W sprawie tej zapadły korzystne dla GZE wyroki sądu pierwszej i drugiej instancji, jednakże wyrokiem z dnia 29 listopada 2011 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego i przekazał sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania. W dniu 5 czerwca 2012 roku Sąd Apelacyjny uchylił wyrok Sądu Okręgowego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Począwszy od dnia 27 listopada 2012 roku sprawa była przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji. Wyrokiem z dnia 28 maja 2019 roku Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił w całości powództwo Huty oraz orzekł o zwrocie przez Huta na rzecz każdego z pozwanych kosztów postępowania. Wyrok nie jest prawomocny. Huta wniosła apelację (datowaną na 25 lipca 2019 roku), zaskarżając powyższy wyrok w całości oraz wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanych na rzecz Huty kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. W odpowiedzi na apelację z dnia 9 sierpnia 2019 roku Spółka wniosła o oddalenie apelacji w całości jako oczywiście bezpodstawną oraz zasądzenie od Huty na rzecz Spółki kosztów postępowania apelacyjnego.

Na podstawie przeprowadzonej analizy prawnej roszczeń, jak również biorąc pod uwagę powyższy wyrok, Spółka uważa, że są one bezzasadne, a ryzyko konieczności ich zaspokojenia nikłe. W rezultacie Spółka nie utworzyła rezerwy na koszty związane z tymi roszczeniami.

Sprawa z powództwa ENEA S.A.

Sprawa z powództwa ENEA S.A. („ENEA”) przeciwko TAURON Polska Energia S.A., zawisła od 2016 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach, dotyczy zapłaty kwoty 17 086 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Podstawą faktyczną roszczenia ENEA są zarzuty dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia Spółki w związku z możliwymi błędami w zakresie wyznaczenia zagregowanych danych pomiarowo – rozliczeniowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. (jako Operatora Systemu Dystrybucyjnego, OSD), stanowiących podstawę rozliczeń ENEA

i Spółki ze spółką Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. z tytułu niezbilansowania na Rynku Bilansującym w okresie od stycznia do grudnia 2012 roku. W toku postępowania na wniosek ENEA nastąpiło dopozwanie (tj. wezwanie do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych) siedmiu sprzedawców, dla których TAURON Polska Energia S.A. pełniła funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe na terenie obszaru dystrybucji ENEA Operator Sp. z o.o. w 2012 roku. Wśród dopozwanych podmiotów znalazły się dwie spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., tj.: TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 4 934 tysiące złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty), oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. (względem której ENEA S.A. wniosła o zasądzenie kwoty 3 480 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku o dopozwanie do dnia zapłaty). Żądanie zapłaty kwot wskazanych w zdaniu poprzednim, jak również kwot dochodzonych od pozostałych pięciu sprzedawców, zostało zgłoszone przez stronę powodową na wypadek oddalenia powództwa przeciwko TAURON Polska Energia S.A. Sprawa jest przedmiotem postępowania przed sądem pierwszej instancji.

Spółka nie utworzyła rezerwy, ponieważ uważa, że ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia sprawy dla Spółki wynosi poniżej 50%. Rezerwy w ciężar kosztów utworzyły spółki zależne od TAURON Polska Energia S.A., w łącznej kwocie 5 730 tysięcy złotych w przypadku TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz w łącznej kwocie 4 074 tysiące złotych w przypadku TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. Kwoty powyższych utworzonych przez spółki zależne rezerw dotyczą należności głównej, odsetek zaktualizowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz kosztów prowadzonego postępowania.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku roszczenie o zapłatę przez Spółkę wynosi 17 086 tysięcy złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 31 marca 2015 roku do dnia zapłaty. Na wypadek oddalenia powództwa przeciwko Spółce roszczenie o zapłatę przez spółki Grupy wynosi łącznie 8 414 tysięcy złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu wniosku ENEA S.A. o wezwanie danej spółki Grupy do wzięcia udziału w sprawie do dnia zapłaty. W związku z przedłożeniem w trakcie postępowania nowych danych pomiarowych przez ENEA Operator Sp. z o.o. można przypuszczać, że kwoty roszczeń dochodzonych przeciwko Spółce lub spółkom Grupy mogą ulec zmianie.

Postępowania administracyjne wszczęte przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki („URE”)

W roku 2016 wobec spółki TAURON Dystrybucja S.A. zostało wszczęte postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, z uwagi na nieutrzymywanie w należyłym stanie technicznym obiektów, instalacji i urządzeń oraz na naruszenie warunków określonych w koncesji na dystrybucję energii elektrycznej. Decyzją z dnia 10 lipca 2017 roku na spółkę została nałożona kara w wysokości 350 tysięcy złotych. W lipcu 2017 roku spółka utworzyła rezerwę w wysokości 351 tysięcy złotych oraz złożyła do SOKiK odwołanie w sprawie. Sprawa jest w toku.

W roku 2017 wobec spółki TAURON Ekoenergia Sp. z o.o. zostało wszczęte postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, w związku z podejrzeniem prowadzenia działalności polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej w Elektrowni Wodnej Dąbie i Elektrowni Wodnej Przewóz bez wymaganych przepisami Ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód Wisły do celów energetycznych. Spółka na bieżąco składała Prezesowi URE stosowne wyjaśnienia w sprawie, a ostatnim pismem z dnia 29 czerwca 2018 roku spółka poinformowała Prezesa URE, iż Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 17 maja 2018 roku oraz wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 roku uchylił niekorzystne dla spółki rozstrzygnięcia organów administracyjnych w sprawie pozwoleń wodnoprawnych na szczególne korzystanie z wód Wisły do celów energetycznych w Elektrowni Wodnej Dąbie i Elektrowni Wodnej Przewóz. Decyzją z dnia 15 lutego 2019 roku na spółkę nałożona została kara w wysokości 2 tysięcy złotych. Spółka złożyła odwołanie od decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie i oczekuje na wyznaczenie terminu rozprawy. Spółka stoi na stanowisku, iż fakty będące podstawą wszczęcia postępowania nie mogą stanowić podstawy do wymierzenia kary pieniężnej, w związku z czym spółka nie utworzyła rezerwy z tytułu przedmiotowego postępowania.

Wobec spółek z segmentu Sprzedaż zostały wszczęte następujące postępowania kontynuowane na dzień bilansowy:

- W dniu 18 lipca 2018 roku wobec TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. zostało wszczęte postępowanie w sprawie dostosowania warunków udzielonej koncesji na obrót energią elektryczną do aktualnie obowiązujących przepisów prawa. W listopadzie 2018 roku spółka otrzymała decyzję Prezesa URE w sprawie zmiany koncesji, od której złożyła odwołanie do SOKiK.
- W dniu 15 października 2018 roku zostało wszczęte postępowanie przeciwko TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. dotyczące wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego. Postępowanie zostało zawieszone.
- W dniu 2 września 2019 roku wobec TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. wszczęto postępowanie w sprawie wstrzymania dostaw energii elektrycznej do odbiorcy końcowego.
- W dniu 31 grudnia 2019 roku wobec TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. wszczęto postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia kar pieniężnych w związku z ujawnieniem możliwości nieprzestrzegania obowiązków określonych w art. 9a ust. 1, art. 9a ust. 8 Ustawy Prawo energetyczne oraz art. 12 ust. 1 Ustawy o efektywności energetycznej. Na dzień bilansowy z tytułu ww. postępowań spółka utworzyła rezerwy w łącznej wysokości 6 320 tysięcy złotych.

Spółki na bieżąco składają wyjaśnienia w sprawach. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne kary związane z powyższymi postępowaniami (z wyjątkiem postępowań wszczętych w dniu 31 grudnia 2019 roku), ponieważ w ocenie Zarządu spółek ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw i nałożenia kary jest niskie.

Postępowania administracyjne i wyjaśniające wszczęte przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”)

Wobec spółek z segmentu Sprzedaż Prezes UOKiK wszczął następujące postępowania kontynuowane na dzień bilansowy:

- Postępowania wyjaśniające wszczęte w dniu 11 maja 2017 roku przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz w dniu 29 czerwca 2018 roku przeciwko TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. dotyczące mechanizmu automatycznego przedłużania okresu rozliczeń opłat za sprzedaż energii elektrycznej według Cennika w sytuacji braku aktywnego działania ze strony konsumenta po przedstawieniu mu nowej oferty (oferty odnowieniowej).
- Postępowanie wyjaśniające w dniu 13 października 2017 roku przeciwko TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem stosowania przez spółkę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na utrudnianiu zmiany sprzedawcy energii elektrycznej.
- Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 31 grudnia 2018 roku przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem naruszania zbiorowych interesów konsumentów, poprzez stosowanie praktyk związanych z zawieraniem umów sprzedaży energii elektrycznej przez telefon.
- Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 8 stycznia 2019 roku przeciwko TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. w związku z podejrzeniem stosowania przez spółkę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, poprzez wprowadzanie zmian w zakresie informacji udostępnianych konsumentom we wnioskach o zawarcie lub zmianę warunków umowy kompleksowej dotyczącej energii elektrycznej.
- Postępowanie wyjaśniające wszczęte w dniu 26 sierpnia 2019 roku wobec TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. oraz TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. wzywające spółki do przekazania informacji o zawartych w latach 2018 i 2019 umów sprzedaży rezerwowej oraz udzielenia stosownych wyjaśnień w sprawie.

Spółki na bieżąco składają wyjaśnienia w sprawach. Spółki nie tworzą rezerw na potencjalne kary związane z powyższymi postępowaniami, ponieważ w ocenie Zarządu spółek ryzyko niekorzystnego rozstrzygnięcia spraw i nałożenia kary jest niskie.

Bezumowne korzystanie z nieruchomości

Spółki należące do Grupy nie posiadają tytułów prawnych do wszystkich gruntów, na których usytuowane są sieci dystrybucyjne, instalacje ciepłownicze oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, jednak należy zaznaczyć, iż ryzyko utraty majątku jest znikome. Grupa tworzy rezerwę na wszystkie zgłoszone spory sądowe w tym zakresie. Nie jest tworzona rezerwa na potencjalne nie zgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie ze względu na brak

szczegółowej ewidencji nieuregulowanych gruntów i w konsekwencji brak możliwości wiarygodnego oszacowania kwoty potencjalnych roszczeń. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasową historię zgłoszonych roszczeń i koszty ponoszone z tego tytułu w latach ubiegłych ryzyko związane z koniecznością poniesienia istotnych kosztów z tego tytułu można uznać za niewielkie.

Na zgłoszone spory sądowe na dzień bilansowy została utworzona rezerwa w wysokości 88 070 tysięcy złotych (nota 39.1).

Roszczenie dotyczące zwrotu wydatków na zabezpieczenie obiektu przed wpływami eksploatacji górniczej

W grudniu 2017 roku spółka zależna TAURON Wydobycie S.A. otrzymała od spółki Galeria Galena Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach pozew o zapłatę kwoty 22 785 tysięcy złotych tytułem zwrotu wydatków na zabezpieczenie obiektu położonego w Jaworznie przed wpływami eksploatacji górniczej. Dodatkowo, w dniu 5 kwietnia 2018 roku spółka otrzymała pozew o zapłatę wniesiony przez spółkę Galeria Galena Sp. z o.o. przeciwko następcom prawnym Kompanii Węglowej S.A. wraz z wnioskiem o połączenie przedmiotowej sprawy do wspólnego rozpoznania ze sprawą prowadzoną przeciwko TAURON Wydobycie S.A. Obecnie sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania przeciwko pozwanym przez spółkę Galeria Galena Sp. z o.o., tj. przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach oraz następcom prawnym Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach. Strony na bieżąco składają stosowne wyjaśnienia oraz pisma procesowe. Sprawa toczy się w pierwszej instancji przed Sądem Okręgowym w Katowicach.

Z uwagi na rozszerzenie powództwa o dodatkowych pozwanych w osobach następców prawnych byłej Kompanii Węglowej S.A. oraz na wątpliwości natury faktycznej i prawnej uniemożliwiające jednoznaczne przesądzenie kierunku rozpoznania sprawy przez Sąd, jak również wysokości zasądanego roszczenia, spółka nie tworzy rezerwy na powyższe zdarzenie.

Ujęcie zaangażowania Funduszy w spółkę zależną Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.

W umowie inwestycyjnej podpisanej przez Spółkę z Funduszami Inwestycji Zamkniętych („Fundusze”) zarządzanych przez Polski Fundusz Rozwoju przewidziano szereg sytuacji, których wystąpienie stanowi istotne naruszenie umowy ze strony Spółki. Powyższe sytuacje, z których część pozostaje poza bezpośrednią kontrolą Spółki, obejmują m.in. wystąpienie zdarzeń o charakterze prawnym, zdarzeń odnoszących się do sytuacji finansowej i majątkowej Grupy TAURON, podejmowanych przez Grupę decyzji o charakterze inwestycyjnym i operacyjnym w zakresie finansowania i budowy bloku 910 MW, jak również zdarzeń dotyczących przyszłej eksploatacji bloku. Ewentualne istotne naruszenie umowy ze strony spółek Grupy może prowadzić do potencjalnego uruchomienia procedury, której efektem może być zażądanie (uruchomienie opcji) przez Fundusze Inwestycji Zamkniętych odkupu udziałów w spółce zależnej Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o., w kwocie zainwestowanej przez Fundusze w udziały powiększonej o uzgodniony zwrot oraz premię za istotne naruszenie i pomniejszonej o dokonane dystrybucje środków przez Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. do Funduszy. Po dniu bilansowym, w dniu 6 marca 2020 roku Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. otrzymała informację od wykonawcy dotyczącą zmiany szacowanego terminu oddania bloku 910 MW do eksploatacji, co zostało opisane szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ponadto po dniu bilansowym, w dniu 27 marca 2020 roku zawarty został aneks do umowy inwestycyjnej, usuwający z katalogu istotnych naruszeń umowy ze strony Spółki naruszenia odwołujące się do wskaźników zadłużenia w połączeniu z jednoczesną zmianą umowy współników, polegającą na przyznaniu Funduszom szczególnych uprawnień w przypadku przekroczenia uzgodnionych poziomów tych wskaźników. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji Spółka nie identyfikuje po swojej stronie ryzyka istotnego naruszenia umowy i stoi na stanowisku, iż nie ma realnych możliwości, w tym w przyszłości wystąpienia istotnych naruszeń umowy pozostających poza bezpośrednią kontrolą Spółki. W związku z powyższym Grupa, mając na uwadze zapisy MSR 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja*, nie rozpoznaje zaangażowania Funduszy jako zobowiązania lecz jako udziały niekontrolujące.

Na dzień bilansowy Fundusze Inwestycji Zamkniętych posiadają udziały spółki Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. w kwocie 880 000 tysięcy złotych.

51. Zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Wśród ustanowionych i obowiązujących na dzień 31 grudnia 2019 roku zabezpieczeń spłaty zobowiązań w Grupie, najistotniejsze pozycje, przedstawione w poniższej tabeli, stanowią zabezpieczenia umów zawartych przez jednostkę dominującą.

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość zabezpieczenia		Data obowiązywania	Umowa/transakcja
	Waluta	PLN		
Oświadczenia o poddaniu się egzekucji		2 550 000	20.12.2032	Program Emisji Obligacji Długoterminowych w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 31 lipca 2013 roku
		240 000	31.12.2023	Program Emisji Obligacji z dnia 24 listopada 2015 roku
		600 000	30.06.2034	Program Emisji Obligacji Podporządkowanych w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 6 września 2017 roku
		621 000	31.07.2020	Umowa z dnia 5 lutego 2019 roku o limit gwarancyjny zawarta z MUFG Bank, Ltd.
		600 000	17.12.2021	Umowa rachunku bankowego (limit intraday) w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
		360 000	29.12.2021	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
	EUR 24 000	102 204	31.12.2021	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 8 maja 2017 roku
	EUR 50 000	212 925		
	USD 750	2 848	29.03.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w mBank S.A. z dnia 26 marca 2019 roku
		1 500 000	31.12.2036	Umowa rachunku bankowego w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 19 grudnia 2018 roku
		96 000	27.05.2024	Umowy ramowe zawarte z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe z dnia 27 maja 2019 roku
		24 000	27.05.2029	
Pełnomocnictwa do rachunków bankowych		7 284 000	31.12.2025	Umowa kredytu bankowego z konsorcjum banków z dnia 19 czerwca 2019 roku
		80 000	26.05.2023	Umowy ramowe zawarte z CaixaBank S.A. na gwarancje bankowe z dnia 27 maja 2019 roku
		20 000	26.05.2028	
		300 000	17.12.2020	Umowa rachunku bankowego (limit intraday) w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
		300 000	29.12.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w PKO Bank Polski S.A. z dnia 9 października 2017 roku
	EUR 45 000	191 633	31.12.2020	Umowa kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 8 maja 2017 roku
Gwarancje bankowe		61 000	31.01.2020	Gwarancje bankowe wystawione przez CaixaBank S.A. na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełdy Towarowej S.A. jako zabezpieczenie transakcji zawieranych na Towarowej Giełdzie Energii

W dniu 20 grudnia 2019 roku został zawarty aneks do Umowy kredytu w rachunku bieżącym w Banku Gospodarstwa Krajowego przedłużający okres jego obowiązywania do dnia 31 grudnia 2020 roku, na mocy którego udzielono nowego pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym w kwocie 45 000 tysięcy euro z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2020 roku (dotychczasowe pełnomocnictwo wygasło w dniu 31 grudnia 2019 roku).

Po dniu bilansowym:

- w dniu 8 stycznia 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu z bankiem Intesa Sanpaolo S.P.A. (opisanej szerzej w nocie 35.1 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego), do kwoty 900 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2027 roku;
- w dniu 7 lutego 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy o limit gwarancyjny zawartej w dniu 28 stycznia 2020 roku z bankiem MUFG Bank, Ltd. do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2021 roku;
- w dniu 22 stycznia i 20 lutego 2020 roku Caixabank S.A. wystawił aneksy do obowiązujących gwarancji bankowych wystawionych na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A., na mocy których termin ważności gwarancji został przedłużony odpowiednio do dnia 29 lutego 2020 roku a następnie do dnia 31 marca 2020 roku. Dodatkowo, w dniu 25 marca 2020 roku Caixabank S.A. wystawił aneksy do gwarancji w łącznej kwocie 50 000 tysięcy złotych, na mocy których ważność tych gwarancji została przedłużona do dnia 30 kwietnia 2020 roku, zaś gwarancja w kwocie 11 000 tysięcy złotych wygasła z końcem marca 2020 roku;
- w dniu 16 marca 2020 roku Spółka podpisała oświadczenie o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu z SMBC Bank EU AG zawartej w dniu 16 marca 2020 roku (opisanej szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego), do kwoty 600 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2028 roku;
- w dniu 18 marca 2020 roku Bank Gospodarstwa Krajowego, na mocy zawartej w dniu 13 marca 2020 roku umowy o udzielanie gwarancji w ramach linii z dostępnym limitem w wysokości 500 000 tysięcy złotych, wystawił na zlecenie Spółki gwarancje bankowe na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. w łącznej kwocie 500 000 tysięcy złotych, z terminami obowiązywania od dnia 18 marca 2020 roku do dnia 30 czerwca 2020 roku (w kwocie 300 000 tysięcy złotych), do dnia 31 lipca 2020 roku (w kwocie 100 000 tysięcy złotych) oraz do dnia 31 sierpnia 2020 roku (w kwocie 100 000 tysięcy złotych). Zabezpieczeniem zawartej umowy jest pełnomocnictwo do rachunków bankowych oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 600 000 tysięcy złotych z termin obowiązywania do dnia 14 marca 2023 roku;
- w dniu 26 marca 2020 roku Spółka podpisała oświadczenia o poddaniu się egzekucji wynikające z umowy kredytu konsorcjalnego z dnia 25 marca 2020 roku zawartej z Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce (opisanej szerzej w nocie 56 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego), do łącznej kwoty 600 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 grudnia 2030 roku.

Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań Grupy

Wartość bilansową składników majątku stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań na poszczególne dni bilansowe przedstawia poniższa tabela.

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Inne należności finansowe	184 353	163 495
Nieruchomości	10 482	38 809
Środki pieniężne	45	45
Razem	194 880	202 349

Główną pozycję stanowią zabezpieczenia transakcji terminowych – pochodnych instrumentów finansowych zawieranych przez Spółkę na zagranicznych rynkach giełdowych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku zabezpieczenia z tego tytułu wynosiły odpowiednio 184 353 tysiące złotych oraz 163 495 tysięcy złotych.

Pozostałe zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie

Pozostałe istotne zabezpieczenia spłaty zobowiązań w Grupie TAURON na dzień 31 grudnia 2019 roku:

- Zastawy rejestrowe i zastaw finansowy na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o.

Na mocy umowy z dnia 15 maja 2015 roku, aneksowanej w dniu 15 września 2016 roku jednostka dominująca ustanowiła na 3 293 403 udziałach w kapitale zakładowym spółki TAMEH HOLDING Sp. z o.o., o wartości nominalnej 100 złotych i łącznej wartości nominalnej 329 340 tysięcy złotych, stanowiących około 50% udziałów w kapitale zakładowym, zastaw finansowy i zastawy rejestrowe tj. zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 3 950 000 tysięcy koron czeskich oraz zastaw rejestrowy o najwyższym pierwszeństwie zaspokojenia na udziałach do najwyższej sumy zabezpieczenia w wysokości 1 370 000 tysięcy złotych na rzecz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG. Spółka zobowiązała się również, że po nabyciu lub objęciu nowych udziałów, ustanowi zastaw finansowy i zastawy rejestrowe na nowych udziałach. Ponadto, dokonano cesji praw do dywidendy i innych płatności.

Umowa o ustanowienie zastawów rejestrowych i zastawu finansowego została zawarta w celu zabezpieczenia transakcji obejmującej umowę kredytów terminowych i obrotowych, która została zawarta pomiędzy TAMEH Czech s.r.o. oraz TAMEH POLSKA Sp. z o.o. jako pierwotnymi kredytobiorcami, TAMEH HOLDING Sp. z o.o. jako spółką dominującą i gwarantem oraz RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG jako agentem oraz agentem zabezpieczenia. Zastawy rejestrowe obowiązują przez okres zabezpieczenia, tzn. do całkowitej spłaty zabezpieczonych wierzytelności lub do momentu zwolnienia przez zastawnika. Zastaw finansowy obowiązuje przez okres zabezpieczenia lub do momentu zwolnienia przez zastawnika, nie później jednak niż w dniu 31 grudnia 2028 roku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość bilansowa inwestycji we wspólne przedsięwzięcie ujmowanej według metody praw własności w grupie kapitałowej TAMEH HOLDING Sp. z o.o. wynosiła 559 144 tysiące złotych.

- Weksle in blanco

Umowa/transakcja zabezpieczona wekslem in blanco	Wystawca weksla in blanco	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Umowy pożyczek udzielonych spółkom zależnym TAURON Wytwarzanie S.A. i TAURON Ciepło Sp. z o.o. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Celem zabezpieczenia tych pożyczek spółki złożyły również oświadczenia o poddaniu się egzekucji.	TAURON Polska Energia S.A.	70 000*	70 000*
Zabezpieczenia należytego wykonania kontraktów oraz zawartych umów przez spółkę, w tym na dofinansowania prowadzonych projektów.	TAURON Dystrybucja S.A.	212 284	245 957
Zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie i zwrotu środków oraz zabezpieczenie należytego wykonania zobowiązań wynikających z umów o dofinansowanie zawartych z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.	TAURON Ciepło Sp. z o.o.	87 251	228 606
Zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań wobec Centrum Projektów Polska Cyfrowa w Warszawie wynikających z umów o dofinansowanie projektów.	TAURON Obsługa Klienta Sp. z o.o.	187 841	187 841
Umowa z PSE S.A. o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej, umowa z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie o częściowe umorzenie pożyczki oraz umowa z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju w Warszawie o dofinansowanie projektów.	TAURON Wytwarzanie S.A.	63 708	49 570

* Na dzień 31 grudnia 2019 roku kwota pozostała do spłaty z tytułu pożyczek, których zabezpieczeniem są przedmiotowe weksle wynosi 12 000 tysięcy złotych, zaś w okresie porównywalnym wynosiła 17 000 tysięcy złotych.

- Gwarancje i umowy poręczenia

Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A.
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku zgodne z MSSF zatwierdzonymi przez UE
(w tysiącach złotych)

Spółka, na rzecz której udzielono zobowiązania warunkowego	Beneficjent	Data obowiązywania	Stan na 31 grudnia 2019		Stan na 31 grudnia 2018		Opis	
			Waluta	PLN	Waluta	PLN		
Gwarancje korporacyjne i bankowe								
Finanse Grupa TAURON Sp. z o.o. (dawniej TAURON Sweden Energy AB (publ))	Obligatariusze obligacji	3.12.2029	EUR	168 000	715 428	168 000	722 400	Gwarancja korporacyjna udzielona przez Spółkę celem zabezpieczenia obligacji wyemitowanych przez spółkę zależną.
Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	11.04.2020			517 500		444 000	Gwarancja bankowa wystawiona na zlecenie Spółki przez MUFG Bank, Ltd. celem zabezpieczenia wierzytelności BGK wynikających z umowy pożyczki zawartej w dniu 8 marca 2018 roku pomiędzy pożyczkobiorcą ECSW S.A. a BGK o oraz PGNiG S.A.
TAURON Czech Energy s.r.o.	ČEZ a. s.	31.01.2021	CZK	80 000	13 408	80 000	13 384	Gwarancje płatności wystawione na zlecenie TAURON Czech Energy s.r.o. przez PKO BP S.A. Czech Branch oraz UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. na zabezpieczenie umów zawartych z operatorami rynku oraz umów na dostawę energii elektrycznej i gazu ziemnego.
	OTE a.s.	31.05.2020	CZK	15 000	2 514	15 000	2 510	
	OKTE a.s.	30.06.2020-31.01.2021	EUR	1 200	5 110	1 200	5 160	
Umowy poręczenia								
TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	30.11.2020			20 000		20 000	Poręczenie przez Spółkę zobowiązań spółki zależnej z tytułu zawartej umowy dystrybucyjnej.
Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o.	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	31.12.2020			33 024		33 024	Poręczenie przez Spółkę zobowiązań spółki zależnej z tytułu obowiązku wynikającego z ustawy o rynku mocy do ustanowienia i utrzymywania zabezpieczenia.
Elektrociepłownia Stalowa Wola S.A.	Bank Gospodarstwa Krajowego	30.01.2021			9 959		9 959	Poręczenie przez Spółkę zobowiązań spółki współzależnej z tytułu umów o udzielenie gwarancji bankowej i umowy kredytu obrotowego zawartych pomiędzy BGK i ECSW S.A.
		30.07.2020-24.04.2021	USD	4 993	18 962		-	

W dniu 7 lutego 2019 roku, na zlecenie Spółki, do gwarancji bankowej wystawionej na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego został wystawiony aneks, na mocy którego od dnia 12 kwietnia 2019 roku kwota gwarancji została podwyższona do kwoty 517 500 tysięcy złotych, a okres obowiązywania został przedłużony do dnia 11 kwietnia 2020 roku. Aneks został wystawiony na podstawie umowy o limit gwarancyjny z dnia 5 lutego 2019 roku z MUFG Bank, Ltd. a zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 lipca 2020 roku.

Po dniu bilansowym, w dniu 28 stycznia 2020 roku Spółka zawarła umowę o limit gwarancyjny z MUFG Bank, Ltd. w ramach której, na zlecenie Spółki, do gwarancji bankowej wystawionej na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego do kwoty 517 500 tysięcy złotych został wystawiony aneks przedłużający okres obowiązywania gwarancji do dnia 11 kwietnia 2021 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności MUFG Bank, Ltd. wobec Spółki jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 621 000 tysięcy złotych z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2021 roku.

W związku z wystawioną gwarancją Spółka ujęła zobowiązanie w kwocie oczekiwanych strat kredytowych, którego wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 15 265 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku 11 994 tysiące złotych).

- Zabezpieczenie transakcji na Towarowej Giełdzie Energii S.A.

W celu zabezpieczenia zobowiązań Spółki wynikających z transakcji zawieranych przez Spółkę na Towarowej Giełdzie Energii S.A. zawarte zostały umowy przewłaszczenia uprawnień do emisji CO₂ na rzecz Izby Rozliczeniowej Giełdy Towarowych S.A. („IRGiT”):

- umowa z dnia 5 listopada 2019 roku zawarta pomiędzy Spółką a IRGiT, na mocy której Spółka zdeponowała na rachunku w Rejestrze Unii ilość 1 000 000 ton posiadanych uprawnień do emisji CO₂;
- dwie umowy z dnia 18 grudnia 2019 roku zawarte pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Wytwarzanie S.A. a IRGiT, na mocy których spółka zależna TAURON Wytwarzanie S.A. dokonała przewłaszczenia na rzecz IRGiT uprawnień będących własnością TAURON Wytwarzanie S.A. w łącznej ilości 9 795 035 ton.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku przedmiot ustanowionego zabezpieczenia wynosi łącznie 10 795 035 ton uprawnień do emisji CO₂. Po dniu bilansowym, w lutym 2020 roku zawarte zostały nowe umowy przewłaszczenia uprawnień do emisji CO₂ oraz część uprawnień została zwrócona do TAURON Wytwarzanie S.A. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji stan zabezpieczeń wniesionych na rzecz IRGiT wynosi 6 084 453 ton uprawnień do emisji CO₂.

W przypadku zbycia przez IRGiT uprawnień do emisji CO₂ stanowiących przedmiot przewłaszczenia, co jest możliwe jedynie w ściśle określonych w umowach sytuacjach, związanych z niezaspokojeniem przez Spółkę uzasadnionych roszczeń innych członków Izby lub IRGiT, Spółka jest zobowiązana do zakupu i przekazania na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. uprawnień do emisji CO₂ w terminie umożliwiającym wypełnienie przez spółkę zależną obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ za rok 2019.

W dniu 10 lutego 2020 roku pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Sprzedaż Sp. z o.o. a IRGiT oraz pomiędzy Spółką, spółką zależną TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. a IRGiT zawarto dwie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie dotyczące praw majątkowych świadectw pochodzenia. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji na mocy zawartych umów spółki zależne złożyły w Rejestrze Świadectw Pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. dyspozycję blokady posiadanych praw majątkowych w łącznej liczbie 3 352 058,31 MWh.

W celu zabezpieczenia środków na pokrycie przyszłych kosztów likwidacji wchodzące w skład Grupy spółki zależne TAURON Wydobywanie S.A. oraz Kopalnia Wapienia Czatkowice Sp. z o.o. tworzą Fundusz Likwidacji Zakładów Górniczych.

52. Informacja o podmiotach powiązanych

52.1. Transakcje ze wspólnymi przedsiębiorstwami

Grupa posiada wspólne przedsiębiorstwa: Elektrociepłownię Stalowa Wola S.A. oraz grupę kapitałową TAMEH HOLDING Sp. z o.o., które zostały szerzej opisane w nocie 24 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Łączna wartość transakcji ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą została przedstawiona w tabeli poniżej.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody	123 504	52 455
Koszty	(63 354)	(37 053)

Główną pozycję rozrachunków ze spółkami będącymi pod wspólną kontrolą stanowi pożyczka udzielona Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A., o czym szerzej w nocie 25 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółka udzieliła również zabezpieczeń wspólnym przedsiębiorstwom poprzez zastaw na udziałach TAMEH HOLDING Sp. z o.o. oraz wystawioną na zlecenie Spółki gwarancję bankową na zabezpieczenie zobowiązania Elektrociepłowni Stalowa Wola S.A. z tytułu pożyczki, o czym szerzej w nocie 51 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

52.2. Transakcje z udziałem spółek Skarbu Państwa

Głównym akcjonariuszem Grupy jest Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z tym spółki Skarbu Państwa są traktowane jako podmioty powiązane.

Łączna wartość transakcji ze spółkami Skarbu Państwa została przedstawiona w tabeli poniżej.

Przychody i koszty

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Przychody	2 354 188	2 079 293
Koszty	(2 815 591)	(3 440 786)

Należności i zobowiązania

	Stan na 31 grudnia 2019	Stan na 31 grudnia 2018
Należności	277 032	284 443
Zobowiązania	290 373	432 097

Na dzień 31 grudnia 2019 roku pozycja należności w powyższej tabeli obejmuje zaliczki na zakup środków trwałych w wysokości 2 439 tysięcy złotych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku pozycja należności w powyższej tabeli obejmuje zaliczki na zakup środków trwałych w kwocie 12 196 tysięcy złotych.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., Polska Grupa Górnicza S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 82% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A., Polskiej Grupy Górniczej S.A. oraz Węglokoks S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 89% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku.

Spośród spółek Skarbu Państwa największymi klientami Grupy Kapitałowej TAURON Polska Energia S.A. w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku byli KGHM Polska Miedź S.A., PSE S.A., Polska Grupa Górnicza S.A. oraz Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. Łącznie sprzedaż do powyższych kontrahentów wyniosła 88% wielkości przychodów zrealizowanych w transakcjach ze spółkami Skarbu Państwa. Największe transakcje zakupu Grupa dokonała od PSE S.A., Polskiej Grupy Górniczej S.A. oraz Węglokoks S.A. Zakupy od powyższych kontrahentów stanowiły 91% wartości zakupów od spółek Skarbu Państwa w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku.

Grupa Kapitałowa dokonuje istotnych transakcji na rynkach energii za pośrednictwem Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. Z uwagi na fakt, iż jednostka ta zajmuje się jedynie organizacją obrotu giełdowego, zdecydowano aby nie traktować dokonywanych za jej pośrednictwem transakcji zakupu i sprzedaży jako transakcji z podmiotem powiązanym.

Transakcje ze spółkami Skarbu Państwa dotyczą głównie działalności operacyjnej Grupy i dokonywane są na warunkach rynkowych.

52.3. Wynagrodzenie kadry kierowniczej

Wysokość wynagrodzeń oraz innych świadczeń członków Zarządu, Rad Nadzorczych i pozostałych członków głównej kadry kierowniczej jednostki dominującej oraz spółek zależnych, wypłaconych i należnych do wypłaty w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym przedstawia poniższa tabela.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019		Rok zakończony 31 grudnia 2018	
	Jednostka dominująca	Jednostki zależne	Jednostka dominująca	Jednostki zależne
Zarząd jednostki	5 209	19 801	5 661	13 974
Krótkoterminowe świadczenia (wraz z narzutami)	4 650	18 220	4 931	13 275
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	541	1 577	695	357
Inne	18	4	35	342
Rada nadzorcza jednostki	898	1 062	833	865
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	898	952	833	752
Inne	-	110	-	113
Pozostali członkowie głównej kadry kierowniczej	17 805	42 419	16 370	39 383
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (płace i narzuty)	15 707	40 762	14 330	35 505
Nagrody jubileuszowe	-	94	-	2 468
Świadczenia po okresie zatrudnienia	-	56	-	13
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	933	110	898	856
Inne	1 165	1 397	1 142	541
Razem	23 912	63 282	22 864	54 222

Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości Grupa tworzy rezerwy na świadczenia przysługujące z tytułu rozwiązania stosunku pracy członkom Zarządu i pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej, które mogą być wypłacone lub należne do wypłaty w kolejnych okresach sprawozdawczych. Powyższa tabela uwzględnia kwoty wypłacone i należne do wypłaty do dnia 31 grudnia 2019 roku.

53. Zarządzanie kapitałem i finansami

Spółka prowadzi scentralizowaną politykę w zakresie zarządzania finansami, dzięki czemu możliwe jest efektywne zarządzanie niniejszym obszarem w ramach całej Grupy TAURON. Głównymi narzędziami umożliwiającymi skuteczne zarządzanie są odpowiednie regulacje wewnątrzkorporacyjne, a także funkcjonująca w Grupie TAURON usługa cash pool oraz pożyczki wewnątrzgrupowe. Dodatkowo system zarządzania finansami jest wspomagany centralną polityką w zakresie zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie TAURON oraz centralną polityką ubezpieczeniową Grupy TAURON. W tych obszarach Spółka pełni funkcję zarządzającego oraz decydującego o kierunkach podejmowanych działań, umożliwiając ustanawianie odpowiednich limitów ekspozycji na ryzyko.

Szczegółowe informacje dotyczące zarządzania finansami opisano w punkcie 7.3. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

W 2019 roku Spółka i Grupa TAURON posiadała pełną zdolność do regulowania swoich zobowiązań w terminie ich płatności.

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa monitoruje przede wszystkim wskaźnik zadłużenia definiowany jako relacja zadłużenia finansowego netto do EBITDA.

Zadłużenie finansowe netto Grupy TAURON jest definiowane w poszczególnych umowach finansowania i zasadniczo oznacza zobowiązanie do zapłaty lub zwrotu pieniędzy z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych oraz z tytułu leasingu finansowego, z wyłączeniem: zobowiązań z tytułu obligacji podporządkowanych oraz zobowiązań z tytułu leasingu ujętych zgodnie z MSSF 16 *Leasing*, które w rozumieniu zapisów standardu MSR 17 *Leasing* nie spełniałyby warunków klasyfikacji jako zobowiązania leasingowe, pomniejszone o środki pieniężne oraz inwestycje krótkoterminowe o okresie zapadalności do 1 roku. EBITDA oznacza zysk lub stratę z działalności operacyjnej Grupy TAURON powiększony o amortyzację oraz odpisy na aktywa niefinansowe. Wartość wskaźnika jest monitorowana przez instytucje finansujące Grupę oraz agencje ratingowe i ma wpływ na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania, a także ocenę wiarygodności kredytowej Spółki.

Na dzień bilansowy wartość wskaźnika zadłużenia kształtowała się na poziomie 2,81, co jest akceptowalne przez instytucje finansowe.

	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki	4 727 633	702 618
Obligacje*	4 254 660	6 247 721
Leasing finansowy**	-	23
Zobowiązania z tytułu zadłużenia długoterminowe	8 982 293	6 950 362
Kredyty i pożyczki	2 323 018	183 667
Obligacje*	88 935	2 287 687
Leasing finansowy	-	2
Zobowiązania z tytułu zadłużenia krótkoterminowe	2 411 953	2 471 356
Razem zadłużenie	11 394 246	9 421 718
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 237 952	823 724
Inwestycje krótkoterminowe o terminie zapadalności do 1 roku	26 722	26 105
Zadłużenie netto	10 129 572	8 571 889
EBITDA	3 599 367	3 492 084
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	295 454	790 729
Amortyzacja	(1 991 733)	(1 838 941)
Odpisy aktualizujące	(1 312 180)	(862 414)
Dług netto / EBITDA	2,81	2,45

* Zadłużenie nie wlicza zobowiązań z tytułu obligacji podporządkowanych

** Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 *Leasing*

Zmianę stanu zobowiązań z tytułu zadłużenia prezentuje poniższa tabela.

Zobowiązania z tytułu zadłużenia	Rok zakończony 31 grudnia 2019	Rok zakończony 31 grudnia 2018
Bilans otwarcia	10 963 377	9 852 796
obligacje podporządkowane	(1 541 659)	(792 952)
Bilans otwarcia - zadłużenie w kalkulacji wskaźnika zadłużenia	9 421 718	9 059 844
Wpływ zastosowania nowych MSSF	918 115	(33 055)
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia	5 645 485	1 348 236
otrzymane finansowanie	5 650 000	1 350 293
koszty transakcyjne	(4 515)	(2 057)
Naliczenie odsetek	450 716	291 838
odniesione do rachunku wyników	266 504	163 099
kapitalizacja na rzeczowe aktywa trwałe i aktywa niematerialne	184 212	128 739
Płatności z tytułu zadłużenia	(3 759 175)	(481 304)
wykup dłużnych papierów wartościowych	(2 420 000)	-
spląty kapitału	(867 360)	(168 874)
zapłacone raty leasingowe	(75 047)	(23 521)
odsetki zapłacone	(212 556)	(160 170)
odsetki zapłacone aktywowane na zadania inwestycyjne	(184 212)	(128 739)
Zmiana stanu zadłużenia w rachunku bieżącym oraz cash pool	21 453	(96 683)
Ujęcie nowych umów leasingowych	84 474	-
Nabycie przedsięwzięcia - ujęcie nabytych zobowiązań z tytułu leasingu	35 215	-
Zmiana wyceny zadłużenia	(42 619)	93 114
Pozostałe zmiany niepieniężne	(2 765)	(11 565)
Bilans zamknięcia	14 314 276	10 963 377
obligacje podporządkowane	(1 913 427)	(1 541 659)
zadłużenie z tytułu leasingu (poza spełniającym warunki MSR 17 <i>Leasing</i>)	(1 006 603)	-
Bilans zamknięcia - zadłużenie w kalkulacji wskaźnika zadłużenia	11 394 246	9 421 718

54. Wynagrodzenie biegłego rewidenta lub podmiotu uprawnionego

Informacja na temat wynagrodzenia biegłego rewidenta została zaprezentowana w punkcie 6. Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

55. Pozostałe istotne informacje

Przyjęcie aktualizacji kierunków strategicznych Strategii Grupy TAURON

W dniu 27 maja 2019 roku Zarząd Spółki przyjął, a Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała aktualizację kierunków strategicznych będących uzupełnieniem Strategii Grupy TAURON na lata 2016-2025. Zaktualizowane kierunki strategiczne uwzględniają zmiany w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, w którym działa Grupa Kapitałowa TAURON Polska Energia S.A. Biorąc pod uwagę konieczność transformacji energetycznej Grupy, optymalizacji portfela inwestycyjnego oraz utrzymanie stabilności finansowej podjęto decyzję o przeprowadzeniu rynkowej weryfikacji m.in. opcji strategicznej obejmującej uelastycznienie portfela aktywów Grupy poprzez dostosowanie aktywów górniczych do planowanego zapotrzebowania Grupy na paliwo, reorganizację segmentu Wytwarzanie i portfela inwestycji kapitałowych. W ramach tej opcji rozważa się m.in. rynkową weryfikację zbycia Zakładu Górniczego Janina należącego do spółki zależnej TAURON Wydobycie S.A. oraz udziałów spółki zależnej TAURON Ciepło Sp. z o.o.

W efekcie powyższych zdarzeń Spółka uruchomiła projekty mające na celu rynkową weryfikację możliwości sprzedaży ww. aktywów oraz ewentualną kontynuację procesu sprzedaży. W dniu 10 grudnia 2019 roku Spółka podjęła decyzję o zakończeniu procesu poszukiwania potencjalnego inwestora zainteresowanego nabyciem Zakładu Górniczego Janina z powodu nieotrzymania w wyznaczonym terminie ofert zakupu. Na dzień bilansowy Spółka oceniła, że w stosunku aktywów netto TAURON Ciepło Sp. z o.o. nie są spełnione wynikające z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana* warunki w zakresie klasyfikacji powyższych składników majątku jako przeznaczonych do zbycia, w szczególności nie są spełnione wymogi prawne uznania sprzedaży powyższych aktywów za wysoce prawdopodobną.

Aukcja główna rynku mocy na rok dostaw 2024

W dniu 6 grudnia 2019 roku odbyła się aukcja główna rynku mocy na okres dostaw przypadający na rok 2024. Aukcja została przeprowadzona przez PSE S.A. zgodnie z ustawą z dnia 8 grudnia 2017 roku o rynku mocy. Opublikowana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w Biuletynie Informacji Publicznej cena zamknięcia aukcji wyniosła: 259,87 zł/kW/rok a spółki Grupy TAURON zawarły umowy na całkowity wolumen obowiązków mocowych wynoszący 573,5 MW.

Aukcje rynku mocy zostały opisane szerzej w nocie 2.6 Sprawozdania Zarządu z działalności TAURON Polska Energia S.A. oraz Grupy Kapitałowej TAURON za rok obrotowy 2019.

56. Zdarzenia następujące po dniu bilansowym

Ustanowienie programu emisji obligacji

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 6 lutego 2020 roku zawarła z Santander Bank Polska S.A. umowę programową, na podstawie której został ustanowiony program emisji obligacji („Program”).

W ramach Programu Spółka ma możliwość wyemitowania obligacji maksymalnie do kwoty 2 000 000 tysięcy złotych, przy czym wartość emisji będzie każdorazowo ustalana na moment podjęcia decyzji o emisji. Obligacje będą miały formę zdematerializowanych, niezabezpieczonych papierów wartościowych na okaziciela, denominowanych w złotych, z terminem wykupu od 5 do 10 lat (włącznie). Zamiarem Spółki jest wprowadzenie obligacji do obrotu i notowań w alternatywnym systemie obrotu Catalist prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Środki z emisji obligacji będą wspierały realizację transformacji energetycznej Grupy, w tym zwiększenie udziału źródeł nisko- i zeroemisyjnych w jego strukturze wytwórczej.

Warunki emisji obligacji, w tym dotyczące terminu wykupu oraz wysokości i sposobu wypłaty oprocentowania zostaną określone dla poszczególnych serii emitowanych obligacji. Warunki emisji obligacji emitowanych w ramach Programu będą zawierały wskaźniki zrównoważonego rozwoju w postaci wskaźnika redukcji emisji CO₂ oraz wskaźnika zwiększenia mocy w OZE. Poziom realizacji określonych wartości progowych niniejszych wskaźników będzie wpływał na poziom marży odsetkowej obligacji.

Zamiarem Spółki jest dokonanie pierwszej emisji obligacji w okresie trzech miesięcy od daty zawarcia umowy programowej. Ostateczne decyzje w sprawie poszczególnych emisji obligacji w ramach Programu zostaną zatwierdzone odpowiednimi zgodami korporacyjnymi Spółki i będą uzależnione od warunków rynkowych.

Rozszerzenie powództwa związanego z wypowiedzeniem umów długoterminowych oraz wyrok Sądu Okręgowego dotyczący spółki zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o.

W dniu 24 lutego 2020 roku spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. zostało doręczone pismo stanowiące zmianę powództwa Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o., w którym obok roszczenia pierwotnego wniesiono także o zasądzenie:

- łącznej kwoty 6 233 tysiące złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obejmującej kary umowne naliczone z tytułu nienabycia przez Polską Energię-Pierwszą Kompanię Handlową Sp. z o.o. praw majątkowych uzyskanych przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. dla energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od kwietnia 2017 roku do czerwca 2019 roku oraz odszkodowanie z tytułu niewykonania umowy sprzedaży energii w okresie od dnia 1 czerwca 2017 roku do dnia 24 września 2017 roku oraz
- łącznej kwoty 28 231 tysięcy złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie obejmującej kary umowne naliczone z tytułu nienabycia przez Polską Energię-Pierwszą Kompanię Handlową Sp. z o.o. praw majątkowych uzyskanych przez Dobiesław Wind Invest Sp. z o.o. dla energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od kwietnia 2017 roku do lutego 2019 roku oraz odszkodowanie z tytułu niewykonania umowy sprzedaży energii elektrycznej wyprodukowanej w okresie od dnia 25 września 2017 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku.

W dniu 6 marca 2020 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku wydał wyrok częściowy i wstępny w postępowaniu wytoczonym w 2015 roku przeciwko spółce zależnej Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. przez Talia Sp. z o.o., w którym:

- ustalił, że oświadczenia spółki Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. o wypowiedzeniu umów długoterminowych zawartych pomiędzy Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. i Talia Sp. z o.o. na zakup energii elektrycznej i praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia są bezskuteczne i nie wywołują skutku prawnego w postaci rozwiązania obu umów, skutkiem czego umowy te po okresie wypowiedzenia, tj. po dniu 30 kwietnia 2015 roku pozostają w mocy co do wszystkich postanowień i wiążą strony oraz
- uznał żądanie zapłaty odszkodowania za niewykonanie umowy sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia za usprawiedliwione co do zasady, przy czym w żadnej mierze nie przesądził o wysokości ewentualnego odszkodowania.

Wyrok jest nieprawomocny. Polska Energia-Pierwsza Kompania Handlowa Sp. z o.o. nie zgadza się z wyrokiem i w dniu 12 marca 2020 roku złożyła do sądu wnioski o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, celem jego analizy i złożenia apelacji.

Zmiana terminu oddania do eksploatacji bloku energetycznego o mocy 910 MW

W dniu 6 marca 2020 roku spółka zależna Nowe Jaworzno Grupa TAURON Sp. z o.o. otrzymała informację od spółki RAFAKO S.A. dotyczącą zmiany szacowanego terminu oddania bloku energetycznego o mocy 910 MW („Blok”) w Jaworznie do eksploatacji.

W związku z powstałym podczas ostatniej fazy testów Bloku uszkodzeniem jednego z elementów kotła, konsorcjum RAFAKO S.A. - MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. będące wykonawcą Bloku, projektantem kotła oraz podmiotem odpowiedzialnym za uruchomienie kotła wskazało, że zaistniała konieczność przesunięcia terminu oddania Bloku do eksploatacji. Generalny Wykonawca przedstawił harmonogram działań związany z naprawą palników, ich ponownym montażem oraz ruchem regulacyjnym i próbnym Bloku. Według zaktualizowanego harmonogramu, uwzględniającego pewne rezerwy czasowe, Generalny Wykonawca szacuje, że przekazanie Bloku do eksploatacji powinno nastąpić do końca lipca 2020 roku. Zastosowana w realizowanej inwestycji technologia jest sprawdzonym rozwiązaniem dla kotłów pyłowych wielkiej mocy (bloki o podobnej technologii pracują w Polsce poprawnie od wielu lat). Zgodnie z najlepszą wiedzą Spółki, wynikającą z zapewnień wykonawcy Bloku posiadającego niezbędną wiedzę, kompetencje i doświadczenie w zakresie podobnych inwestycji, zaistniała awaria wynika m.in. z nietypowych warunków pracy kotła w trakcie rozruchu Bloku po jego budowie podczas ruchu regulacyjnego i ruchu próbnego, w czasie którego trwa optymalizacja parametrów eksploatacyjnych Bloku. Dodatkowo, Spółka została zapewniona przez ekspertów Wykonawcy, iż pozostałe, główne elementy konstrukcyjne inwestycji, których uszkodzenie mogłoby spowodować dalsze przesunięcie terminu oddania inwestycji, nie zostały naruszone (tego rodzaju awarie występowały niejednokrotnie na innych obiektach, a po zdiagnozowaniu przyczyn i zastosowaniu środków zaradczych obiekty te pracują poprawnie). W związku z wpływem epidemii COVID-19 na działalność Grupy opisanym szerzej poniżej, Grupa nie identyfikuje na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji trudności w zakresie możliwości dotrzymania opisanego powyżej terminu oddania bloku do eksploatacji, spowodowanych wpływem epidemii.

Podpisanie umowy kredytu z bankiem SMBC BANK EU AG

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 16 marca 2020 roku zawarła z bankiem SMBC BANK EU AG umowę kredytu na kwotę 500 000 tysięcy złotych, z której środki mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Grupy, z wyłączeniem budowy, nabywania, rozbudowy jakichkolwiek elektrowni węglowych oraz refinansowania wszelkich zaciągniętych zobowiązań finansowych lub wydatków poniesionych na takie cele.

W dniu 23 marca 2020 roku Spółka dokonała ciążenia środków w ramach przedmiotowej umowy w wysokości 500 000 tysięcy złotych. Spłata kredytu nastąpi w terminie pięciu lat od daty zawarcia umowy kredytu. Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o stałą stopę procentową.

Podpisanie umowy kredytu konsorcyjnego

TAURON Polska Energia S.A. w dniu 25 marca 2020 roku zawarła umowę kredytu konsorcyjnego na kwotę 500 000 tysięcy złotych z bankiem Banca IMI S.P.A., London Branch, Banca IMI S.P.A., Intesa Sanpaolo S.P.A. działającym za pośrednictwem Intesa Sanpaolo S.P.A. S.A. Oddział w Polsce oraz China Construction Bank (Europe) S.A. działającym za pośrednictwem China Construction Bank (Europe) S.A. (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce.

Środki z umowy kredytu mogą zostać przeznaczone na finansowanie ogólnych celów korporacyjnych Spółki i Grupy TAURON, z wyłączeniem finansowania wszelkich nowych projektów związanych z aktywami węglowymi.

Zgodnie z umową kredytu okres finansowania to 5 lat od daty zawarcia umowy kredytu z możliwością dwukrotnego przedłużenia o rok, tj. maksymalnie do 7 lat („Okres Finansowania”). Spółka będzie mogła wykorzystać środki w ciągu całego Okresu Finansowania (po spełnieniu standardowych dla tego typu finansowania warunków zawieszających). Oprocentowanie będzie obliczane w oparciu o zmienną stopę procentową WIBOR, odpowiednią dla danego okresu odsetkowego, powiększoną o marżę uzależnioną m.in. od stopnia wykorzystania kredytu oraz wypełnienia proekologicznych warunków umownych, tj. redukcji emisyjności oraz zwiększania udziału odnawialnych źródeł energii w strukturze wytwórczej Grupy TAURON.

Wpływ epidemii COVID-19 na Grupę TAURON

W pierwszym kwartale 2020 roku zaobserwowano w Polsce przyrost zachorowań na COVID-19. W związku z tym w kraju wprowadzono liczne ograniczenia mające na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2. Sytuacja ta powoduje zaburzenia w systemie gospodarczym i administracyjnym w Polsce. Analogiczna sytuacja obserwowana jest w pozostałych krajach na świecie, w tym w krajach głównych partnerów handlowych Polski. W efekcie epidemia może znacząco ograniczać aktywność gospodarczą, zwłaszcza w pierwszej połowie 2020 roku, wpływając na pracę zakładów przemysłowych oraz firm z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw, a także zakłócać funkcjonowanie całego systemu gospodarczego kraju. W konsekwencji w średniej i długiej perspektywie epidemia może

wpływać na stan krajowej, europejskiej, jak również globalnej koniunktury, wpływając na wzrost gospodarczy w Polsce w roku 2020 i latach kolejnych.

W wyniku epidemii obserwuje się zmiany w otoczeniu rynkowym, w szczególności polegające na zmianach cen instrumentów finansowych oraz towarowych. W szczególności obniżeniu ulegają ceny uprawnień do emisji CO₂ oraz w konsekwencji ceny energii elektrycznej na rynku hurtowym. W zakresie czynników finansowych obserwuje się osłabienie złotówki oraz spadek stóp procentowych, w tym interwencyjne obniżenie referencyjnej stopy procentowej NBP o 50 punktów bazowych.

Sytuacja związana z COVID-19 w szczególności będzie wpływać na poziom zapotrzebowania na energię elektryczną w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym oraz wolumeny dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej w Grupie TAURON. Jednocześnie sytuacja ta może powodować obniżenie produkcji w obszarze wytwarzania konwencjonalnego oraz spadek zapotrzebowania na węgiel kamienny. Spadki cen na rynku energii elektrycznej oraz produktów powiązanych, biorąc pod uwagę posiadaną pozycję na poszczególnych rynkach, mogą powodować wzrost depozytów uzupełniających i przekładać się na poziom angażowanych środków pieniężnych. Wprowadzane w kraju ograniczenia mogą ponadto powodować możliwe zakłócenia w realizacji projektów prowadzonych w Grupie TAURON. W związku ze skutkami epidemii można spodziewać się zaburzeń finansowych u klientów Grupy, tj. osób fizycznych, małych i średnich przedsiębiorstw, jak i dużych podmiotów. Może to spowodować problemy z regulowaniem bieżących płatności za energię elektryczną, ciepło i gaz, o czym świadczy wzrost wniosków o odroczenie płatności. Zmiany wysokości stóp procentowych będą z kolei wpływać na koszty wynikające z zawartych umów finansowania opartych o zmienną stopę procentową, a także w latach kolejnych na poziom przychodu regulowanego z tytułu zwrotu z zaangażowanego kapitału w obszarze dystrybucji.

Powyższe zdarzenia mogą istotnie wpływać na działalność Grupy TAURON, w tym na poziom osiąganych przychodów i ponoszonych kosztów, a w konsekwencji na płynność finansową oraz poziom zadłużenia Grupy. Niemniej jednak możliwe skutki na chwilę obecną są trudne do oszacowania. Istotny będzie czas trwania epidemii, jej nasilenie i zasięg, a także jej wpływ na wzrost gospodarczy w Polsce w krótkim, średnim i długim terminie. Istotne również będą działania regulacyjne mające na celu wprowadzenie mechanizmów łagodzących skutki COVID-19. Grupa TAURON mając świadomość zagrożeń związanych z sytuacją epidemiologiczną, podejmuje aktywne działania mające na celu minimalizację wpływu bieżącej i spodziewanej sytuacji gospodarczej, jak również zabezpieczenie się przed zdarzeniami o charakterze ekstremalnym.

Niezależnie od skutków gospodarczych, bieżąca sytuacja wpływa na działalność operacyjną poszczególnych obszarów biznesowych poprzez zwiększoną absencję pracowników, wzrost kosztów funkcjonowania wynikających z konieczności spełnienia warunków epidemiologicznych (koszty zakupu materiałów, koszty zmian organizacyjnych), jak również relacje z kluczowymi podwykonawcami i kontrahentami Grupy. W tym zakresie Grupa TAURON podejmuje szereg działań zapobiegawczych w zakresie organizacyjnym i materialnym mających na celu ochronę pracowników poszczególnych spółek Grupy oraz utrzymanie ciągłości działania infrastruktury krytycznej. W szczególności powołano na poziomie Spółki dominującej dedykowany zespół zarządzania kryzysowego, którego celem jest ocena sytuacji w poszczególnych obszarach działalności oraz przygotowanie szczegółowych planów na wypadek zakłócenia ciągłości kluczowych procesów funkcjonujących w Grupie. W poszczególnych spółkach Grupy powstały zespoły kryzysowe odpowiadające za koordynację i realizację działań zapobiegających zakłóceniom działalności podstawowej w wyniku oddziaływania ryzyk związanych z COVID-19. Dokonano niezbędnych dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy zmian organizacji pracy w spółkach. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji nie odnotowano zakłóceń o charakterze operacyjnym w żadnej ze spółek Grupy TAURON.

Należy podkreślić, iż sytuacja związana z COVID-19 jest bardzo zmienna. Zarząd Spółki na bieżąco monitoruje i będzie nadal monitorować potencjalny wpływ oraz podejmie wszelkie możliwe kroki, aby złagodzić wszelkie negatywne skutki oddziaływania COVID-19 dla Grupy TAURON.

Epidemia COVID-19 jest zdarzeniem po dniu bilansowym nie wymagającym dokonania korekt na dzień bilansowy i w związku z powyższym nie była uwzględniana w dokonywanej przez Grupę ocenie przesłanek utraty wartości aktywów, założeniach przyjętych do testów na utratę wartości aktywów, dokonanym szacunku oczekiwanych strat kredytowych ani w innych dokonanych przez Grupę istotnych szacunkach na dzień bilansowy.

Zarząd Spółki

Katowice, dnia 30 marca 2020 roku

Filip Grzegorzczak - Prezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Jarosław Broda - Wiceprezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Marek Wadowski - Wiceprezes Zarządu

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Oliwia Tokarczyk

Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Dyrektor Wykonawczy
ds. Rachunkowości i Podatków